

De Overstap 2022

*naar het voortgezet onderwijs
in Bloemendaal, Haarlem, Heemstede, Velsen en Zandvoort*

in 2022

onderwijs- en ondersteuningsaanbod in Zuid-Kennemerland

Inhoud 'De Overstap'

Inleiding (leeswijzer)

p. 3

DEEL I – PROCEDURES

1. Procedures en afspraken vanuit het Regionaal Besturenoverleg Onderwijs (RBO)

1.1	Aanmelding en loting	p. 4
1.2	Toelatingsprocedure: afspraken in Zuid-Kennemerland	p. 6
	- tijdpad Zuid-Kennemerland	p. 10
1.3	Toelatingsprocedure Velsen	p. 11
	- tijdpad Velsen	p. 14
1.4	Schooladvies, eindtoets en heroverweging	p. 15
1.5	De Centrale Warme Overdracht (CWO) in regio Zuid-Kennemerland	p. 17
1.6	De "Eigen Wijzer"	p. 17
1.7	De Overstapservice Onderwijs (OSO)	p. 18
1.8	Vragen? (contactgegevens)	p. 18

2. Procedures en afspraken vanuit het Samenwerkingsverband

2.1	Basisondersteuning	p. 19
	2.1.1 schoolondersteuningsprofielen	p. 21
2.2	Extra ondersteuning	p. 22
	- voorbereiding van de overstap PO-VO bij extra ondersteuningsbehoefte	
	- welke extra ondersteuning is er in het VO?	
2.3	Zorgplicht	p. 24
	- het belang van het aangeven van een ondersteuningsbehoefte	
2.4	Wat heeft het VO nodig van de basisschool?	p. 26
	2.4.1 naar PrO	p. 26
	2.4.2 naar vmbo	p. 27
	2.4.3 stappenplan bij overstap naar de verschillende schoolsoorten	p. 29
	2.4.4 MDO-overdracht: afspraken en stappenplan	p. 30
2.5	Vergoeding van kosten Drempelonderzoek en IQ-testen	p. 34
2.6	Vragen? (contactgegevens)	p. 34

DEEL II – DE SCHOLEN

3. Onderwijsaanbod

3.1	Overzicht: welk niveau bieden de scholen?	p. 35
3.2	Overzicht: welke profielen bieden de beroepsgerichte vmbo's?	p. 36
3.3	Aanvullende informatie vmbo	p. 37
	- wat zijn de keuzes in het vmbo?	
3.4	Aanbod voor hoog- en meerbegaafden	p. 39

4. Ondersteuningsaanbod

4.1	Trajectvoorzieningen op de scholen	p. 40
4.2	Leerwegondersteuning (lwoo) op de scholen	p. 47
4.3	Praktijkonderwijs (PrO)	p. 53
4.4	Cluster 3-scholen	p. 57
4.5	Cluster 4-scholen	p. 61
4.6	Individuele arrangementen	p. 65

Bijlagen:

A. Aanmeldformulieren vo Toelichting	p. 66
a) Aanmeldformulier vo Zuid-Kennemerland <i>Aanwijzingen voor het invullen</i>	p. 67 p. 68
b) Heroverwegingsformulier	p. 70
c) Bijlage lwoo bij Aanmeldformulier <i>Aanwijzingen voor het invullen</i>	p. 71 p. 72
B. Aanmeldingsformulier Velsen (<i>alleen de eerste pagina van vier pagina's</i>)	p. 73
C. Stappenplan OSO (digitaal overdrachtdossier)	p. 74
D. Overzicht vaardigheidsscores en uitstroomadviezen	p. 77
E. Formulier MDO-O vragenlijst - aanvullende vragen voor HB-leerlingen	p. 78 p. 79
F. Leerlingformulier MDO-Overdracht	p. 80
G. Format "Schoolse Vaardigheden in Kaart"	p. 81
H. Berekening leerachterstand (DLE's)	p. 83
I. Lijsten van toegestane instrumenten (COTAN)	p. 85
J. Lijst met namen van contactpersonen brugklas	p. 96
K. Overige contactgegevens	p. 97
L. Lijst met begrippen	p. 98
M. Lijst met afkortingen	p. 102

Inleiding

De Overstap heeft tot doel om de scholen voor primair onderwijs (directeuren, IB'ers, leerkrachten groep 8) te informeren over de overstap van basis- naar voortgezet onderwijs.

In 2018 is er een brede evaluatie van deze brochure uitgevoerd, die geleid heeft tot een nieuwe opbouw. Daarbij is een scheiding gemaakt tussen de algemene toelatingsprocedures vanuit het Regionaal Besturenoverleg Onderwijs c.q. Velsen en de overdrachtsprocedures vanuit het samenwerkingsverband. Ook zijn de verschillen die zijn ontstaan tussen de regio Haarlem en Velsen ten gevolge van de loting in Haarlem e.o. duidelijker benoemd.

Voor de zorgcoördinatoren en trajectbegeleiders van VO-scholen is een apart document "De Overstap VO-VO" gemaakt.

Leeswijzer

Deze brochure bestaat uit vier hoofdstukken:

1. Procedures rondom toelating en loting die zijn vastgesteld door het *Regionaal Besturenoverleg Onderwijs Zuid-Kennemerland* (RBO) – geldend voor alle scholen in **Zuid-Kennemerland**;
De toelatingsprocedure in **Velsen** wijkt iets af - daar vindt o.a. geen loting plaats - en heeft daarom een aparte paragraaf gekregen;
2. Aanvullende procedures vanuit het *Samenwerkingsverband* rondom de overstap van leerlingen die extra ondersteuning nodig hebben;
3. Het onderwijsaanbod op de scholen; dit is een beknopt overzicht, zie voor meer informatie het Brugboek en www.brugweb.nl;
4. Het ondersteuningsaanbod van de scholen (basisondersteuning, trajectvoorzieningen, lwoo, PrO en vso)

Bij de aanmelding van leerlingen hebben we te maken met zowel landelijke wet- en regelgeving als met regionale afspraken. Hoe we aan beide recht doen staat uitgelegd op p. 4.

Er blijven voortdurend nieuwe ontwikkelingen komen. **Wij raden u daarom met klem aan onze website www.swv-vo-zk.nl (onder "Nieuws") regelmatig te raadplegen om wijzigingen in De Overstap bij te houden.**

Wij hopen met deze brochure een bijdrage geleverd te hebben aan een goede overstap van basisonderwijs naar voortgezet onderwijs. Waar "hij" staat kan ook "zij" gelezen worden; waar "ouders" staat kan ook "verzorgers/gezagdragers" gelezen worden.

september 2021

Samenwerkingsverband vo Zuid-
Kennemerland

Schipholpoort 2
2034 MA Haarlem
023 - 54 30 140
e-mail: info@swv-vo-zk.nl
website: www.swv-vo-zk.nl

Regionaal besturenoverleg Zuid-
Kennemerland (RBO)

e-mail: info@notuleren4you.nl
website: www.swv-vo-zk.nl/rbo

1. PROCEDURES EN AFSPRAKEN VANUIT HET REGIONAAL BESTURENOVERLEG ONDERWIJS (RBO)

1.1 Aanmelding en loting

Er is een volgorde in de regels bij de aanmelding van leerlingen.

1. De **landelijke wet- en regelgeving** geldt altijd als eerste. Daar staat o.a.:
  - a) Ouders hebben het recht hun kind aan te melden op de school van hun voorkeur
  - b) Ouders kunnen aangeven dat hun kind extra ondersteuning nodig heeft
  - c) Informatieoverdracht vindt plaats via het OKR

2. In de regio Zuid-Kennemerland zijn **aanvullende afspraken** gemaakt vanwege de loting. Daar staat o.a.:
  - a) Ouders kunnen hun kind maar op één school in de regio aanmelden
  - b) Ouders geven op het aanmeldformulier aan welke scholen tweede, derde enz. keus zijn
  - c) Scholen mogen zelf voorrangregels opstellen, zoals een broertje-zusjeregeling
  - d) Er is een *regionale* voorrangregeling afgesproken voor leerlingen met een extra ondersteuningsbehoefte: de leerling kan vóór de loting geplaatst worden, als de scholen en de ouders een MDO gevoerd hebben en de vo-school de gewenste ondersteuning kan bieden. Ouders zijn niet verplicht een MDO te voeren. In dat geval doet de leerling mee met de loting en gaat de onderzoekstijd pas na de loting in.

Plaatsing

Sinds de invoering van de Wet Passend Onderwijs moet een school elke leerling plaatsen, die bij de aanmelding aangeeft dat er sprake is van een extra ondersteuningsbehoefte, tenzij

- de school vol is (geen plaatsruimte heeft)
- de leerling een niveau-advies van de basisschool heeft gekregen dat niet overeenkomt met de niveaus die de school aanbiedt
- de ouders/leerling de grondslagen van de school niet onderschrijven/respecteren
- de school, na zorgvuldig onderzoek, tot de conclusie komt dat zij de benodigde ondersteuning niet kan bieden. De school (het schoolbestuur) heeft dan de zorgplicht om een andere school te vinden die de ondersteuning wel kan bieden.

Wel of geen loting

In de regio Zuid-Kennemerland (gemeenten **Haarlem, Bloemendaal, Zandvoort en Heemstede**) hebben de schoolbesturen met elkaar afspraken gemaakt om te regelen dat er voor elke leerling een plek is. Dit is mogelijk op grond van de brief van staatssecretaris Sander Dekker d.d. 20 december 2016¹: "Het is aan schoolbesturen om hun procedures binnen het wettelijk kader vorm te geven en

¹ "Toelichting op het wettelijk kader rondom aanmeldprocedures in het primair en voortgezet onderwijs"; ref. 1115253

het staat schoolbesturen vrij om hierbij in te spelen op lokale omstandigheden. [...] Scholen kunnen de aanmeldingen afzonderlijk van elkaar in behandeling nemen of de aanmeldprocedures onderling afstemmen om de administratieve last te beperken. De betreffende scholen hebben in beide gevallen de mogelijkheid om aan de ouders te vragen een voorkeursvolgorde aan te geven. Er mag dus worden gewerkt met een lijst met aanmeldingen waarbij één of meer voorkeuren worden opgegeven. [...] Wanneer er meer aanmeldingen zijn dan plaatsruimte beschikbaar is, mogen scholen loting toepassen en voorkeursregels hanteren [...]”.

Dit heeft in Zuid-Kennemerland geleid tot een lotingsprocedure en een aanmeldformulier waarop zeven voorkeursscholen aangegeven worden. Onder toezicht van een notaris vindt loting plaats op de scholen die meer aanmeldingen hebben gekregen dan zij kunnen plaatsen. De uitgelote leerlingen worden op basis van opgegeven voorkeuren in relatie tot beschikbare plaatsen per afdeling aan de overige scholen toegedeeld. Op 16 maart 2022 krijgen de leerling en de ouders hierover bericht.

De gemeente **Velsen** heeft geen lotingsprocedure; daardoor zijn er verschillen in de aanmeldingsprocedure ontstaan. Leerlingen worden daar in de regel altijd op de school van aanmelding geplaatst, waardoor de noodzaak van vervroegd aanmelden van leerlingen met een ondersteuningsbehoefte minder groot is. Maar ook in Velsen is het belangrijk om de ondersteuningsbehoefte te vermelden, opdat de school kan onderzoeken of zij aan die behoefte kan voldoen, bijvoorbeeld door een MDO te houden of aanvullend dossieronderzoek te doen.

Aanmelding in Zuid-Kennemerland

Op drie dagen kunnen ouders hun kinderen aanmelden:

- Woensdag 2 maart 2022: 14.00- 17.00 uur
- Donderdag 3 maart 2022: 16.00 - 18.00 uur
- Maandag 7 maart 2022: 19.00 - 21.00 uur

Er zijn scholen die andere data hanteren, kijk hiervoor op de website van de VO-school.

In ieder geval moet de leerling vóór 8 maart 2022 aangemeld zijn.

Afwijkende aanmelddata:

PrO-leerlingen	vóór 1 maart
Lwoo-leerlingen	vóór 1 maart
TL-leerlingen met lwoo	vóór 8 februari
Leerlingen voor een zorgschool	vóór 8 februari
VO-leerlingen met trajectbegeleiding	vóór 8 februari

Bovenstaande leerlingen blijven buiten de lotingsprocedure. De aanmelding van deze leerlingen wordt uitgebreid besproken in § 2.4.1 en § 2.4.2 van deze brochure.

Het aanmeldformulier voor Zuid-Kennemerland is op p. 66 opgenomen in deze Overstap, met een toelichting op de pagina's 67-68.

Aanmelding in Velsen

De eerste pagina van het vier pagina's tellende aanmeldformulier voor Velsen staat op p. 73.

1.2 Toelatingsprocedure: afspraken in de regio Zuid-Kennemerland

De volledige toelatingsprocedure die is vastgesteld door het RBO Zuid-Kennemerland is te vinden op de website van het samenwerkingsverband www.swv-vo-zk.nl, onder "Downloads – De Overstap – Toelatings- en lotingsprocedure".

Bij de overstap naar het voortgezet onderwijs spelen twee zaken een belangrijke rol:

1. Het basisschooladvies (eerste gegeven);
2. Aanvullende onderwijskundige informatie.

Het basisschooladvies

Het basisschooladvies is het leidend criterium voor het vervolgonderwijs en dient kwalitatief onderbouwd te worden.

Daarbij kijkt de school onder andere naar:

- de aanleg en de talenten van een leerling;
- de leerprestaties;
- de ontwikkeling tijdens de hele basisschoolperiode;
- de concentratie, de motivatie, het doorzettingsvermogen en andere schoolse vaardigheden van een leerling.

Het basisschooladvies is gebaseerd op de leerprestaties van een leerling gedurende een aantal jaren. Een leerling kan zich alleen aanmelden op een school die het soort onderwijs aanbiedt dat in het basisschooladvies staat.

De school voor voortgezet onderwijs mag bij toelating geen gebruik maken van extra toetsen voor het bepalen van het niveau van de leerling. Ook mag zij zich bij de toelating niet baseren op andere toetsen die leerlingen op de basisschool maken. Dit geldt bijvoorbeeld voor de Entreetoets in groep 7, toetsen van het leerlingvolgsysteem of een IQ-test. De basisschool mag al deze gegevens wel betrekken bij het schooladvies.

PO-scholen geven een enkelvoudig of dubbel advies aan het VO als definitief instroomadvies. Dit advies geeft het niveau aan dat een leerling waarschijnlijk kan behalen en kan eventueel aangevuld worden met informatie over hoe dit niveau het best bereikt kan worden (bijv. onderwijsvorm, brugklatype, brede scholengemeenschap).

De basisschool kan de volgende basisschooladviezen voor het voortgezet onderwijs geven:

- praktijkonderwijs (PrO)
- vmbo basisberoepsgerichte leerweg met/zonder lwoo
- vmbo kaderberoepsgerichte leerweg met/zonder lwoo
- vmbo gemengde leerweg met/zonder lwoo
- vmbo theoretische leerweg met/zonder lwoo
- havo
- vwo

Het definitieve schooladvies van de basisschool mag uit één of twee schooltypes bestaan.

In het kader van het toetsbesluit van de overheid waarmee de verplichte eindtoets een feit is, moet de basisschool het schooladvies **heroverwegen** indien het toetsadvies van de eindtoets hoger is dan het eerder afgegeven schooladvies. De basisschool is niet verplicht het schooladvies bij te stellen maar moet het uiteindelijke advies in alle gevallen motiveren.

Procedureel moeten de volgende stappen worden genomen:

1. De Eindtoets-scores zijn bij de basisscholen rond 24 mei bekend;
2. Periode van heroverweging van 23 mei tot 3 juni 2022. De heroverweging is alleen mogelijk bij een hoger toetsadvies van de Eindtoets. Dit vindt plaats op de basisschool;
3. Indien de basisschool besluit een hoger schooladvies af te geven na heroverweging zullen de betreffende ouder(s) zich moeten melden op de VO-school, waar het kind reeds geplaatst is. De ouder(s) moet(en) het formulier ‘Heroverweging ‘ overleggen aan de VO-school;
4. Periode van herplaatsing bij de desbetreffende VO-school van plaatsing tot 6 juni;
5. Als de VO-school waar de leerling geplaatst was ook het niveau van het nieuwe advies aanbiedt, gaan de ouders met het heroverwegingsadvies naar de VO-school. Als de school plaats heeft op het hogere niveau gaat de leerling daarheen.
Als de VO-school het hogere niveau niet aanbiedt of geen plaats heeft, worden de volgende stappen gezet:
  - a. Ouders en leerling geven aan de VO-school waar de leerling geplaatst was hun voorkeur op voor een andere VO-school (maximaal drie voorkeurscholen);
  - b. De VO-school meldt de leerling bij de voorbereidingsgroep (mw. I. Out).
De voorbereidingsgroep kijkt regiobreed welke scholen er voor de verschillende niveaus nog plaats hebben. In de week van 6-13 juni is overleg tussen de desbetreffende VO-scholen om het plaatsingsplan op te stellen aan de hand van aantal nog te plaatsen leerlingen;
  - c. De oorspronkelijke VO-school informeert de ouders over de nieuwe VO-school waar de leerling geplaatst is;
  - d. Ouders en leerling maken een afspraak met de nieuwe VO-school om de leerling aan te melden;
  - e. Zij halen de originele aanmeldingsformulieren op bij de oude VO-school en leveren die in bij de nieuwe VO-school, samen met het heroverwegingsformulier;
  - f. Als de leerling geen extra ondersteuningsbehoefte heeft wordt de leerling ingeschreven;
  - g. Als de leerling wel een extra ondersteuningsbehoefte heeft, krijgt de nieuwe VO-school zorgplicht en onderzoekt de school of zij de ondersteuning kan bieden.
6. Het streven is de ouders van deze groep leerlingen (zie punt 5) voor 18 juni te informeren over een mogelijke VO-school voor hun kind.

NB: De VO-school waar de leerling oorspronkelijk geplaatst was stuurt het formulier “De Eigen Wijzer” door naar de nieuwe VO-school.

Onderwijskundige informatie en onderbouwende toetsscore

Elke leerling van groep 8 die zich aanmeldt met zijn ouders bij een school voor voortgezet onderwijs, overlegt het originele aanmeldformulier met het basisschooladvies.

Na inschrijving zullen via OSO de gegevens uit het LVS en gegevens omtrent de sociaal-emotionele ontwikkeling overgedragen worden.

Zie bijlage C: tijdpad/procedure OSO

Leerlingen die in aanmerking komen voor lwoo of PrO

Voor een juiste advisering dient de basisschool leerlingen die in aanmerking komen voor lwoo of PrO goed en tijdig in beeld te hebben.

NB: Leerwegondersteunend onderwijs (lwoo) is geen apart onderwijs, maar een extra begeleiding binnen het vmbo. Het is bedoeld voor leerlingen die wel een vmbo-diploma kunnen halen, maar die

hierbij extra ondersteuning nodig hebben. PrO is wel een apart onderwijsniveau, waarvoor aanvullende criteria m.b.t. IQ en leerachterstanden gelden.

1. Leerlingen determineren ten behoeve van toelating lwoo/PrO

Signalering: Indien uit het leerlingvolgsysteem blijkt dat er achterstanden zijn van 25% of meer op of/en begrijpend lezen of inzichtelijk rekenen, zal de basisschool zich zo vroeg mogelijk moeten afvragen of deze leerling in aanmerking komt voor leerwegondersteuning (lwoo) of een toelaatbaarheidsverklaring tot het PrO. Teneinde een goed beeld te hebben van de leerachterstanden kan bijv. een **Drempelonderzoek** worden afgenomen **vóór 1 januari**. Als uit het leerlingvolgsysteem, Drempelonderzoek of een andere toets blijkt dat de leerling daadwerkelijk in aanmerking komt voor lwoo of PrO, dan wordt bij mogelijke PrO-leerlingen ook een intelligentietest (NIO, WISC, enz.) afgenomen².

2. De leerlingen aanmelden voor lwoo/PrO

De basisschool levert een volledige uitdraai van het leerlingvolgsysteem of de uitslag van een toets, waaruit de DLE's en de relatieve leerachterstanden blijken; voor mogelijke PrO-leerlingen ook het IQ. Hierbij moet vermeld worden welke toetsen gebruikt zijn, met de datum van afname. Deze gegevens zijn noodzakelijk bij de aanmelding als lwoo-leerling of het aanvragen van een toelaatbaarheidsverklaring voor het PrO.

A. Toelating Praktijkonderwijs (PrO)

Voor toelating tot het PrO is NIET het advies van de basisschool leidend. Er zijn landelijke criteria waaraan de leerling moet voldoen:

De leerling heeft een IQ binnen de bandbreedte van 55 t/m 80 in combinatie met leerachterstanden van $\geq 50\%$ (3 jaar) op tenminste twee van de vier domeinen (begrijpend lezen, inzichtelijk rekenen, spelling, technisch lezen), waarvan tenminste 1 van deze domeinen begrijpend lezen of inzichtelijk rekenen is.

Voor leerlingen die niet aan deze criteria voldoen maar naar het oordeel van de basisschool wel aangewezen zijn op praktijkonderwijs is er een aparte procedure.

De leerling wordt aangemeld bij een PrO-school **vóór 1 maart**, de school vraagt vervolgens een toelaatbaarheidsverklaring aan bij de TVO-commissie van het swv. Daarna vindt er een intakegesprek (MDO-T) plaats.

B. Toelating tot een school met lwoo

Een leerling wordt geplaatst op een school met leerwegondersteuning (lwoo) als er sprake is van

leerachterstanden van circa 25% - 50% (1,5 – 3 jaar) op ten minste twee van de vier domeinen (begrijpend lezen, inzichtelijk rekenen, spelling, technisch lezen), waarvan ten minste één begrijpend lezen of rekenen.

Voor TL-leerlingen moet er ook sprake zijn van een sociaal-emotionele ondersteuningsbehoefte, die besproken is in een MDO.

De lwoo-leerling wordt aangemeld **vóór 1 maart** en blijft buiten de loting.

² Het samenwerkingsverband VO Zuid-Kennemerland bekostigt het Drempelonderzoek voor PrO-leerlingen en voor leerlingen van het vmbo, bij wie het vermoeden bestaat dat zij in aanmerking komen voor lwoo. Eventuele intelligentietests worden eveneens bekostigd.

Als een leerling met leerachterstanden een bredere ondersteuning nodig heeft dan alleen op cognitief gebied (leerachterstanden), wordt hij/zij altijd aangemeld via een MDO-overdracht, **vóór 8 februari**. Eventueel kan de leerling in de trajectvoorziening van de school geplaatst worden. Dit geldt in ieder geval voor alle leerlingen met leerachterstanden, die een vmbo-TL-advies krijgen.

Voor de Spaarnestroomklas van het Rudolf Steiner College (voor lwoo-leerlingen) geldt dat hier niet wordt geloot; leerlingen worden geplaatst tot de brugklas vol is.

Niet-geplaatste leerlingen weten dit indien mogelijk³ **vóór 1 maart**, opdat zij zich tijdig kunnen aanmelden bij een andere school met lwoo. Op grond van hun extra ondersteuningsbehoefte blijven zij buiten de loting. Er vindt opnieuw een *MDO-overdracht* plaats.

C. Toelating tot een zorgschool

In de regio is een zorgschool namelijk het Tender College IJmuiden. Daarnaast heeft de nieuwe vmbo-school het Spaarne College de ondersteuningsexpertise in huis vanuit de voormalige zorgscholen Paulus Mavo en Daaf Gelukschool. Leerlingen met onderstaande ondersteuningsbehoefte kunnen zich dus ook aanmelden bij het Spaarne College. Een leerling komt in aanmerking voor plaatsing op de zorgschool als er sprake is van

leerachterstanden van circa 25% - 50% (1,5 – 3 jaar) op ten minste twee van de vier domeinen (begrijpend lezen, inzichtelijk rekenen, spelling, technisch lezen), waarvan ten minste één begrijpend lezen of rekenen, in combinatie met een extra ondersteuningsbehoefte (op sociaal-emotioneel gebied).

De leerachterstanden en de ondersteuningsbehoefte moeten zo volledig mogelijk gedocumenteerd aangetoond worden; als er op de basisschool een OPP gemaakt is voor de leerling wordt dit overgedragen. Er wordt altijd een MDO-O gehouden, waarin de reeds door de basisschool ingezette acties vermeld worden.

Leerlingen met een intensieve ondersteuningsbehoefte

Als een leerling een onderwijsondersteuningsbehoefte heeft die de basisondersteuning van de VO-scholen overstijgt, organiseert de basisschool vóór 8 februari een MDO-overdracht. In dit MDO stellen leerling, ouders, basisschool en VO-school vast wat de leerling extra nodig heeft om het VO-diploma te behalen. De VO-school onderzoekt vervolgens of zij die ondersteuning kan bieden, bijvoorbeeld m.b.v. trajectbegeleiding. De leerling blijft buiten de loting.

Leerlingen van de Internationale Taalklas (ITK)

Leerlingen die afkomstig zijn van de Internationale Taalklas stromen door naar de brugklas van een VO-school. Voor hen gelden dezelfde aanmelddata als voor lwoo-leerlingen. Zij kunnen zich vóór 1 maart aanmelden bij de VO-school naar keuze. De VO-school onderzoekt of zij aan een eventuele ondersteuningsbehoefte kan voldoen en of zij de leerling kan plaatsen; de leerling blijft buiten de loting.

ITK-leerlingen kunnen in de maanden tussen de aanmelding en de start van het nieuwe schooljaar nog een behoorlijke ontwikkeling doormaken. Als dat het geval is en de leerling kan een hoger niveau

---

³ Scholen hebben immers zes weken de tijd om te onderzoeken of een leerling geplaatst kan worden, plus eventueel vier weken verlenging.

aan dan het oorspronkelijke advies, dan wordt de leerling op dit hogere niveau geplaatst - als de school dit niveau aanbiedt en daar plek heeft. Anders wordt de leerling nog voor de zomervakantie aangemeld bij een andere school. De VO-school waar de leerling al geplaatst was ondersteunt ouders en leerling bij deze nieuwe aanmelding totdat er een definitieve plaatsing op een andere VO-school is.

Tijdpad Zuid-Kennemerland

1 november 2021 t/m 7 februari 2022	Aanmelding van leerlingen met specifieke ondersteuningsbehoefte via MDO-O's. Het streven is om vóór 18 februari de ouders te informeren over definitieve plaatsing
18 februari 2022	Check: hebben alle leerlingen met specifieke ondersteuningsbehoefte een plek? Zo nee, melding aan samenwerkingsverband VO
2, 3 en 7 maart 2022	Vaste aanmelddagen. Periode van aanmelding is 7-2 t/m 7-3.
16 maart 2022	Uitslag van de loting en uiteindelijke plaatsing
Rond 18 mei 2022	Scores eindtoets zijn bekend; eventueel heroverweging. Bij heroverweging is het ondergetekende formulier "heroverweging" door de directie van de school voorwaarde voor plaatsing binnen een andere stroom.
Vóór 1 juni 2022	Plaatsing van leerlingen met bijgesteld advies. Indien leerlingen niet geplaatst kunnen worden, zal regiobreed een oplossing gezocht worden. BASISSCHOLEN MELDEN DE LEERLINGEN, DIE NA DE HEROVERWEGING NOG NIET GEPLAATST ZIJN, BIJ DE BEIDE SAMENWERKINGSVERBANDEN PO EN VO.

1.3 Toelatingsprocedure in Velsen

De gemeente Velsen heeft een eigen, iets afwijkende toelatingsprocedure, waarvan hieronder een verkorte versie is opgenomen (p. 10-13). Daaronder staat het tijdpad voor Velsen.

Velsen heeft ook een eigen aanmeldingsformulier met vier pagina's. De eerste pagina van het formulier is opgenomen als bijlage B. De volledige versies van de toelatingsprocedure en het aanmeldingsformulier staan op de websites van de Velsense VO-scholen of www.swv-vo-zk.nl, onder "Downloads – De Overstap" en 'Aanvragen en formulieren – Aanmeldingsformulier Velsen'.

Dit leidt tot de volgende verschillen:

- Omdat er geen loting is in Velsen, is de regeling "MDO-leerling wordt vóór de loting geplaatst" daar niet van toepassing. MDO-leerlingen kunnen wél eerder aangemeld worden dan reguliere leerlingen;
- Er vindt geen *centrale* warme overdracht plaats in Velsen, deze vindt separaat plaats tussen de VO-school en de betreffende basisschool;
- Niet alle basisscholen in Velsen laten de leerlingen een Eigen Wijzer invullen.

1. Toelatingsprocedure voor Velsen 2022-2023

De VO-scholen in de gemeente Velsen maken deel uit van het Samenwerkingsverband Zuid-Kennemerland. Het Regionaal Besturenoverleg (RBO) heeft een toelatingsprocedure voor Zuid-Kennemerland vastgesteld. Hierin zijn de afspraken voor de scholen in Velsen niet meegenomen. Voor Velsen geldt de in deze notitie beschreven procedure.

[..... § 1.1 – 2.3]

3. Afspraken toelatingsprocedure

Bij de overstap naar het voortgezet onderwijs spelen drie zaken een belangrijke rol:

1. Het basisschooladvies;
2. De onderbouwing van het basisschooladvies door de resultaten van het leerlingvolgsysteem, van groep 6, 7 en 8
3. De verplichte eindtoets

3.1 Het basisschooladvies

Het basisschooladvies is leidend voor de toelating tot het vervolgonderwijs. Het basisschooladvies is gebaseerd op de leerprestaties, de ontwikkeling en het sociaal-emotionele functioneren van de leerling gedurende de laatste drie jaar.

Een leerling kan zich alleen aanmelden op een school die het soort onderwijs aanbiedt dat in het basisschooladvies staat.

PO-scholen geven bij voorkeur een enkelvoudig aan het VO als definitief instroomadvies.

Een gemengd advies is toegestaan.

Om het intelligentieniveau te meten wordt op een aantal scholen in groep 8 de NIO-toets afgenomen.

Indien deze toets is afgenomen wordt het resultaat, na toestemming van ouders, meegestuurd met de aanmelding.

De school voor voortgezet onderwijs mag bij toelating geen gebruik maken van testgegevens om het niveau te bepalen van de leerling. De VO-school plaatst de leerling conform het advies van het PO.

3.2 De resultaten van het leerlingvolgsysteem

Het LVS vormt een afspiegeling van de schoolloopbaan van de leerling. Hieruit valt de ontwikkeling van het kind af te lezen. Daartoe worden de resultaten van het LVS uit groep 6,7 en 8 opgenomen in het OKR. Het gaat om de toetsen voor Technisch Lezen (DMT), Begrijpend Lezen, Spelling en Inzichtelijk Rekenen.

3.3 De verplichte eindtoets

In het toetsbesluit van de overheid is bepaald dat alle basisscholen in april verplicht zijn een eindtoets af te nemen. Indien de leerling de eindtoets beter maakt dan verwacht kan de basisschool het schooladvies heroverwegen en mogelijk het schooladvies aanpassen. Voor deze leerlingen wordt individueel bekeken op welke school zij geplaatst kunnen worden, rekening houdend met hun voorkeur en de beschikbare plaatsen op scholen.

Rond 18 mei 2022 is de eindtoetsscore bekend, bij hoger resultaat dan het advies moet PO het advies heroverwegen. Als dit leidt tot een aanpassing van het advies dan gaan ouders uiterlijk 27 mei 2022 met het formulier 'heroverweging' naar de VO-school van plaatsing. Uiterlijk 13 juni 2022 horen ouders op welke school de leerling geplaatst kan worden.

4. Leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften

Voor leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften is meer nodig dan de regulieren toelatingsprocedure aangeeft. De basisschool dient de leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften goed en tijdig in beeld te hebben voor een juiste advisering. Aanmelding van deze leerlingen kan vanaf 1 november en bij voorkeur voor 1 februari plaatsvinden.

4.1 Leerlingen met grote leerachterstand. Wat moet PO doen?

Indien uit het LVS blijkt dat er leerachterstanden zijn van 25% of meer op begrijpend lezen of inzichtelijk rekenen, zal de basisschool zich moeten afvragen of deze leerling mogelijk in aanmerking komt voor een lwoo- of PrO-indicatie.

Ten einde een goed beeld te hebben van deze leerlingen kan een volledig drempelonderzoek worden **afgenomen door het PO** zodat de resultaten bij de aanmelding meegeleverd kunnen worden. Bij mogelijke PrO-leerlingen wordt dit aangevuld met een intelligentieonderzoek. De kosten voor deze aanvullende toetsen worden gedragen door het SWV VO.

De basisschool meldt dat een leerling in aanmerking komt voor leerwegondersteuning; het VO bepaalt of de leerling inderdaad is aangewezen op lwoo. Leerwegondersteunend onderwijs (lwoo) is geen apart onderwijs, maar een extra begeleiding binnen het vmbo. Het is bedoeld voor leerlingen die wel een vmbo-diploma kunnen halen, maar die hierbij extra ondersteuning nodig hebben.

4.2 Indicatie voor Praktijkonderwijs (PrO) of leerwegondersteuning (lwoo)

De VO-school vraagt, op advies van de basisschool, bij het samenwerkingsverband een lwoo-aanwijzing of PrO-toelaatbaarheidsverklaring aan.

Voor lwoo-leerlingen die **daarnaast** extra, dan wel intensieve onderwijs- en ondersteuningsbehoeften hebben geldt dat er een MDO afgesproken wordt.

Voor alle lwoo-leerlingen met een vmbo-TL-advies (mavo) is een MDO noodzakelijk vanwege de sociaal-emotionele problematiek, evenals voor alle aanmeldingen voor het Tender College IJmuiden.

Het samenwerkingsverband VO beoordeelt, op basis van de aangeleverde toetsgegevens of de betreffende leerling in aanmerking komt voor plaatsing in het praktijkonderwijs of leerwegondersteunend onderwijs. De VO-school meldt een leerling ter beoordeling aan bij het samenwerkingsverband.

In Velsen kan je op het Tender College naast vmbo met lwoo ook praktijkonderwijs (PrO) volgen. Het Praktijkonderwijs is vooral praktisch en richt zich op de arbeidsmarkt.

PrO

Is er voor leerlingen met een leerachterstand van 50% of meer (ongeveer drie jaar) in twee of meer domeinen: inzichtelijk rekenen, technisch lezen, begrijpend lezen en spellen – niet zijnde de combinatie technisch lezen en spellen. De IQ-score ligt binnen de bandbreedte van 55 tot en met 80.

Lwoo

Is er voor leerlingen met een vmbo-advies en een leerachterstand van 25% of meer (ongeveer 1,5 jaar) in twee of meer domeinen: inzichtelijk rekenen, technisch lezen, begrijpend lezen en spellen – niet zijnde de combinatie technisch lezen en spellen. Bij een basisschooladvies vmbo gemengde of theoretische leerweg (mavo), grote leerachterstanden en sociaal-emotionele problematiek, dus mogelijk een lwoo-aanwijzing, zal er altijd een MDO afgesproken moeten worden.

4.3 Leerlingen met intensieve onderwijs- en ondersteuningsbehoeften

Het komt voor dat een leerling een specifieke onderwijsbehoefte heeft, die van de VO-school een intensief ondersteuningsaanbod vraagt of dat de ondersteuning slechts door één specifieke school geboden kan worden. Of dit daadwerkelijk zo is wordt in eerste instantie overeengekomen tussen ouders en basisschool. Vervolgens

initieert de basisschool een multidisciplinair overleg (MDO) met ouders, basisschool, VO-school en eventueel andere betrokkenen. Bij 'intensief ondersteuningsaanbod' valt te denken aan ondersteuning door bijvoorbeeld de TB'er. Het gaat veelal om leerlingen die in het PO extra ondersteund werden en/of in het verleden voor extra financiering in aanmerking kwamen, niet bedoeld wordt de lwoo-indicatie.

Doel van het overleg is in gezamenlijkheid vaststellen **welke extra onderwijsondersteuning** bovenop de basisondersteuning de leerling nodig heeft, om succesvol te kunnen zijn in zijn of haar leerontwikkeling binnen het voortgezet onderwijs.

Op basis van de vastgestelde extra onderwijsondersteuningsbehoeften onderzoekt de VO-school vervolgens of de gewenste ondersteuning daadwerkelijk geboden kan worden.

Als de VO-school de gewenste ondersteuning kan bieden, dan wordt de leerling op de school geplaatst.

Kan de VO-school de ondersteuning niet bieden, dan zal deze school, conform de zorgplicht, in overleg met de ouders een passend onderwijsaanbod elders binnen het samenwerkingsverband doen. De zorgplicht betekent dus niet automatisch plaatsingsplicht; plaatsing hangt af van de uitkomst of de VO-school de gewenste extra ondersteuning kan bieden.

Van belang zijn de volgende zaken:

- Signaleren: begin groep 7 op de basisschool door groepsleerkracht, in samenspraak met IB'er; evt. in het VO door docenten / zorgcoördinator / trajectbegeleider;
- Invullen aanmeldingsformulier: leerkracht groep 8 of IB'er; ondertekening door directeur;
- MDO-O organiseren tussen 1 november en 1 februari: IB'er;
- MDO-contactpersoon op het VO: meestal de brugklascoördinator of -teamleider, ook wel de zorgcoördinator;
- Als de leerling bediend kan worden vanuit de basisondersteuning van de school, bijv. met een faalangstraining of een dyslexiekaart, hoeft er geen MDO georganiseerd te worden;
- Voor plaatsing op het Tender College wordt altijd een MDO-O gevoerd. Ook voor lwoo-leerlingen met een TL-advies wordt altijd een MDO-O gevoerd, om de sociaal-emotionele ondersteuningsbehoefte vast te stellen;
- *Ouders/verzorgers zijn verplicht de extra ondersteuningsbehoefte te melden bij aanmelding; Indien de ontvangende VO-school de ondersteuning kan leveren besluit deze tot inschrijving van de leerling. Indien dit niet mogelijk is zoekt de VO-school vanuit de zorgplicht (berust in principe bij het bestuur) naar een andere passende school en treedt hierover in overleg met de ouders en met de toeleverende PO-school.*
- Voor toelating tot het PrO geldt, naast de aangetoonde leerachterstanden, het criterium dat het IQ binnen de bandbreedte van 55 tot en met 80 ligt; daarom moet het IQ gemeten worden;
- Zie bijlage voor stappenplan en informatie voor de MDO-overdracht.

Let op:

Vanaf 1 augustus 2014 is de wet 'passend onderwijs' in werking getreden. De scholen zijn vanaf dan verplicht een passende onderwijsplek te bieden aan alle leerlingen. Dit geldt ook voor de leerlingen die extra ondersteuning nodig hebben. Elke VO-school heeft daartoe in kaart gebracht welke ondersteuning de school biedt, dit staat in het ondersteuningsprofiel van de school. Indien nodig treedt een VO-school, na raadpleging van het PO, in overleg met bijvoorbeeld het Tender College IJmuiden over de gewenste plaatsing van een leerling. Bij elke aanmelding op een VO-school met een advies dat overeenkomt met het onderwijsaanbod op deze school, heeft de ontvangende school zorgplicht. Dit geldt ook in geval er een MDO wordt afgesproken.

4.4 Benodigde informatie voor de aanvraag bij het samenwerkingsverband

- Aanmeldingsformulier Voortgezet Onderwijs Velsen, ondertekend door ouders en PO-school;
- Onderwijskundig rapport inclusief resultaten LVS;
- Voor PrO is het resultaat van een IQ-test nodig, door Cotan toegestaan en niet ouder dan twee jaar;
- Voor lwoo en indien afgenomen, het resultaat van het drempelonderzoek;
- Indien er sprake is van dyslexie of dyscalculie een verklaring en bijbehorende rapportage;
- Indien er sprake is van een diagnose dan dient deze te worden aangetoond met een onderzoeksverslag, ondertekend door een erkende onderzoeker;
- Ouders dienen in te stemmen met het advies voor lwoo dan wel PrO van de basisschool;
- Voor PrO is sprake van een 'zienswijze' die door de wettelijke vertegenwoordiger van de leerling wordt ondertekend t.b.v. de toelaatbaarheidsverklaring.

[..... §5, 5.1, 5.2]

Tijdpad van aanmelding in Velsen

moment	wie	wat
aug/sept	PO / VO	Evaluatie van de aanmeldprocedure
vanaf 1 november	PO	Initiatief voor MDO's (zorgscholen hebben een afwijkende regeling) Mag ook eerder.
november	PO	Voorlopig advies opstellen en bespreken met ouders
jan/feb	PO	M8 toets afnemen
dec/ jan	VO	Ontvangst groep8-leerlingen (oriëntatie)
eind jan/feb	PO	Analyse M8 resultaten
februari	PO	Eindadvies aan ouders
februari	PO	Groep8-leerkracht vult advies etc. op het aanmeldformulier in
7 februari	PO	Laatste mogelijkheid om leerlingen met een MDO aan te melden
feb/ maart	ouders	Vullen hun deel van het aanmeldformulier in
eind februari	PO	Kan het overstapdossier in OSO klaar gaan zetten
begin maart	VO	Aanmelding start, ouders nemen aanmeldformulier mee Woensdag 2 maart 14:00 – 17:00 uur Donderdag 3 maart 16:00 – 18:00 uur Maandag 7 maart 19:00 – 21:00 uur
14 maart	ouders	Uiterste datum van aanmelding
vanaf 14 maart	VO	Vraagt via OSO het overstapdossier op
15 maart	VO	Lotingsprocedure VO-scholen in Haarlem
17 maart	VO	Bericht aan ouders en leerlingen die uitgeloot zijn
vanaf 30 maart	VO	Scholen melden aan PO-school welke leerlingen zijn ingeschreven
20 april - 13 mei	PO	Eindtoets afnemen
april/ mei	VO	Organiseert de warme overdracht
18 mei	PO	Resultaten eindtoets bekend
uiterlijk 27 mei	PO	Evt. stelt PO het advies bij
30 mei	ouders	Laatste mogelijkheid om het formulier heroverweging op de VO-school van aanmelding in te leveren
1 juni – 8 juni	VO	Zo nodig overleg tussen VO over te plaatsen leerlingen
voor 8 juni	PO	Overstapdossier nogmaals klaarzetten
vanaf 8 juni	VO	Vraagt via OSO nogmaals het overstapdossier op, geen gegevensverlies
13 juni	VO	Bevestiging plaatsing leerling naar ouders

1.4 Schooladvies, eindtoets en heroverweging

Schooladvies

Het advies van de basisschool is een toelatingsbesluit en is leidend in de overstapprocedure. Een leerling dient terecht te komen op het onderwijstype dat het beste aansluit bij zijn mogelijkheden en wensen. Daarbij dient hij zich thuis te voelen op de betreffende school. Het streven is dat de leerling zonder vertragingen het diploma van het geadviseerde onderwijstype kan behalen. De bedoeling is dat de leerling niet wordt overvraagd maar wel wordt uitgedaagd voor wat betreft zijn capaciteiten en inzet en met zoveel mogelijk plezier naar school gaat.

De adviezen van de basisschool zijn o.a. gebaseerd op de aanleg en de talenten van een leerling, de leerprestaties, de ontwikkeling tijdens de hele basisschoolperiode, de concentratie, de motivatie, het doorzettingsvermogen en andere schoolse vaardigheden van een leerling en in het algemeen over alles wat van belang is bij het verder begeleiden van de leerling. De VO-school is uiteindelijk verantwoordelijk voor de toelating en plaatsing van de leerling.

Het basisschooladvies is leidend bij de plaatsing van leerlingen in het voortgezet onderwijs met betrekking tot het **niveau**. Adviezen met betrekking tot de gewenste ondersteuning zijn niet leidend: voor plaatsing in lwoo, vso of PrO moet de leerling altijd aan aanvullende voorwaarden voldoen, wat ook aangetoond moet worden.

Bij leerlingen met een vmbo-advies die leerachterstanden hebben, kan de basisschool aangeven dat de leerling in aanmerking komt voor leerwegondersteuning. Die leerachterstanden worden gedocumenteerd kenbaar gemaakt aan de VO-school.

Vso kent alle niveaus: PrO, vmbo, havo en vwo. Na aanmelding op een vso-school (via een MDO-T) vraagt de vso-school een toelaatbaarheidsverklaring aan bij het samenwerkingsverband, dat checkt of de leerling voor plaatsing in aanmerking komt.

Voor het praktijkonderwijs (PrO) is het advies van de basisschool met betrekking tot het niveau NIET leidend; om op een PrO-school geplaatst te worden moet een leerling voldoen aan landelijke criteria. Deze staan op p. 8.

De ouders melden de leerling aan bij een VO-school met het basisschooladvies voordat de eindtoets gemaakt is. De leerling kan alleen aangemeld worden op een school die het soort onderwijs aanbiedt dat in het basisschooladvies staat.

De school voor voortgezet onderwijs bekijkt het basisschooladvies en de aanvullende onderwijskundige informatie uit het leerlingvolgsysteem (LVS). Is er sprake van discrepantie tussen het basisschooladvies en de onderbouwing dan volgt altijd overleg tussen VO en PO, bijvoorbeeld bij de Centrale Warme Overdracht.

Een VO-school mag, gelet op het schooladvies en de onderliggende informatie, beslissen dat een leerling *hoger* wordt geplaatst dan het advies, maar een leerling mag op basis van beide informatiestromen *niet lager* worden geplaatst of afgewezen.

Eindtoets en heroverweging

Eindtoets

Leerlingen in groep 8 van het basisonderwijs moeten verplicht een eindtoets maken⁴. Sinds schooljaar 2019-2020 is de eindtoets ook verplicht voor so en sbo.

---

⁴ Er zijn enkele uitzonderingen: zeer moeilijk lerende kinderen; meervoudig gehandicapte kinderen die moeilijk leren; en leerlingen die vier jaar of korter in Nederland zijn en het Nederlands nog niet voldoende beheersen.

VO-scholen mogen toelating niet af laten hangen van het resultaat van de eindtoets. Het resultaat van de eindtoets is een tweede gegeven, naast het schooladvies. Daarom nemen basisscholen de verplichte eindtoets pas in de tweede helft van april af, nádat het schooladvies gegeven is en de leerling op een VO-school geplaatst is.

Heroverweging

Als een leerling de eindtoets minder goed maakt dan verwacht, dan past de basisschool het schooladvies *niet* aan.

Is het resultaat beter dan verwacht, dan **moet** de basisschool het advies heroverwegen en **kan de basisschool** het schooladvies aanpassen. Dit gebeurt in nauw overleg met de betreffende ouders en de leerling. Leerlingen krijgen dan de kans om in het voortgezet onderwijs te laten zien dat ze het geadviseerde schooltype aankunnen. Als er een hoger advies gegeven wordt vult de basisschool het **formulier “heroverweging”** (p. 70) in. Daarmee melden ouders de leerling opnieuw aan op een school met dat onderwijsaanbod.

Als de VO-school waar de leerling geplaatst was ook het niveau van het nieuwe advies aanbiedt, gaan de ouders met het heroverwegingsadvies naar de school. Als de school plaats heeft op het hogere niveau gaat de leerling daarheen.

Als de VO-school waar de leerling geplaatst was ook het niveau van het nieuwe advies aanbiedt, gaan de ouders met het heroverwegingsadvies naar de VO-school. Als de VO-school plaats heeft op het hogere niveau gaat de leerling daarheen.

Als de VO-school het hogere niveau niet aanbiedt of geen plaats heeft, worden de volgende stappen gezet:

- a. Ouders en leerling geven aan de VO-school waar de leerling geplaatst was hun voorkeur op voor een andere VO-school (maximaal drie voorkeurscholen);
- b. De VO-school meldt de leerling bij de voorbereidingsgroep (mw. I. Out).
De voorbereidingsgroep kijkt regiobreed welke scholen er voor de verschillende niveaus nog plaats hebben. In de week van 1-8 juni is overleg tussen de desbetreffende VO-scholen om het plaatsingsplan op te stellen aan de hand van aantal nog te plaatsen leerlingen;
- c. De oorspronkelijke VO-school informeert de ouders over de nieuwe VO-school waar de leerling geplaatst is;
- d. Ouders en leerling maken een afspraak met de nieuwe VO-school om de leerling aan te melden;
- e. Zij halen de originele aanmeldingsformulieren op bij de oude VO-school en leveren die in bij de nieuwe VO-school, samen met het heroverwegingsformulier;
- f. Als de leerling geen extra ondersteuningsbehoefte heeft wordt de leerling ingeschreven;
- g. Als de leerling wel een extra ondersteuningsbehoefte heeft, krijgt de nieuwe VO-school zorgplicht en onderzoekt de school of zij de ondersteuning kan bieden.

Houdt u er rekening mee dat 30 mei de uiterste datum is voor het aanmelden van leerlingen met een heroverweging? Voor meer informatie zie <https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/toelating-middelbare-school/verplichte-eindtoets-basisonderwijs>.

BASISSCHOLEN MELDEN DE LEERLINGEN, DIE NA DE HEROVERWEGING NOG NIET GEPLAATST ZIJN OP EEN VO-SCHOOL, BIJ BEIDE SAMENWERKINGSVERBANDEN PO EN VO. IN OVERLEG MET ALLE PARTIJEN WORDT DAN ALSNOG EEN GESCHIKTE SCHOOL GEZOCHT.

1.5 De Centrale Warme Overdracht

(deze informatie is alleen bedoeld voor basisscholen in Zuid-Kennemerland; in Velsen vindt de warme overdracht separaat plaats tussen de VO-school en de betreffende basisschool)

Met vier geslaagde edities is de Centrale Warme Overdracht (CWO) niet meer weg te denken. De vierde editie heeft volledig online plaatsgevonden i.v.m. covid-19. Veel docenten gaven aan dat de échte CWO gemist werd.

De groep8-leerlingen worden middels de CWO op een eenduidige, centrale manier overgedragen naar de brugklas. Nu de CWO op een efficiënte en uniforme wijze plaatsvindt, waarbij er voldoende ruimte en aandacht blijft voor de inhoud van de overdracht van iedere leerling, is de tijdinvestering aanzienlijk minder geworden, terwijl de kwaliteit en de inhoud van de gesprekken goed blijft. De CWO levert tevens een netwerkmoment op voor PO- en VO-collega's. Daarnaast is het goed om te weten dat de CWO volledig AVG-veilig verloopt.

In het Regionaal Besturenoverleg Onderwijs Zuid-Kennemerland is besloten dat ook komend schooljaar de CWO hét overdrachtsmoment zal zijn voor alle groep8-leerlingen die regulier de overstap maken naar een VO-school in de regio Zuid-Kennemerland. Dit betekent dat alle basisscholen zullen deelnemen aan de CWO en hun leerlingen zullen overdragen aan de deelnemende VO-scholen. **De CWO vindt plaats van 30 mei t/m 8 juni 2022:**

maandag 30 mei	15.30-19.00	Het Schoter
dinsdag 31 mei	15.30-19.00	ECL
woensdag 1 juni	15.30-19.00	Mendelcollege
donderdag 2 juni	15.30-19.00	Coornhert Lyceum
dinsdag 7 juni	15.30-19.00	Haarlem College
woensdag 8 juni	15.30-19.00	Ichthus Lyceum

Het [overdrachtsformulier](#) vindt u op de website van het samenwerkingsverband; overige informatie kunt u vinden op: <https://warmeoverdracht.school/>. Tijdens de CWO worden de “Eigen Wijzers” van de leerlingen overgedragen aan de VO-school waar de leerling naartoe gaat.

1.6 De “Eigen Wijzer”

(deze informatie is met name bedoeld voor basisscholen in Zuid-Kennemerland; in Velsen laten niet alle basisscholen de leerlingen een Eigen Wijzer invullen)

Het doel van het document de Eigen Wijzer is om de warme overdracht van leerlingen naar het voortgezet onderwijs niet alleen te laten plaatsvinden in de contacten tussen onderwijsprofessionals maar vooral ook de leerlingen zelf hierin te betrekken. Leerlingen formuleren zelf hun onderwijsbehoeften vanuit de gedachte dat zij goed kunnen aangeven wat voor hen belangrijk is in het voortgezet onderwijs. De leerling is op deze manier eigenaar van zijn eigen overdracht. De leerkrachten van groep 7 en 8 hebben een coachende rol in dit proces, zij gaan met hun leerlingen het gesprek aan om leerlingen hun eigen overdrachtsformulier zo goed mogelijk te laten invullen. Deze overdracht maakt geen deel uit van de aanmeldingsprocedure en de overhandiging van de Eigen Wijzer vindt plaats tijdens de centrale warme overdracht tussen de basisscholen en de scholen voor voortgezet onderwijs. Uitzonderingen hierop vormen de Eigen Wijzers van leerlingen die naar PrO, vso of een zorgschool gaan. De basisschool stuurt deze ingevulde Eigen Wijzers rechtstreeks naar de betreffende v(s)o-school. Sinds schooljaar 2018-2019 vullen alle leerlingen van groep 8 in Zuid-Kennemerland de Eigen Wijzer in.

De scholen voor voortgezet onderwijs geven de ingevulde Eigen Wijzers een plaats tijdens de mentorgesprekken in de eerste klas. Zie voor het formulier: https://www.passendonderwijs-zk.nl/assets/upload/bestanden/82796-eigenwijzera3_gr8.pdf.

1.7 Overstapservice Onderwijs (OSO) – digitale gegevensoverdracht

Als een leerling overstapt naar een andere school, dan heeft de nieuwe school gegevens over die leerling nodig. Met OSO kunnen scholen dit overstapdossier veilig en betrouwbaar digitaal uitwisselen.

De PO- en VO-besturen hebben afgesproken om vanaf het schooljaar 2016-2017 bij de overdracht tussen PO en VO gebruik te maken van de Overstapservice (OSO). Sinds 2011 wordt er in verschillende regio's uitgewisseld via de OSO en in 2016 is OSO officieel de landelijke standaard voor de digitale uitwisseling van leerling gegevens geworden. Het doel hiervan is om de digitalisering in Nederland eenvormig en veiliger te maken en te laten voldoen aan de wettelijke eisen.

Zie voor het stappenplan voor OSO bijlage C en de website van het RBO:

<http://www.samenwerkingsverband-zuid-kennemerland.nl/rbo/>.

1.8 Vragen?

Heeft u vragen over de toelatings- en lotingsprocedure van het RBO?

mw. J. Groenheide info@notuleren4you.nl

Heeft u vragen over de Centrale Warme Overdracht?

mw. A. Alberts A.Alberts@schoter.nl

mw. N. Booij N.Booij@coornhert.nl

Heeft u vragen over de Eigen Wijzer?

mw. A.M. Hersman A.Hersman@po-zk.nl

2. PROCEDURES EN AFSPRAKEN VANUIT HET SAMENWERKINGSVERBAND

2.1 Basisondersteuning

De besturen die het samenwerkingsverband-vo Zuid-Kennemerland vormen hebben afgesproken dat alle scholen binnen het samenwerkingsverband minimaal de volgende ondersteuning aan alle leerlingen bieden – intern of in samenwerking met ketenpartners:

1. samenwerking met ouders en informatie naar de ouders bij toewijzing van ondersteuning

Er is sprake van educatief partnerschap met ouders: ouders zijn samen met de school verantwoordelijk voor de schoolloopbaan van hun kind. De ouders worden daarom meteen ingeschakeld als er problemen zijn, of als de school bepaalde maatregelen wil nemen. In het schoolplan, ondersteuningsplan of de schoolgids is beschreven wat ouders van de school mogen verwachten. Maar ouders hebben ook informatieplicht; zij weten, bijv. uit de schoolgids, wat zij over hun kind aan de school moeten laten weten. Het uitgangspunt hierbij is dat er sprake is van een gelijkwaardige relatie tussen ouders en school, met waardering voor elkaars deskundigheid.

2. zorg voor een veilig schoolklimaat, zowel voor leerlingen als voor medewerkers

De school zorgt voor een sociaal en veilig klimaat; beleidsafspraken hierover zijn schriftelijk vastgelegd. Ook is vastgelegd welk gedrag er van de leerlingen verwacht wordt.

3. (ortho)pedagogische en/of orthodidactische programma's en methodieken, die gericht zijn op sociale veiligheid en cognitieve ontwikkeling en ondersteuning

Voor leerlingen die dit nodig hebben zijn methoden en materialen beschikbaar gericht op zowel leren als gedrag, bijvoorbeeld sociale vaardigheidstraining of training om faalangst te verminderen. Iedere leerling heeft een eigen eerste aanspreekpunt (mentor). De school heeft rollen en verantwoordelijkheden van interne ondersteuners vastgelegd. Er is een functionaris voor de keuzebegeleiding. Op school wordt aandacht besteed aan het aanleren van schoolse vaardigheden zoals agendabeheer, huiswerkvaardigheden, tas inpakken.

4. preventieve ondersteuning en curatieve zorg die de school (samen met ketenpartners) kan bieden

De school wil (samen met andere instellingen) leerlingen ondersteunen door problemen op te lossen en te voorkomen door middel van

- Tijdige bespreking van signalen met ouders

- inzet van schoolmaatschappelijk werk / CJG-coach
- integrale aanpak ziekteverzuim, waarin alle partijen goed samenwerken
- goede communicatie met de leerplichtambtenaar en uitvoering van het regionaal verzuimprotocol

Een zorgcoördinator coördineert bovenstaande en andere activiteiten. De school neemt deel aan een met de ketenpartners gevormd multidisciplinair overleg (MDO of ZAT). Hierin wordt samengewerkt met als doel de plaatsing van de leerling op een passende onderwijsplek.

5. differentiatie

Docenten voldoen conform de Wet op de beroepen in het onderwijs (BIO) aan de competenties van de Stichting Beroepskwaliteit Leraren (SBL)⁵. De school biedt de docenten scholing aan om hun deskundigheid te bevorderen.

Docenten maken n.a.v. de onderwijsbehoeften van de leerling zo nodig aanpassingen in hun lessen op het gebied van o.a.

- meer of minder dan gemiddelde cognitieve mogelijkheden
- specifieke psychologische of sociaal-emotionele kenmerken
- dyslexie en dyscalculie: de school heeft passende materialen en methodieken voor leerlingen met dyslexie of dyscalculie. In het dyslexie/dyscalculieprotocol is opgenomen hoe gesignaleerd en gediagnosticeerd wordt en tevens hoe wordt omgegaan met leerlingen met vastgestelde dyslexie of dyscalculie.

6. zorgvuldige overdracht

Bij leerlingen met extra onderwijs- of ondersteuningsbehoefte en bij op- en afstromende leerlingen vindt altijd een “warme” (=uitgebreide mondelinge) overdracht plaats. Hierbij gaat het om doorlopende leer- en ondersteuningslijnen, een ontwikkelingsperspectiefplan kan hiervan een onderdeel zijn. Het betreft zowel de overstap van primair onderwijs naar voortgezet onderwijs als de overstap van de ene VO-school naar de andere VO-school en de doorstroom naar het mbo/ hbo/ wo. Onderwijs- en ondersteuningsbehoeften worden in kaart gebracht en vastgelegd op basis van schriftelijke informatie bij de aanmelding, aangevuld met mondelinge informatie bij de warme overdracht en informatie van ouders.

7. registratie in een leerlingvolgsysteem

De school beschikt over een beveiligd digitaal systeem, waarin gegevens van de leerlingen beschikbaar zijn voor de medewerkers en (deels) voor de ouders. Het leerlingvolgsysteem heeft als functies o.a. dossieropbouw en communicatie. In het leerlingvolgsysteem worden de ontwikkeling en vorderingen van de leerling, onderwijs- en ondersteuningsbehoefte (indien nodig), interventies en geboden ondersteuning, verzuim en incidenten en samenwerking met ouders vastgelegd. Docenten en andere professionals zorgen dat zij bekend zijn met de inhoud van het leerlingvolgsysteem. De school registreert de resultaten van ingezette acties en beoordeelt de effectiviteit en het rendement ervan. Met behulp van het leerlingvolgsysteem worden systematisch de uitstroom- en afstroomgegevens van de school bijgehouden.

⁵ die competenties zijn: interpersoonlijk, pedagogisch, vakinhoudelijk, didactisch, organisatorisch competent, competent in het samenwerken met collega's en met de omgeving, competent in reflectie en ontwikkeling

8. fysieke toegankelijkheid van schoolgebouwen, aangepaste werk- en instructieruimtes

De scholen geven aan welke voorzieningen het gebouw heeft voor leerlingen met een fysieke beperking. Er zijn onderwijsprogramma's die waar nodig zijn afgestemd op leerlingen met fysieke beperkingen en langdurig zieke leerlingen, bijv. aangepaste roosters en het thuis aanleveren van werk.

9. een protocol voor verpleegkundige en medische handelingen

Er is vastgelegd welke verpleegkundige en medische handelingen mogelijk en welke onmogelijk zijn, bijv. medicijnverstrekking, diabetesinjecties.

Tot de basisondersteuning behoort ook het wegwerken van eventueel opgelopen leerachterstanden, opdat de leerling uitstroomt met een diploma, deelcertificaat of een duurzame plek op de arbeidsmarkt vanuit de school waar de leerling is binnengekomen.

NB:

Aspecten die wettelijk zijn voorgeschreven of geëist worden door de inspectie e.d. worden niet meer bij de basisondersteuning genoemd. Dit zijn o.a.

- aanwezigheid vertrouwenspersonen en veiligheidscoördinator
- beleid om pesten tegen te gaan
- melding kindermishandeling en huiselijk geweld
- verzuimprotocol
- OPP voor leerlingen die extra ondersteuning krijgen

2.1.1 Schoolondersteuningsprofielen van de reguliere scholen (SOP)

Naast de basisondersteuning bieden de scholen uit eigen middelen nog gespecialiseerde ondersteuning aan. Dit beschrijft elke school in het schoolondersteuningsprofiel. Het SOP is te vinden in de schoolgids en/of op de website van de school.

Een **overzicht** van wat alle scholen extra bieden aan onderwijsondersteuning ("kruisjeslijst") is te vinden op de website van het samenwerkingsverband www.swv-vo-zk.nl. Onder *Downloads - kruisjeslijsten* staan twee aparte kruisjeslijsten: een voor PrO-vmbo en een voor havo-vwo. Er is ook een kruisjeslijst voor de fysiek-medische ondersteuning.

De kruisjeslijsten zijn aan veranderingen onderhevig; in de schoolgids en op de website van elke school staat het meest recente aanbod.

2.2 Extra ondersteuning

Voor een optimale begeleiding bij de overstap van PO naar VO is de eerste vraag die gesteld moet worden: **Heeft de leerling extra ondersteuning nodig?** Dat wil zeggen: méér ondersteuning dan in de hierboven beschreven basisondersteuning geboden wordt. Dit is bepalend voor het tijdstip waarop met de voorbereidingen moet worden begonnen.

Voorbereiding van de overstap PO-VO bij extra ondersteuningsbehoefte

- Als de leerling geen extra ondersteuning nodig heeft of voldoende heeft aan de basis-ondersteuning (zie § 2.1), dan geeft u in groep 8 een uitstroomadvies met betrekking tot het *niveau* (vmbo, havo, vwo) en meldt de leerling zich op 2, 3 of 7 maart aan bij een VO-school.
- Als de leerling wel extra ondersteuning nodig heeft die de basisondersteuning overstijgt, begint u in groep 7 al met het benoemen van die extra ondersteuning in gesprekken met de ouders. U documenteert de acties en interventies die u voor de leerling onderneemt. De ouders kunnen zich dan op tijd oriënteren op mogelijke vervolgscholen. Aangezien de open dagen van VO-scholen meestal in februari plaatsvinden en de leerlingen met extra ondersteuningsbehoefte zich al vanaf november kunnen aanmelden, is het raadzaam dat deze leerlingen en hun ouders al in groep 7 open dagen bezoeken.
- Let op: voor leerlingen die naar vso gaan moet er vanaf begin groep 7 een ontwikkelings-perspectiefplan (OPP) gemaakt worden.

Welke extra ondersteuning is er?

Extra ondersteuning wordt in het VO in Zuid-Kennemerland in verschillende vormen aangeboden:

- a) Trajectvoorzieningen
- b) Leerwegondersteuning bij leerachterstanden
- c) Zorgschool
- d) Praktijkonderwijs
- e) Individuele arrangementen
- f) Voortgezet speciaal onderwijs clusters 3 en 4

a) trajectvoorzieningen

De reguliere VO-scholen in Zuid-Kennemerland en Velsen hebben allemaal een (vorm van) trajectvoorziening, waarmee er voor de leerlingen met extra onderwijs-ondersteuningsbehoeften een breed ondersteuningsaanbod is. Een trajectvoorziening is een interne voorziening op de school en een geïntegreerd onderdeel van de ondersteuningsstructuur. De voorziening heeft de volgende drie pijlers:

- Begeleiding en ondersteuning van leerlingen
- Coaching van docenten
- Educatief partnerschap met de ouders: samenwerking en directe communicatielijnen

Een leerling met een specifieke ondersteuningsbehoefte kan in de trajectvoorziening geplaatst worden nadat er een MDO gehouden is. Zie voor de beschrijving van deze voorzieningen op de verschillende scholen § 4.1. De leerling die in aanmerking komt voor de trajectvoorziening wordt vóór 8 februari aangemeld op de school door middel van een MDO-overdracht en blijft, wanneer hij plaatsbaar is, buiten de loting.

Aan elke trajectvoorziening is een trajectbegeleider verbonden, die leiding geeft aan de voorziening en ervoor zorgt dat de drie pijlers worden gerealiseerd.

De leerling volgt zoveel mogelijk de reguliere lessen, maar kan terugvallen op extra begeleiding op momenten waarop het niet lukt in de gewone klas. Voor elke leerling die deelneemt aan de trajectvoorziening wordt een ontwikkelingsperspectief opgesteld en de voortgang van alle leerlingen wordt regelmatig besproken. De leerling kan extra ondersteund worden door begeleiders met specifieke expertise.

b) Lwoo

Als de leerling leerachterstanden heeft en voor leerwegondersteuning (lwoo) in het vmbo in aanmerking komt, moeten deze leerachterstanden in groep 8 aangetoond worden aan de hand van het LVS, Drempeleonderzoek of een andere toets.

Lwoo-leerlingen worden vóór 1 maart aangemeld en blijven buiten de loting.

Leerlingen met een *vmbo-t-advies*, die aangetoonde leerachterstanden hebben, worden altijd met een MDO overgedragen, vóór 8 februari.

c) Zorgschool

Voor leerlingen op vmbo-b/k-niveau met leerachterstanden én sociaal-emotionele ondersteuningsbehoeften is er de zorgschool Tender College IJmuiden. Daarnaast heeft de vmbo-school Het Spaarne College de ondersteuningsexpertise in huis vanuit de voormalige zorgscholen Paulus Mavo en Daaf Gelukschool.

Voor deze leerlingen moet alle aanwezige documentatie, zoals onderzoeksverslagen, testresultaten of een OPP met de ingezette interventies, overgedragen worden. Deze leerlingen worden vóór 8 februari aangemeld en blijven buiten de loting.

d) Praktijkonderwijs

Als een leerling zodanige leerachterstanden heeft dat praktijkonderwijs aangewezen lijkt, dan moet er ook een intelligentietest afgenomen worden, bijvoorbeeld NIO of WISC. Bij een IQ binnen de bandbreedte van 55 tot en met 80 komt de leerling voor PrO in aanmerking. De leerling wordt vóór 1 maart via een MDO aangemeld.

e) Individuele arrangementen

Voor een leerling die onderwijsbehoeften heeft waaraan niet in de trajectvoorziening of met leerwegondersteuning voldaan kan worden, kan de reguliere VO-school een individueel arrangement aanvragen. Denk hierbij aan extra hulpmiddelen of aanpassingen.

f) VSO

Voor leerlingen met een lichamelijke beperking (cluster 3) of gedragsproblematiek (cluster 4) vraagt de vso-school een toelaatbaarheidsverklaring voor het vso aan bij het samenwerkingsverband, nadat er een MDO-T heeft plaatsgevonden.

Voor b) en c) wordt naast het aanmeldformulier ook de lwoo-bijlage bij het aanmeldformulier ingevuld (kopiëren van p. 71 in deze Overstap of downloaden van www.swv-vo-zk.nl, onder 'downloads-overstap': https://www.samenwerkingsverband-zuid-kennemerland.nl/wp-content/uploads/2021/09/DEF-2-Bijlage-Aanmeldform-VO-lwoo_2022-2023.pdf).

2.3 Zorgplicht – het belang van het aangeven van een extra ondersteuningsbehoefte

Als de ouders bij de aanmelding op een VO-school schriftelijk hebben aangegeven dat de leerling extra ondersteuning nodig heeft, heeft die school zorgplicht.

Verantwoordelijkheid van schoolbesturen

Met de invoering van passend onderwijs hebben schoolbesturen een zorgplicht. Dat betekent dat ze de verantwoordelijkheid hebben om een passende onderwijsplek te bieden aan alle aangemelde leerlingen, *van wie aangegeven is dat zij extra ondersteuning nodig hebben*. Voorheen moesten ouders van een kind dat extra ondersteuning nodig heeft zelf op zoek naar een school met een passend aanbod. Sinds 1 augustus 2014 melden ouders hun kind aan bij de school van hun keuze (passend bij het advies van de basisschool), en heeft de school de taak om het kind een passende onderwijsplek te bieden. Op de eigen school, of op een andere school in het reguliere onderwijs of het voortgezet speciaal onderwijs (vso).

De zorgplicht gaat in als ouders hun kind schriftelijk hebben aangemeld op een school, met de vermelding op het aanmeldformulier dat extra ondersteuning nodig is. In onze regio hebben we afgesproken dat een VO-school ook zorgplicht heeft wanneer een basisschool een overdrachts-MDO organiseert met die VO-school en daarbij het aanmeldformulier ingevuld overhandigt.

De school heeft zes weken de tijd om te onderzoeken of zij de benodigde ondersteuning zelf kan bieden, of als dat niet lukt een andere onderwijsplek aan te bieden. Deze onderzoeksperiode kan eventueel verlengd worden met nog eens vier weken.

Informatieplicht ouders

Om een goede afweging mogelijk te maken voor de school hebben ouders een informatieplicht: zij informeren de school over alle relevante zaken die de zorg en ondersteuning van hun kind betreft⁶.

Om goede ondersteuning te kunnen bieden heeft de VO-school juiste en volledige informatie van ouders en basisschool nodig.

Het belang van juiste en volledige informatie

Als basisschool en ouders juiste en volledige informatie over de cognitieve en sociaal-emotionele mogelijkheden van een leerling geven, kan het kind op de nieuwe school een optimale start maken. Bij specifieke ondersteuningsbehoeften is het extra belangrijk dat de leerling op een school komt die aan die behoeften tegemoet kan komen. Niemand is erbij gebaat wanneer de VO-school rond de herfstvakantie ontdekt dat zij de benodigde ondersteuning niet kan bieden en de leerling naar een andere school moet.

⁶ Referentiekader Passend Onderwijs PO-raad/ VO-raad / AOC-raad / MBO-raad, Utrecht januari 2013, p.17.

Voorwaarden voor plaatsing op een reguliere school vóór de loting uit

Om een zo goed mogelijke match tussen de leerlingen met specifieke ondersteuningsbehoeften en de VO-scholen te realiseren, kunnen deze leerlingen eerder, vóór de loting, aangemeld worden met een multidisciplinair overleg (MDO). Daarin wordt vastgesteld wat de leerling nodig heeft. Dan heeft de school de tijd om te onderzoeken of zij dat kan bieden.

Om buiten de loting geplaatst te kunnen worden moet aan de onderstaande voorwaarden zijn voldaan:

- Het gaat om een leerling die volgens de basisschool extra ondersteuning nodig heeft;
- In een MDO, dat georganiseerd is op verzoek van de basisschool, is vastgesteld dat de VO-school de benodigde ondersteuning kan bieden;
- Er is plaatsruimte op de school van aanmelding;
- Ouders respecteren de grondslag van de school;
- De leerling moet voldoen aan het Inrichtingsbesluit, dat wil zeggen dat er uitzicht moet zijn op het behalen van een diploma. Dit betekent bijvoorbeeld dat een leerling met een vmbo-advies niet toelaatbaar is tot het vwo. Het basisschooladvies is daarbij leidend.

In Velsen wordt niet geloot, maar ook daar geldt dat in een MDO de ondersteuningsbehoefte vastgesteld wordt om een zo goed mogelijk passende onderwijsplaats te bieden.

Wanneer ouders zelf een extra ondersteuningsbehoefte van hun kind aangeven op het aanmeldformulier

Ouders kunnen aangeven dat (zij een vermoeden hebben dat) hun kind extra ondersteuning bovenop de basisondersteuning nodig heeft, ook als de basisschool het daar niet mee eens is.

In dat geval doet de leerling gewoon mee met de loting en heeft de school waar de leerling ingeloot wordt vanaf het moment van inloting zorgplicht. De school onderzoekt of zij de benodigde ondersteuning kan bieden en plaatst de leerling of zorgt ervoor dat de leerling op een andere school geplaatst wordt, die de ondersteuning kan bieden.

2.4 Wat heeft het VO nodig van de basisschool?

NB:

Voor het doorgeven van leerlinggegevens van basisschool naar vo-school is géén toestemming van de ouders nodig. Wel hebben de ouders recht op inzage in de informatie die overgedragen wordt en kunnen zij hun eigen zienswijze daaraan toevoegen (artikel 42 Wet Primair Onderwijs en Besluit uitwisseling leer- en begeleidingsgegevens).

Als de leerling geen extra ondersteuning nodig heeft, leveren de ouders een volledig ingevuld en door de school ondertekend aanmeldformulier in bij de VO-school.

Als de leerling wel extra ondersteuning nodig heeft is hieronder aangegeven wat de basisschool aan aanvullende informatie moet leveren.

2.4.1 naar PrO

Voor toelating op de scholen voor Praktijkonderwijs is voor PrO-leerlingen het volgende nodig:

- **Aanmeldformulier Voortgezet Onderwijs** met als schooladvies praktijkonderwijs en instemming hiermee van de ouders (zienswijze), ondertekend door school en ouders.
Voor een leerling vanuit andere regio: Rapportage/overdrachtsdocument PO-VO, met praktijkonderwijsadvies en instemming (zienswijze) van ouders, ondertekend door school en ouders;
Voor een leerling van een VO-school: formulier *zij-instroom* Zuid-Kennemerland
- **Afschrift IQ-test** (met naam van psycholoog of orthopedagoog die de test heeft afgenomen), niet ouder dan 2 jaar
- **Afschrift Drempelonderzoek** of andere toets met DLE's, zo recent mogelijk, of een **afschrift van het LVS** waaruit de leerachterstanden blijken. Let op: Klopt de didactische leeftijd (DL)? – zie bijlage H. Als de leerling zich sterk ontwikkelt is het aan te raden in groep 8 opnieuw te toetsen;
- **Bij discrepantie tussen IQ en leerachterstanden**: Afschrift van leerlingvolgsysteem met recente toetsuitslagen en een sociaal-emotioneel verslag ter motivatie van de keuze voor praktijkonderwijs, bij voorkeur door de orthopedagoog
- Eventueel, indien aanwezig en relevant:
  - Afschrift van psychologische onderzoeken en diagnoses
  - Afschrift SVL of Schoolse Vaardigheden in Kaart

Aanmeldprocedure Praktijkonderwijs

- 1) Bij aanmelding op het PrO is niet het basisschooladvies leidend, maar zijn de PrO-criteria leidend.
- 2) **PrO-criteria: de leerling heeft een gemiddeld IQ binnen de bandbreedte van 55 tot en met 80 en er is sprake van leerachterstanden van $\geq 50\%$ op tenminste 2 van de 4 domeinen (begrijpend lezen, inzichtelijk rekenen, spelling, technisch lezen), waarvan ten minste 1 van deze domeinen begrijpend lezen of inzichtelijk rekenen is.**
- 3) Het gesprek, de discussie m.b.t. leerlingen in het overleggebied (IQ 75 tot en met 80) heeft plaatsgevonden op de basisschool voorafgaand aan het schooladvies.

- 4) Na de aanmelding vraagt de PrO-school een toelaatbaarheidsverklaring aan bij het samenwerkingsverband. Als die afgegeven is gaat de PrO-school onderzoeken of zij aan de ondersteuningsbehoefte van de leerling kan voldoen en beslist het bevoegd gezag van de PrO-school of zij de leerling kunnen plaatsen. Is dat niet het geval, dan moet de PrO-school een andere school voor de leerling vinden.

Procedure:

Aanvraag	Werkwijze	Vervolg	Resultaat
1. Aanvraag voldoet aan de criteria.	Aanmelden in registratiesysteem door PrO-school.		PrO-TLV wordt na toetsing door het secretariaat afgegeven door swv.
2. Er is sprake van strijdige scores op criteria.	Aanmelden in het registratiesysteem door PrO-school met uitgebreide motivering (zienswijze basisschool, ouders en [optioneel] leerling) waarom deze leerling is aangewezen op het praktijkonderwijs.	PrO-aanvraag wordt 'beoordeeld' door de PrO-deskundige van de tvo-commissie.	De PrO-aanvraag wordt getoetst door 2 onafhankelijke leden van de tvo-commissie.
3. Aanvraag voldoet niet aan de criteria.	Aanmelden in het registratiesysteem door PrO-school met uitgebreide motivering (zienswijze basisschool, ouders en [optioneel] leerling) waarom deze leerling is aangewezen op het praktijkonderwijs.	PrO-aanvraag wordt 'beoordeeld' door de PrO-deskundige van de tvo-commissie.	De PrO-aanvraag wordt getoetst door 2 onafhankelijke leden van de tvo-commissie. Na ongeveer ¾ jaar vindt er een MDO plaats waarbij leerling, ouders, pro-school en consulent aanwezig zijn om met elkaar te bepalen of de plaatsing op de pro-school nog steeds het best passend is.

2.4.2 naar vmbo

Voor toelating op de scholen voor vmbo (met of zonder lwoo) is het volgende nodig:

1. Een door basisschooldirecteur en ouders getekend exemplaar van het **aanmeldformulier** voortgezet onderwijs. Hierop moet worden aangegeven wat het advies is van de basisschool;
2. Op het aanmeldformulier is informatie over het functioneren op school aangekruist; of er wordt een OKR (onderwijskundig rapport) of een daaraan gelijkgesteld document meegeleverd;
3. Als er sprake is van leerachterstanden wordt meegeleverd:
  - een uitdraai van het LVS waarin de Cito-volgtoetsen een duidelijk beeld geven van de didactische gegevens: **leerachterstanden in DLE's**, eventueel aangevuld met een Drempelonderzoek of andere toets – zie hiervoor bijlage H;
  - **ingevulde bijlage lwoo** bij het aanmeldformulier (optioneel; zie p. 71)
4. Als er sprake is van dyslexie of dyscalculie is een verklaring van een erkende deskundige met de bijbehorende rapportage noodzakelijk;
5. Indien aanwezig: ontwikkelingsperspectiefplan (OPP) van de basisschool;
6. Alle rapportages en verklaringen moeten ondertekend zijn door een erkende onderzoeker;
7. Lwoo-leerlingen met een TL-advies moeten aangemeld worden met een MDO-overdracht om de sociaal-emotionele ondersteuningsbehoefte vast te stellen. Dit geldt ook voor alle leerlingen die aangemeld worden bij het Tender College;
8. Sommige scholen vragen bovendien om een ingevuld aanmeldformulier van de eigen school.

NAAR HET VMBO	Acties basisschool	Acties ouders en leerling
1. Reguliere vmbo-leerlingen	<ul style="list-style-type: none"> - Invullen en ondertekenen aanmeldformulier - Gegevens LVS leveren - Centrale Warme Overdracht - Wanneer uit het dossier extra ondersteuningsbehoeften naar voren komen plant de VO-school alsnog een MDO in 	<ul style="list-style-type: none"> - Informatieavonden en open dagen bezoeken - Leerling aanmelden voor 8 maart
2. Lwoo-leerlingen	<ul style="list-style-type: none"> - Leerachterstanden signaleren en meten - Invullen en ondertekenen aanmeldformulier - Aanleveren gegevens leerachterstanden uit LVS of toetsen; dit kan op het lwoo-formulier aangegeven worden - Lwoo-leerling met TL-advies: MDO aanvragen tussen 1 november en 8 februari - Het MDO-formulier wordt vooraf ingevuld - Centrale Warme Overdracht - Wanneer uit het dossier extra ondersteuningsbehoeften naar voren komen plant de VO-school alsnog een MDO in 	<ul style="list-style-type: none"> - Informatieavonden en open dagen bezoeken - Leerling aanmelden voor 1 maart
3. Leerlingen met extra ondersteuningsbehoeften	<ul style="list-style-type: none"> - Extra ondersteuningsbehoeften signaleren en benoemen - Invullen en ondertekenen aanmeldformulier - Aanleveren dossier en indien aanwezig OPP bij VO-school - MDO organiseren tussen 1 november en 8 februari - Plaatsing na positief besluit MDO-O; bij negatief besluit heeft de VO-school zorgplicht om andere school te zoeken 	<ul style="list-style-type: none"> - Informatieavonden en open dagen bezoeken - Leerling aanmelden tussen 1 november en 8 februari, in overleg met de basisschool
4. Leerlingen met lwoo én extra ondersteuningsbehoeften Ook alle leerlingen van het Tender College	<ul style="list-style-type: none"> - Leerachterstanden signaleren en meten - Extra ondersteuningsbehoeften signaleren en benoemen - Invullen en ondertekenen aanmeldformulier - Aanleveren gegevens leerachterstanden uit LVS of toetsen; dit kan op het lwoo-formulier aangegeven worden - Aanleveren dossier en indien aanwezig OPP bij VO-school - MDO organiseren tussen 1 november en 8 februari - Plaatsing na positief besluit MDO-O; bij negatief besluit heeft de VO-school zorgplicht om andere school te zoeken 	<ul style="list-style-type: none"> - Informatieavonden en open dagen bezoeken - Leerling aanmelden tussen 1 november en 8 februari, in overleg met de basisschool

2.4.3 stappenplan bij de overstap naar de verschillende schoolsoorten

	naar	stappen
1	VO-school regulier	<ol style="list-style-type: none"> 1. basisschool vult aanmeldformulier in en levert gegevens uit LVS 2. ouders melden aan bij vo-school op bepaalde data (voor 9 maart)
2	VO-school met extra ondersteunings- behoefte	<ol style="list-style-type: none"> 1. basisschool signaleert extra ondersteuningsbehoefte 2. basisschool vult aanmeldformulier in en levert gegevens uit LVS 3. ouders melden aan tussen 1 november en 8 februari en geven ondersteuningsbehoefte schriftelijk aan 4. basisschool organiseert MDO-O tussen de twee scholen +ouders +leerling; tussen 1 november en 8 februari 5. overeenstemming over ondersteuningsaanbod (bijv. plaatsing in de trajectvoorziening) of zorgplicht om andere school te vinden 6. basisschool draagt OPP en andere gegevens over (indien aanwezig)
3	VO-school met leerachterstanden (lwoo)	<ol style="list-style-type: none"> 1. basisschool signaleert en meet leerachterstanden 2. basisschool vult aanmeldformulier en bijlage lwoo in en levert gegevens over leerachterstanden uit LVS of toetsen 3. ouders melden aan tussen 1 november en 8 februari 4. basisschool draagt OPP en andere gegevens over (indien aanwezig)
4	VO-school met leerachterstanden én extra ondersteunings- behoefte	<ol style="list-style-type: none"> 1. basisschool signaleert extra ondersteuningsbehoefte 2. basisschool meet leerachterstanden 3. basisschool vult aanmeldformulier en bijlage lwoo in en levert gegevens uit LVS 4. ouders melden aan tussen 1 november en 8 februari en geven ondersteuningsbehoefte schriftelijk aan 5. basisschool organiseert MDO-O tussen de twee scholen +ouders +leerling 6. eventueel plaatsing in de trajectvoorziening 7. basisschool draagt OPP en andere gegevens over (indien aanwezig)
5	vso-school	<ol style="list-style-type: none"> 1. basisschool signaleert extra ondersteuningsbehoefte en start OPP 2. basisschool initieert MDO-O met vso-school, ouders, leerling én consulent swv-vo; dit MDO-O geldt als MDO-T wanneer besloten wordt dat vso het aangewezen vervolgonderwijs is 3. basisschool vult aanmeldformulier (zie p. 65) in en levert gegevens uit LVS 4. ouders melden aan bij vso-school 5. basisschool draagt OPP en andere gegevens over 6. vso-school vraagt TLV aan bij swv-vo waar de leerling woont
6	praktijkonderwijs	<ol style="list-style-type: none"> 1. basisschool signaleert en meet leerachterstanden 2. basisschool laat IQ-test afnemen 3. basisschool vult aanmeldformulier in en levert gegevens uit LVS, Drenpelonderzoek of andere toets 4. ouders melden aan bij PrO-school, vanaf 1 november 5. PrO-school vraagt TLV aan bij swv-vo waar de school staat 6. PrO-school organiseert MDO waarbij in ieder geval ouders en leerling aanwezig zijn 7. basisschool draagt OPP en andere gegevens over (indien aanwezig)

Aanvullende informatie (wie doet wat, contactpersonen, voorwaarden)

- Signaleren: op de basisschool groepsleerkracht, in samenspraak met IB'er; in het vo docenten / zorgcoördinator / trajectbegeleider;
- Invullen aanmeldformulier: leerkracht groep 8 of IB'er; ondertekening door directeur
- MDO-O organiseren: IB'er;
- MDO-contactpersoon op het vo: meestal de brugklascoördinator of –teamleider, ook wel de zorgcoördinator. Zie bijlage J;
- Als de leerling bediend kan worden vanuit de basisondersteuning van de school (§ 2.1), bijv. met een faalangstraining of een dyslexiekaart, hoeft er geen MDO georganiseerd te worden;
- NB: Voor plaatsing op het Tender College wordt altijd een MDO-O gevoerd. Ook voor lwooleerlingen met een TL-advies wordt altijd een MDO-O gevoerd, om de sociaal-emotionele ondersteuningsbehoefte vast te stellen;
- Van zorgplicht is alleen dan sprake wanneer de ouders bij de aanmelding op de nieuwe school schriftelijk aangeven dat de leerling een extra onderwijsondersteuningsbehoefte heeft;
- Voor toelating tot het PrO geldt, naast de aangetoonde leerachterstanden, het criterium dat het IQ binnen de bandbreedte van 55 tot en met 80 ligt; daarom moet het IQ gemeten worden.

2.4.4 MDO-overdracht: afspraken en stappenplan

Het multidisciplinair overleg: MDO - overdracht

Als een leerling binnen het voortgezet onderwijs intensieve **ondersteuning** nodig heeft, die de basisondersteuning overstijgt, wordt er voor de overstap naar het voortgezet onderwijs een multidisciplinair overleg (MDO) geïnitieerd door de basisschool. Het multidisciplinair overleg of rondetafelgesprek is een versterking van het educatief partnerschap met ouders, de leerling en andere belangrijke betrokkenen. Ook de VO-school waar de leerling zich wil aanmelden is deelnemer van dit MDO-O. Doel van het overleg is in gezamenlijkheid vaststellen **welke extra onderwijs-*ondersteuning*** bovenop de basisondersteuning de leerling nodig heeft, om succesvol te kunnen zijn in zijn of haar leerontwikkeling binnen het voortgezet onderwijs.

Op basis van de vastgestelde extra onderwijsondersteuningsbehoeften onderzoekt de VO-school vervolgens of de gewenste ondersteuning daadwerkelijk geboden kan worden.

Als de VO-school de gewenste ondersteuning kan bieden, dan wordt de leerling op de school geplaatst. In onze regio geldt bovendien de afspraak dat als er op de school geloot moet worden deze leerlingen al vóór de loting geplaatst mogen worden.

Kan de VO-school de ondersteuning niet bieden, dan zal deze school, conform de zorgplicht, in overleg met de ouders een passend onderwijsaanbod elders binnen het samenwerkingsverband doen. De zorgplicht betekent dus niet automatisch plaatsingsplicht; plaatsing hangt af van de uitkomst of de VO-school de gewenste extra ondersteuning kan bieden.

Meer- en hoogbegaafde leerlingen

Voor meer- en hoogbegaafde leerlingen in het algemeen geldt dat zij zich op de gebruikelijke wijze (in groep 7 en 8) oriënteren op de scholen in het voortgezet onderwijs. Voor een deel van de hoogbegaafde leerlingen is het wenselijk dat er middels een MDO-O een goede overdracht gerealiseerd wordt naar het voortgezet onderwijs. We hebben het dan over hoogbegaafde leerlingen met extra onderwijsondersteuningsbehoeften. Dat kunnen hoogbegaafde leerlingen zijn die op de basisschool één of meerdere jaren versneld zijn en dus extra jong zijn bij instroom in een VO-school.

De 'checklist MDO-O voor hoogbegaafde leerlingen met extra ondersteuningsbehoefte' kan hierbij een hulpmiddel zijn om te beoordelen of een MDO-O nodig is. Deze is te vinden op de website van het swv onder 'downloads': <https://www.samenwerkingsverband-zuid-kennemerland.nl/wp-content/uploads/2021/09/210908-checklist-voor-MDO-O-hoogbegaafde-leerlingen.pdf>.

Zie voor het invulformulier ter voorbereiding van de MDO-overdracht bijlagen E, F en G of de digitale versie op de website www.swv-vo-zk.nl, onder 'professionals'. Voor meer- en hoogbegaafde leerlingen zijn er extra vragen toegevoegd aan het MDO-formulier (bijlage E).

Afspraken

De ledenraad van het samenwerkingsverband heeft de volgende afspraken gemaakt met betrekking tot de MDO-O's:

1. Voor een leerling wordt een MDO-O met een VO-school aangevraagd als de basisschool in overleg met de ouders oordeelt dat de leerling **meer ondersteuning nodig heeft dan de basisondersteuning biedt**;
2. ALLEEN de basisschool kan een MDO-O met een VO-school aanvragen;
3. De VO-school gaat altijd in op het MDO-O-verzoek;
4. Om de ondersteuningsbehoefte van de leerling te onderbouwen tijdens het MDO-O, levert de basisschool vooraf het ingevulde MDO-formulier, en bij voorkeur ook het ontwikkelingsperspectiefplan van de leerling, of een ander document waaruit de reeds ingezette acties blijken;
5. Voor leerlingen over wie extra informatie uitgewisseld moet worden m.b.t. ondersteuning die *binnen* de basisondersteuning valt, volstaat een warme overdracht tussen de professionals van beide scholen; deze leerlingen doen mee aan de loting;
6. Plaatsing vóór de loting is een voorrecht dat in Zuid-Kennemerland verleend wordt aan leerlingen die specifieke extra ondersteuning nodig hebben; het is geen wettelijke plicht voor de VO-scholen;
7. Het voeren van een MDO-O betekent niet automatisch ook plaatsingsplicht; er zijn drie mogelijkheden:
  - a) De leerling heeft ondersteuning nodig die de basisondersteuning overstijgt én de VO-school kan de gewenste ondersteuning bieden → de leerling wordt vóór de loting geplaatst
  - b) De leerling heeft ondersteuning nodig die de basisondersteuning overstijgt maar de VO-school kan die niet bieden → de VO-school heeft zorgplicht
  - c) De leerling heeft niet die mate van ondersteuning nodig dat het de basisondersteuning overstijgt → de leerling kan pas op de reguliere aanmelddata aangemeld worden en loot mee. Als de leerling uitgeloosd wordt heeft de VO-school geen zorgplicht
8. Als de VO-school tijdens of na het MDO constateert dat de leerling niet is aangewezen op extra ondersteuning in de vorm van trajectbegeleiding of een individueel arrangement, deelt zij dit beargumenteerd mee aan de PO-school en de ouders. De VO-school meldt dit ook aan het bestuur van de basisschool en de beide samenwerkingsverbanden PO en VO. Bestuur en swv's gaan in gesprek met de basisschool. De leerling blijft niet buiten de loting. Pas als de leerling ingeloot wordt op de school gaat in dit geval de zorgplicht in.
Bezwaar tegen de constatering dat de leerling niet is aangewezen op extra ondersteuning kan volgens de gebruikelijke klachtenprocedures kenbaar gemaakt worden;
9. Ter aanvulling: voor leerlingen met leerachterstanden gecombineerd met sociaal-emotionele ondersteunings-behoeften, die een niveau-advies "vmbo theoretische leerweg" krijgen, en voor leerlingen die zich aanmelden bij het Tender College IJmuiden wordt altijd een MDO-O gevoerd.

STAPPENPLAN VOOR DE MDO-OVERDRACHT

- a) De basisschool signaleert de leerlingen die in aanmerking komen voor het MDO. Dat zijn leerlingen die méér ondersteuning nodig hebben dan wat het VO onder ‘basisondersteuning’⁷ verstaat; het is daarom van belang dat de basisschool ervan op de hoogte is welke ondersteuning onder de basisondersteuning valt. Dit komt terug in het OPP.
Het is wenselijk om het eerste gesprek met ouders aan te gaan aan het begin van groep 7, zodat ouders in dat jaar zich al kunnen oriënteren op het VO.
- b) Let op bij versnellen van groep 6 naar groep 8 en bij zijinstromers in groep 8.
Indien een leerling versnelt in groep 1 t/m 7⁸ dan wordt er in het leerlingdossier van deze leerling een aantekening gemaakt voor het opstarten van het MDO-traject in het voorlaatste jaar van de basisschool.
- c) Ouders gaan zich zo vroeg mogelijk oriënteren op mogelijke VO-scholen, bijv. door het bezoek aan open dagen, en geven de uiteindelijke keuze door aan de basisschool.
- d) De basisschool, de ouders en de leerling bereiden zich aan het begin van het laatste basisschooljaar samen voor op het MDO door het beantwoorden van de vragen uit het MDO-formulier (zie bijlagen E, F en G) – voor hoogbegaafde leerlingen wordt ook de aanvullende vragenlijst ingevuld. Daarbij wordt waar mogelijk al rekening gehouden met de keuze van de VO-school. De ouders krijgen een “publieksversie” van het ondersteuningsplan van het samenwerkingsverband, zodat zij weten welke ondersteuning er mogelijk is en wat zij verwachten kunnen. Zie <https://www.samenwerkingsverband-zuid-kennemerland.nl/wp-content/uploads/2020/01/191204-publieksversie-Ondersteuningsplan-20-24.pdf>.
- e) De basisschool initieert de MDO-overdracht door een afspraak te maken met de VO-school, vanaf 1 november en indien mogelijk vóór de kerstvakantie⁹. Het ingevulde formulier met relevante aanvullende informatie¹⁰ wordt opgestuurd naar de desbetreffende VO-school, bij voorkeur een week voor het geplande MDO. De VO-school gaat altijd in op het verzoek om een MDO-O. Dit betekent niet automatisch dat de VO-school plaatsingsplicht heeft: plaatsing hangt af van de uitkomst of de VO-school de gewenste ondersteuning kan bieden. Er zijn drie mogelijke uitkomsten:
1. VO-school kan de extra ondersteuning bieden → plaatsing
  2. VO-school kan de extra ondersteuning niet bieden → VO-school doet vanuit de zorgplicht een ander passend aanbod
  3. Gewenste ondersteuning valt onder de basisondersteuning → leerling wordt op reguliere data aangemeld en doet mee aan de eventuele loting; zorgplicht gaat pas in als de leerling is ingeloot.
- f) Als de VO-school de ondersteuning kan bieden, wordt de leerling buiten een eventuele loting gehouden. Daarom moet het MDO bij voorkeur vóór 8 februari gehouden zijn; de leerling moet

⁷ Voor een beschrijving van de basisondersteuning zie § 2.1

⁸ Sommige scholen gebruiken het protocol “Versnellen zonder drempels”. Voor HB-leerlingen wordt in het basisonderwijs een aangepast OPP gebruikt.

⁹ in sommige situaties zal de basisschool de M8-toets willen afwachten voor een definitief advies. Voor hoogbegaafde versnellers kan het MDO eerder gehouden worden.

¹⁰ De werkgroep PO-VO heeft een ‘[leerlingformulier](#)’ ontwikkeld voor leerlingen die met een MDO overgedragen worden, dat de leerling zelf invult. Zie bijlage F.

immers tijd hebben om zich bij een andere school aan te melden als de eerste school de ondersteuning niet kan bieden.

- g) Is het te spannend voor een leerling om aan te sluiten bij de MDO-overdracht, dan kan er ook gekozen worden voor andere opties zoals:
- De leerling zet zijn verhaal op papier en geeft dit mee aan de ouders voor het gesprek
  - De leerling vertelt zijn deel in een apart gesprek met ouders, IB'er of eigen leerkracht
  - De leerling kan de eerste of de laatste 10 minuten van het gesprek aansluiten
  - De leerling heeft zijn/haar perspectief op zijn/haar ondersteuningsbehoeften, samen met zijn ouder(s)/verzorger(s) op papier gezet en dit wordt voorgelezen
  - De leerling kan aan de MDO-overdracht deelnemen vanaf thuis met behulp van skype
- h) Het doel van de MDO-overdracht wordt helder gecommuniceerd naar alle betrokkenen. De afspraken uit het MDO worden naar iedereen teruggekoppeld:
- binnen een week
  - door de VO-school
  - met onderbouwing
  - per (beveiligde) mail aan alle aanwezigen/betrokkenen

2.5 Vergoeding van kosten Drempelonderzoek en IQ-testen

Basisscholen die het Drempelonderzoek en/of een intelligentietest (bijv. NIO) afnemen bij een leerling met leerachterstanden, bij wie het vermoeden bestaat dat hij/zij in aanmerking komt voor lwoo of PrO, kunnen de kosten hiervoor vergoed krijgen van het samenwerkingsverband-vo. Het Drempelonderzoek is een onderzoek om leerachterstanden vast te stellen. Het niveau dat een leerling op een bepaald moment heeft bereikt wordt weergegeven in didactische leeftijdseenheden (DLE's).

Basisschoolleerlingen kunnen vanaf groep 3 tien punten per jaar scoren (voor elke maand onderwijs één punt), zodat er 60 DLE-punten gehaald kunnen zijn aan het eind van groep 8. Zie voor de berekening ook bijlage H.

Het Drempelonderzoek is niet verplicht, de leerachterstanden kunnen ook aangetoond worden door middel van een andere toets of een uitdraai uit het LVS. Voor de aanvraag van een PrO-TLV zijn naast de leerachterstanden ook de IQ-gegevens nodig.

Basisscholen krijgen in april een e-mail van het samenwerkingsverband, waarop zij kunnen aangeven voor welke vergoedingen van afgenomen testen en toetsen zij in aanmerking komen.

Ook VO-scholen die deze testen afnemen kunnen de vergoeding aanvragen bij het samenwerkingsverband-vo.

2.6 Vragen?

Heeft u vragen over de overstap van leerlingen met een specifieke ondersteuningsbehoefte, of over het ondersteuningsaanbod van de vo-scholen?

Consulent Marije de Wit

06 - 83 53 44 03

mdewit@swv-vo-zk.nl

Samenwerkingsverband algemeen

023 – 54 30 140

info@swv-vo-zk.nl

3. ONDERWIJSAANBOD

3.1 Welke onderwijsniveaus bieden de scholen?

School	PrO	vmbo basis/ kader	vmbo ge- mengd	vmbo theo- retisch	havo	vwo	lwo ¹¹	bijzonderheden brugklas (zie ook het Brugboek en Brugweb!)
Coornhert Lyceum				X	X	X		tweejarige brugklas: 1-2mh 1-2hv, 1-2ath, 1-2gym
Duin en Kruid- bergmavo				X			X	opstroomklas mavo/havo
ECL					X	X		dakpanklassen havo/ vwo
Felisenum (gymnasium)						X		
Haarlem College		X	X	X			X	- basisklassen - kader/basisklassen (les op kaderniveau) - tl/kaderklassen (les op tl-niveau)
Hageveld (atheneum)						X		
De Hartenlust				X	op- stroom			havo-opstroom- programma in lj 1 en 2
HBM				X			X	kansklas mavo/ havo i.s.m. ECL
Ichthus Lyceum					X	X		
Kennemer Lyceum					X	X		dakpanklassen havo/vwo
Maritiem Colle- ge IJmuiden		X	X				X	
Mendelcollege				X	X +TTO	X +TTO ¹¹		mavo/havoklassen: les op havoniveau; havo/ath-klassen: les op vwo-niveau
Montessori College				X	X klas1,2			
Oost ter Hout	X							
Rudolf Steiner College				X	X	X	X	dakpanklassen havo/vwo
Saga Driehuis			X	X	X	X		Agoraonderwijs
Lyceum Sancta Maria					X	X		dakpanklassen havo/vwo
Schakel	X							
Schoter				X +TTO	X +TTO	X +TTO ¹²		opstroomklassen mavo/ havo en havo/vwo
Spaarne College		X	X	X			X	onderbouw: basis- en k/g/t-klassen. Opstroom mogelijk
Stedelijk Gymnasium						X		
Technisch College Velsen		X	X				X	
Tender College	X	X					X	
Vellesan College		X		X	X	X	X	opstroomklassen kader/ mavo en mavo/havo
Wim Gerten- bach College				X	X klas 1,2		X	mavo/havoleerlingen: les op havoniveau

¹¹ Als een school lwo (leerwegerondersteuning) heeft, dan wordt dat geboden op alle vmbo-niveaus die de school heeft: basis, kader, gemengd en/of theoretisch.

¹² TTO = tweetalig onderwijs

3.2 Welke profielen bieden de beroepsgerichte vmbo's?

Voor het derde en vierde leerjaar van de beroepsgerichte leerweg kiezen de leerlingen één uit tien beroepsgerichte profielen. Zie ook www.vernieuwingvmbo.nl.

	Spaarne College	Haarlem College	Vellesan College	Technisch College Velsen	Maritiem College Ijmuiden	Tender College Ijmuiden
Economie en Ondernemen	X	X	X			X
Horeca, Bakkerij en Recreatie	X					
Zorg en Welzijn	X	X	X			X
Bouwen, Wonen en Interieur	X			X		
Produceren, Installeren en Energie				X		
Mobiliteit en Transport				X		
Media, Vormgeving en ICT		X				
Maritiem en Techniek						
- Scheeps- en jachtbouw					X	
- Rijn-, binnen- en kustvaart					X	
Groen	X					
Dienstverlening en producten						
- Sport en Veiligheid		X	X			
- Podium en Presentatie		X				
- Technologie en Energie		X				

- Het Technisch College Velsen en het Maritiem College Ijmuiden bieden de mogelijkheid tot herprofilering, waarbij leerlingen die een vmbo-basisdiploma hebben in 1 jaar het kaderdiploma kunnen halen.

3.3 Aanvullende informatie vmbo

Leerwegen

Het vmbo is gesplitst in vier niveaus, die “leerwegen” genoemd worden:

- basisberoepsgerichte leerweg
- kaderberoepsgerichte leerweg
- gemengde leerweg
- theoretische leerweg

De gemengde leerweg is een vermenging van zowel theoretisch als beroepsgericht onderwijs. De gemengde leerweg ligt qua niveau dicht bij de theoretische leerweg. Leerlingen doen examen in vijf theoretische vakken en een beroepsgericht vak. Het wordt in deze regio uitsluitend aangeboden door scholen die ook de beroepsgerichte leerweg aanbieden.

Leerwerktrajecten (LWT)

Leerlingen die vooral gemotiveerd zijn voor de praktijk van het beroep waarvoor ze worden opgeleid kunnen in de bovenbouw in een leerwerktraject geplaatst worden.

De algemeen vormende vakken zijn in deze trajecten beperkt. De wetgever stelt als eis dat Nederlands en een compleet beroepsgericht programma (profielvak en vier beroepsgerichte keuzevakken) aangeboden worden. Bovendien moeten leerlingen deelnemen aan de centrale rekentoets.

De leerwerktrajecten worden met een vmbo-diploma afgerond, hetgeen recht geeft op een passende doorstroming in het Regionaal Opleidingen Centrum (mbo).

Onze regio kent de volgende leerwerktrajectmogelijkheden:

Spaarne College	* Bouwen, Wonen en Interieur * Groen * Zorg en Welzijn * Horeca, Bakkerij en Recreatie * Economie en Ondernemen
Haarlem College	* Dienstverlening en producten (Sport en Veiligheid, Podium en Prestatie, Technologie en Energie)
Technisch College Velsen	* Bouwen, Wonen en Interieur * Produceren, Installeren en Energie * Mobiliteit en Transport
Maritiem College IJmuiden	* Maritiem en Techniek (i.s.m. Maritieme Academie Harlingen)

Wat zijn de keuzes in het vmbo?

▪ Basis, kader, gemengd of theoretisch?

Als een leerling zich voor het vmbo wil aanmelden, dan is het goed om te weten op welk niveau en op welke manier hij het beste kan leren: beroepsgerichte leerweg (d.i. basis en kader), gemengde of theoretische leerweg. De gemengde leerweg biedt 5 algemene vakken op het niveau van de theoretische leerweg, aangevuld met één beroepsgericht vak.

Vaak biedt een school in aparte klassen òf de theoretische òf de beroepsgerichte leerweg aan. In het algemeen wordt de beroepsgerichte leerweg pas in het vmbo *na de tweede klas* uitgesplitst in basis en kader. De leerlingen van de beroepsgerichte leerweg kiezen aan het eind van leerjaar

2 voor het niveau en het profiel. Een uitzondering doet zich voor bij Vellesan College waar in de onderbouw ook basis en kader gesplitst zijn.

De onderbouw van het Haarlem College heeft een systeem met tussenklassen: naast basisberoepsgerichte klassen zijn er ook kader/basisklassen en theoretisch/kaderklassen. De lesstof wordt aangeboden op het hoogste van de twee niveaus, toetsen worden becijferd op twee niveaus. Bij voldoende belangstelling kan in de bovenbouw de gemengde leerweg aangeboden worden. Aan mavoleerlingen kan in de bovenbouw een extra theorie- of beroepsgericht vak aangeboden worden.

Op het Technisch College Velsen zijn de onderbouwklassen gemengd en volgt er aan het einde van leerjaar 2 een advies voor het niveau van basis, kader of gemengde leerweg in combinatie met het profiel.

Bij het Maritiem College IJmuiden zitten de leerlingen vanaf klas 1 in hun profiel. Aan deze school is ook een huisvesting (internaat) verbonden die in leerjaar 3 en 4 verplicht is voor leerlingen die het uitstroomprofiel Rijn-, Binnen- en Kustvaart kiezen.

- **Grote school of kleine school?**

Het is goed om bij de keuze voor een specifieke vmbo-school rekening te houden met de schoolgrootte; de leerlingaantallen van de scholen met vmbo in deze regio lopen uiteen van circa 90 (MCIJ) tot bijna 1800 (Mendelcollege). De ene leerling heeft baat bij een grote school met een breed aanbod; de andere leerling gedijt beter in een kleinschalige setting.

- **Welke interesses - welk profiel?**

Als de leerling kiest voor de beroepsgerichte leerweg, dan is het prettig wanneer hij ongeveer weet met welk profiel hij later verder wil. Geen enkele school heeft alle profielen.

- **Extra ondersteuning nodig?**

Als de leerling extra onderwijsbehoeften heeft, dan is het belangrijk om te weten welke ondersteuning nodig is en hoe intensief. Alle scholen hebben (een vorm van) een trajectvoorziening, waar een leerling specifieke onderwijs-ondersteuning kan krijgen. Kijk bij de beschrijvingen van de trajectvoorzieningen op p. 40-46 of de school passende voorzieningen heeft.

Er zijn vmbo-scholen waar naast regulier onderwijs ook leerwegondersteuning geboden wordt aan leerlingen met leerachterstanden (lwoo) en leerlingen met sociaal-emotionele ondersteuningsbehoeften. De meest intensieve vorm van ondersteuning wordt aangeboden in het voortgezet speciaal onderwijs (vso).

- **Passend niveau?**

Een belangrijke aanbeveling bij het maken van een keuze is het onderscheid tussen beroepsgerichte leerweg en theoretische leerweg goed voor ogen te hebben, om een leerling te kunnen adviseren naar het niveau dat passend is. Momenteel zijn er ieder jaar zo'n 200 leerlingen in de regio die in leerjaar 2 en 3 alsnog van leerweg moeten veranderen, namelijk van de theoretische leerweg naar de beroepsgerichte leerweg. Dat betekent meestal ook een overstap naar een andere school. De praktijk leert dat deze "afstroom" veel motivatieproblemen met zich meebrengt.

3.4 Aanbod voor hoog- en meerbegaafden

De scholen met havo/vwo hebben vanuit de basisondersteuning mogelijkheden voor hoogbegaafde leerlingen. Deze scholen hebben nagenoeg allemaal een hoogbegaafdheidsexpert (HB-expert). Deze kan meedenken in aanpassingen in het programma specifiek afgestemd op de leerling.

Daarbij kan gedacht worden aan verrijking door middel van vakken buiten het curriculum, of sneller door het programma gaan, door bijvoorbeeld versneld examen te doen. Elke school heeft hierin zijn eigen aanbod en dit wordt de komende jaren verder ontwikkeld.

Voor leerlingen die voltijds hoogbegaafdenonderwijs nodig hebben is er:

VIA Hageveld

Op VIA wordt atheneumonderwijs geboden voor meer- en hoogbegaafden. De lesstof wordt in compacte vorm aangeboden. Een groot deel van de lestijd wordt gebruikt voor vakoverstijgende opdrachten. Het onderwijs is voor een groot deel zelfsturend, waarbij uitgegaan wordt van de motivatie om te leren en waarin leerlingen zelf initiatief nemen.

De manier van werken binnen VIA vraagt om intensieve begeleiding, zowel op inhoudelijk gebied als op gebied van leerstrategieën en de zijnskenmerken van meer- en hoogbegaafde leerlingen.

Prelisenum

Schooljaar 2021-2022 is het Felisenum gestart met het Prelisenum. Het Prelisenum is bedoeld voor leerlingen die wat betreft hun cognitieve mogelijkheden het vwo goed aankunnen, maar nog onvoldoende beschikken over metacognitieve vaardigheden of sociaal-emotioneel nog niet ver genoeg zijn om de overstap naar het voortgezet onderwijs te maken.

Het kan bijvoorbeeld gaan om leerlingen met zwakke schoolse vaardigheden en hoog intelligentieniveau of om jonge versnelde leerlingen.

De opdracht van het Prelisenum is de leerlingen in dit jaar voldoende vaardigheden aan te leren, waardoor zij de stap naar het voortgezet onderwijs kunnen maken.

4. ONDERSTEUNINGSAANBOD

4.1 Trajectvoorzieningen

Voor een algemene beschrijving van wat een trajectvoorziening is: zie § 2.2 onder a.

Hieronder staat een overzicht op alfabetische volgorde, hoe elke school de trajectvoorziening inhoud geeft. Dit zijn samenvattingen. Een uitgebreide beschrijving is te vinden op de website www.swv-vo-zk.nl, onder Passend Onderwijs – trajectvoorziening.

Coornhert Lyceum

Op onze school zijn er twee trajectbegeleiders. Zij begeleiden leerlingen met een extra ondersteuningsbehoefte. Na aangemeld te zijn door de mentor wordt door het zorgteam en de zorgcoördinator besproken of zij in aanmerking komen voor trajectbegeleiding. In samenspraak met leerling, ouders en mentor wordt een ontwikkelingsperspectiefplan (OPP) opgesteld.

Voor deze leerlingen beschikken we over een eigen lokaal. Hier kunnen leerlingen, maar ook ouders ontvangen worden en kunnen leerlingen op afspraak de pauze doorbrengen, een time-out houden of een coachingstraject volgen.

Duin en Kruidberg mavo

Leerlingen worden middels een aanmeldformulier door de mentor aangemeld voor trajectbegeleiding. Het doel van de trajectbegeleiding is dat de schoolse vaardigheden van leerlingen met specifieke ondersteuningsbehoeften, waar nodig, versterkt worden. De trajectbegeleider brengt in kaart waar de hulpvraag van de leerling ligt en aan welke doelen er gewerkt gaat worden. Dit wordt beschreven in een ontwikkelingsperspectiefplan (OPP). Het OPP wordt twee keer per jaar met de ouders besproken. De trajectbegeleider houdt de ouders en betreffende mentor regelmatig op de hoogte van de voortgang van de begeleiding.

ECL (Eerste Christelijk Lyceum)

Alle leerlingen met een extra ondersteuningsbehoefte binnen het ECL krijgen de begeleiding en ondersteuning die ze nodig hebben (maatwerk). Uitval van leerlingen wordt zoveel mogelijk voorkomen. Binnen de Trajectvoorziening is er (intensief) contact met leerlingen, hun ouder(s), mentoren, docenten en eventueel ingezette externe hulpverlening. Uitstroom kan een goede optie zijn wanneer leerlingen beter op hun plek zijn op een andere school (bv speciaal onderwijs). Contacten met ouders/verzorgers bestaan uit gesprekken, besprekingen en evaluaties van het OPP. Voor zorgleerlingen uit de trajectvoorziening is de trajectbegeleider het aanspreekpunt voor docenten, mentoren en onderwijsondersteunend personeel.

Felisenum

De trajectbegeleiding voor leerlingen met extra ondersteuningsbehoeften is altijd tijdelijk en levert maatwerk en ondersteuning als de schoolvoortgang wordt bedreigd. Hierbij wordt ingespeeld op:

- factoren die het functioneren belemmeren, zoals concentratie-, motivatie- en aandachtsproblemen of het in onvoldoende mate beschikken over toereikende leerstrategieën;
- Omstandigheden die de schoolvoortgang (tijdelijk) verstoren, zoals verstoringen in de verhouding draagkracht – draaglast bij de leerling of zijn omgeving.

Haarlem College

Trajectbegeleiding

De trajectbegeleiders maken, in overleg met de mentor en zorgcoördinator, afspraken met de leerling en de ouder(s)/verzorger(s) over de inzet van de extra ondersteuningsmogelijkheden op het Haarlem College. Zij evalueren de overeengekomen extra ondersteuning volgens de afspraken die hierover in gezamenlijk overleg worden gemaakt. De deelnemers aan de trajectbegeleiding volgen in principe hun reguliere lessen en maken individueel afspraken met de trajectbegeleider over de momenten van begeleiding.

Trajectgroep

Wanneer het volgen van de reguliere lessen geheel of deels niet wenselijk of mogelijk is, dan kan de trajectgroep tijdelijk een oplossing bieden voor het volgen van onderwijs buiten de eigen klas. Door de daar geboden persoonlijke begeleiding is er steeds zicht op de leerling en kan de leerling waar nodig bijgestuurd en opgevangen worden. De trajectgroep geeft extra individuele begeleiding aan leerlingen die meer hulp nodig hebben dan de mentor en het docententeam kunnen bieden. Doel is de leerlingen te begeleiden en ondersteunen bij schoolse taken, bij gedrag in de klas en/of sociaal functioneren, zodat de leerling op het voor hem/haar juiste schoolniveau kan blijven, zijn/haar diploma haalt en een prettige tijd op school heeft. De doelen en afspraken worden vastgelegd in een OPP.

Hageveld

Leerlingen met een specifieke ondersteuningsbehoefte, die meer ondersteuning nodig hebben dan door de mentor en het docententeam geboden kan worden, kunnen in aanmerking komen voor trajectbegeleiding. De leerlingen worden naar aanleiding van de hulpvraag en behoefte begeleid. Dit kan zowel individueel als in een kleinschalig groepje. Hierbij valt te denken aan begeleiding op het gebied van de executieve functies en/of op sociaal-emotioneel gebied.

De leerling wordt in een begeleidingstraject ondersteund bij (het aanleren van) bepaalde leerstrategieën, schoolse of sociale vaardigheden. Het gaat in principe om een tijdelijk extra steuntje in de rug met de bedoeling om de leerling het na verloop van tijd weer zelf te laten doen in de klas en op school.

In overleg met de leerling, de ouders, de mentor en de trajectbegeleider worden bij de start van het traject afspraken gemaakt en doelen opgesteld in een ontwikkelingsperspectiefplan (OPP). Dit plan wordt enkele keren per traject geëvalueerd met alle betrokkenen. In de tussentijd plant de trajectbegeleider in overleg met de leerling verschillende afspraken voor de begeleiding in, waar ze aan de gang gaan met de opgestelde doelen. De begeleiding vindt plaats op één van de leerpleinen of in de mediatheek. Het leerplein is een multifunctionele ruimte waar alle leerlingen (ook zonder extra ondersteuningsbehoefte) terecht kunnen voor zelfstandig werken, bijles, extra uitdaging of voor een time-out.

Hartenlust

De trajectbegeleider en de zorgcoördinator bieden ondersteuning op school aan leerlingen met studiebelemmeringen en sociaal-emotionele belemmeringen. De begeleiding bestaat uit het leren van schoolse vaardigheden, hulp bij plannen en organiseren, en het verbeteren van het welzijn. Het observeren van de leerling tijdens lessituaties is een belangrijk onderdeel van de begeleiding, het geeft inzicht in de onderwijs- en ondersteuningsbehoeften. De trajectbegeleider richt daarbij speciale aandacht op gedrag en de interactie tussen leerling en docent.

De begeleiding vindt plaats in nauwe samenwerking en overleg met leerling, mentor en de ouders/verzorgers. Met alle betrokkenen wordt afgesproken wanneer, met welke frequentie en met welk doel de leerling de Trajectvoorziening bezoekt. De ondersteuning is altijd van tijdelijke aard. In

het geval van sociaal-emotionele problematiek heeft de trajectbegeleider ook de functie van schoolcounselor.

HBM (Haemstede-Barger Mavo)

Alle leerlingen met een specifieke ondersteuningsbehoefte worden door de een van de trajectbegeleiders begeleid. Er is een speciale ruimte ingericht waar de leerlingen een gesprek kunnen hebben, begeleiding kunnen krijgen maar ook toetsen kunnen maken of een time-out kunnen nemen. Zij kunnen dan in de trajectruimte aan hun schoolwerk doorwerken. Leerlingen kunnen alle schooldagen terecht in de trajectruimte.

De trajectbegeleiders werken nauw samen met ouders, mentoren en de zorgcoördinator.

Aanmelding gebeurt via de mentor en in overleg met de zorgcoördinator en ouders. Als een leerling trajectbegeleiding krijgt, komt er een plan met te behalen doelen. Dit wordt regelmatig geëvalueerd. Zo nodig wordt in overleg met de zorgcoördinator extra begeleiding georganiseerd.

Ichthus Lyceum

De trajectvoorziening biedt ondersteuning op school aan leerlingen met een extra ondersteuningsbehoefte. De begeleiding vindt plaats naast de begeleiding van de mentor. De extra ondersteuningsbehoefte van de leerling kan voortkomen uit een mogelijke ontwikkelingsstoornis of een fysieke beperking (een diagnose is niet noodzakelijk).

Per leerling zal bekeken worden waar de begeleiding zich op richt. Denk hierbij aan ondersteuning bij het aanleren van schoolse vaardigheden of ondersteuning op sociaal-emotioneel gebied. De individuele begeleidingsgesprekken vinden plaats op een vast begeleidingsmoment. Er wordt gewerkt vanuit een ontwikkelingsperspectiefplan (OPP). Dit OPP is inzichtelijk voor alle personen die bij deze leerling betrokken zijn.

Het is de bedoeling dat leerlingen die gebruik maken van de trajectvoorziening zoveel mogelijk de reguliere lessen volgen, maar een beroep kunnen doen op de trajectvoorziening wanneer dat nodig is.

De trajectbegeleiders werken op een vaste plek binnen de school. De trajectleerlingen kunnen daar terecht op het moment dat zij vragen hebben of behoefte hebben aan een gesprek of rust.

Kennemer Lyceum

Er zijn twee trajectbegeleiders die 4½ dag per week beschikbaar zijn op school. De school heeft een aparte ruimte waar de leerlingen met een extra ondersteuningsbehoefte op sociaal-emotioneel en/of didactisch gebied terecht kunnen. De leerlingen worden hiervoor door de mentor aangemeld bij het zorgteam (afdelingsleider brugklassen, zorgcoördinator en trajectbegeleiding), de ouders zijn altijd op de hoogte. In overleg met de leerling, ouders, het zorgteam en docenten wordt bekeken wat een leerling nodig heeft en op welke manier er maatwerk geleverd kan worden. De trajecten zijn over het algemeen van tijdelijke aard en worden met regelmaat geëvalueerd met ouders, leerling en overige betrokkenen.

Maritiem College IJmuiden

De school biedt een individueel begeleidingstraject aan de leerling waarbij gedrags- en/of ontwikkelingsproblematiek gesignaleerd is. Het doel van deze begeleiding is het vergroten van het welbevinden van de leerling en afstroom/uitval voorkomen.

De trajectbegeleider ondersteunt de leerling, in partnerschap met ouder en docent om te zorgen dat de leerling zo optimaal mogelijk de schoolloopbaan doorloopt binnen het reguliere onderwijs. De

trajectbegeleider stelt samen met de leerling, ouder, mentor en eventueel externe hulpverlening een plan op. Dit plan wordt regelmatig samen geëvalueerd en waar nodig bijgesteld.

De trajectbegeleider beschikt over een eigen ruimte voor gesprekken, begeleiding en/of evt. een korte time-out voorziening.

Montessori College

De trajectbegeleider biedt ondersteuning op school aan leerlingen met studiebelemmerende problematiek. De begeleiding bestaat uit het leren of verbeteren van schoolse vaardigheden en het helpen met plannen en organiseren. De vaardigheid om zelfstandig een taak of opdracht uit te kunnen voeren is bijvoorbeeld erg belangrijk in het Montessori onderwijssysteem. De begeleiding vindt plaats in nauwe samenwerking en overleg met leerling, mentor en de ouders/verzorgers. Met alle betrokkenen wordt afgesproken wanneer, met welke frequentie en met welk doel de leerling de Trajectvoorziening bezoekt. De ondersteuning is altijd van tijdelijke aard.

De trajectbegeleider biedt tevens ondersteuning aan de vakdocenten die handelingsverlegen zijn in het bieden van passende ondersteuning in de les.

Het MCA heeft een scheiding gemaakt in het ondersteunen van leerlingen met sociaal-emotionele problematiek en leerlingen met studiebelemmerende problematiek. In het geval van sociaal-emotionele problematiek wordt de leerling begeleid door de schoolcounselors of doorverwezen naar de externe hulpverlening.

Mendelcollege

De Trajectvoorziening wordt als extra ondersteuning ingezet, indien de basiszorg door de mentor onvoldoende mogelijkheden in zich heeft om de leerling te begeleiden ten aanzien van de onderwijsbelemmeringen. De begeleiding wordt individueel aangeboden.

De begeleiding door de Trajectvoorziening is erop gericht om de zelfstandigheid en zelfredzaamheid van de leerling te vergroten vanuit een doelgerichte aanpak. De Trajectvoorziening heeft een eigen ruimte binnen de school. Het Mendelcollege heeft twee trajectbegeleiders die afwisselend aanwezig zijn in de Trajectvoorziening tijdens de lessen en de schoolpauzes.

Oost ter Hout

De trajectvoorziening biedt ondersteuning aan leerlingen met een extra ondersteuningsvraag, maar ook aan docenten en de school zelf. Bijvoorbeeld bij het omgaan met een leerling met verschillende soorten problematiek, het omgaan met een complexe klas, klassenmanagement of differentiëren in de klas. Leerlingen kunnen hiervoor worden aangemeld door de mentor die hiervoor contact opneemt met de zorgcoördinator en ouders. In het groot zorgoverleg van de school zal bekeken worden of de leerling in aanmerking komt voor trajectbegeleiding.

De doelstelling van de trajectvoorziening:

- Passend onderwijs bieden, waardoor de uitval en uitstroom van (zorg)leerlingen vermindert;
- Een laagdrempelige, toegankelijke vorm van begeleiding voor leerlingen en docenten;
- Vaste structuur en kwaliteitscontrole (evaluatie) binnen de begeleiding;
- De handelingsbekwaamheid van docenten en OOP vergroten door middel van coaching door de trajectbegeleider;
- Begeleiding van leerlingen met extra ondersteuningsbehoeften;
- Verhogen van de leerprestaties van zorgleerlingen, door in te zetten op leerhouding en beter aan te sluiten bij de capaciteiten van leerlingen.

Rudolf Steiner College

De trajectbegeleiding is een vorm van extra individuele ondersteuning en begeleiding voor leerlingen die meer hulp nodig hebben dan de mentor en het docententeam kunnen bieden.

Het doel van de trajectbegeleiding is:

- dat de leerling in staat is om actief mee te doen met de les en zelfstandig kan werken
- dat de leerling weet wat er van hem of haar verwacht wordt in de les en zicht krijgt op het eigen handelen.

De trajectbegeleider coacht de leerlingen, de docenten en het onderwijsondersteunend personeel en houdt de ouders regelmatig op de hoogte van de afspraken. De trajectbegeleider geeft de docenten tips in de omgang met een specifieke leerling. De vorm van de begeleiding voor de leerlingen en docenten kan wisselen, afhankelijk van de vraag. Tot de mogelijkheden behoren: lesbezoeken, begeleiding in de lessen of buiten de lessen om, coachen op gedrag, leren leren en een time-outplek bieden. De begeleiding zal altijd planmatig gebeuren en duurt rond de acht weken.

De ouders worden actief betrokken bij de begeleiding op school.

Saga Driehuis

Voor informatie over de trajectvoorziening op Saga Driehuis kunt u contact opnemen met de teamleider, zie p. 96.

Lyceum Sancta Maria

De trajectvoorziening biedt extra ondersteuning en coaching aan leerlingen met specifieke ondersteuningsbehoeften op het gebied van gedrag, werkhouding, sociaal-emotioneel functioneren en/of welbevinden, teneinde af- of uitstroom van deze leerlingen te voorkomen.

Als de leerling in aanmerking komt voor trajectbegeleiding wordt een OPP i.s.m. leerling, mentor en ouders opgesteld. Als het nodig is wordt i.s.m. ketenpartners en/of andere externe deskundigen professionele ondersteuning geboden. De trajectbegeleiders werken planmatig, oplossings- en resultaatgericht en gaan uit van de mogelijkheden en talenten van de leerlingen. Zij coachen hen bij die vaardigheden die ze nodig hebben om binnen school succesvol te kunnen functioneren.

Schakel

De trajectbegeleiding richt zich op wat er nodig is om de leerling met extra ondersteuningsbehoeften te laten deelnemen aan het onderwijsleerproces. Dit gaat altijd in samenwerking met de mentor, betrokken leerkrachten, ouders, soms met de klas en eventueel met de hulpverlening.

Trajectbegeleiding heeft drie pijlers:

- Begeleiden van leerlingen met extra ondersteuningsbehoeften zodat ze binnen de school onderwijs kunnen blijven volgen. De trajectbegeleider brengt de onderwijsbehoeften van deze leerlingen goed in kaart d.m.v. bijvoorbeeld observaties en gesprekken met de leerling, leerkrachten en ouders;
- Coachen van docenten in de omgang met leerlingen met extra ondersteuningsbehoeften. De trajectbegeleider vergroot het handelingsrepertoire van leerkrachten. De trajectbegeleider geeft wanneer dit noodzakelijk is ook training en studiebijeenkomsten aan de docenten;
- Educatief partnerschap met ouders en hulpverlening met als doel een gezamenlijke aanpak met en rond de leerling, onder andere op het gebied van de dagelijkse schoolgang. De trajectbegeleider betreft ouders al in een vroeg stadium bij het opstellen van de plannen.

Schoter

De trajectbegeleiding is een vorm van extra individuele ondersteuning en begeleiding op maat voor leerlingen die meer hulp nodig hebben dan de mentor en het docententeam kunnen bieden.

Doel is de leerlingen intensief te begeleiden en ondersteunen o.a. bij schoolse vaardigheden, bij gedrag in de klas en/of sociaal functioneren, zodat de leerling op het voor hem/haar juiste schoolniveau kan blijven en een prettige tijd heeft op school.

De trajectbegeleider onderhoudt contact met ouders, mentor en docenten en evalueert de ondersteuning na 6 weken. Een belangrijke taak van de trajectbegeleider is ook de docenten te ondersteunen bij “de beste aanpak in de klas” van de leerling.

Spaarne College

Het Spaarne College heeft een integrale ondersteuningsstructuur voor alle leerlingen. Voor leerlingen met extra ondersteuningsbehoeften bieden wij leerlingbegeleiding, trajectbegeleiding of begeleiding door een orthopedagoog. De begeleiding kan gericht zijn op de schoolse vaardigheden (bijv. plannen en organiseren), het vergroten van de zelfstandigheid en/of het sociaal-emotionele functioneren van de leerling. De begeleiding bestaat uit drie pijlers, namelijk het begeleiden van de leerling, educatief partnerschap met ouders en het ondersteunen van de docenten in de klas.

Daarnaast biedt het Spaarne College instroombegeleiding aan leerlingen die dit nodig hebben. Deze begeleiding is erop gericht om leerlingen aan het begin van het schooljaar een goede start te laten maken op het Spaarne College.

Stedelijk gymnasium

Voor leerlingen met extra ondersteuningsbehoeften is er een trajectvoorziening met een trajectbegeleider. Het zorgteam van het Stedelijk Gymnasium bepaalt welke leerlingen hiervoor in aanmerking komen. Plaatsing gaat altijd in overleg met ouders/verzorgers.

In onze trajectruimte kunnen deze leerlingen worden opgevangen, individueel geholpen worden bij planning en organisatie, zo nodig een kortdurende time-out hebben of toetsen maken. Daarnaast biedt de trajectbegeleiding expertise en ondersteuning aan docenten en ouders. Er wordt een Ontwikkelingsperspectief (OPP) opgesteld met daarin de verwachte uitstroombestemming, de belemmerende en bevorderende factoren, een beschrijving van de ondersteuningsbehoeften en geboden begeleiding. Doel is dat leerlingen een ononderbroken ontwikkelingsproces kunnen doormaken en dat de begeleiding voortijdige schooluitval helpt voorkomen.

Technisch College Velsen

De school biedt een individueel begeleidingstraject aan de leerling waarbij gedrags- en/of ontwikkelingsproblematiek gesignaleerd is. Het doel van deze begeleiding is het vergroten van het welbevinden van de leerling en afstroom/uitval voorkomen.

De trajectbegeleider ondersteunt de leerling, in partnerschap met ouder en docent om te zorgen dat de leerling zo optimaal mogelijk de schoolloopbaan doorloopt binnen het reguliere onderwijs. De trajectbegeleider stelt samen met de leerling, ouder, mentor en eventueel externe hulpverlening een plan op. Dit plan wordt regelmatig samen geëvalueerd en waar nodig bijgesteld.

De trajectbegeleider beschikt over een eigen ruimte voor gesprekken, begeleiding en/of evt. een korte time-out voorziening.

Tender College

De trajectbegeleider wordt ingeschakeld wanneer een leerling wegens gedragsproblematiek uitvalt in de les en/of achterstand oploopt. De trajectbegeleider stelt vervolgens een plan op door de sterke en zwakke eigenschappen van de leerling door middel van gesprekken met de leerling, mentor, docenten, ouders, lesobservaties, dossieranalyse in kaart te brengen.

De trajectbegeleider heeft individueel contact met de leerlingen, ouders en mentoren en hij stelt samen met hen doelen op voor lange en korte termijn. Indien gewenst voert de trajectbegeleider gerichte observaties uit die gebruikt worden bij het coachen van de betreffende leerling/docent.

Vellesan College

Het doel van de trajectbegeleiding is dat de schoolse vaardigheden van leerlingen met specifieke ondersteuningsbehoeften, waar nodig, versterkt worden. De trajectbegeleider brengt in kaart waar de hulpvraag van de leerling ligt en aan welke doelen er gewerkt gaat worden. Dit wordt beschreven in een ontwikkelingsperspectiefplan (OPP). Het OPP wordt twee keer per jaar met de ouders besproken. De trajectbegeleider houdt de ouders en betreffende mentor regelmatig op de hoogte van de voortgang van de begeleiding.

Wim Gertenbach College

Extra ondersteuning vindt zo veel mogelijk plaats in de klas door de docenten. Het Wim Gertenbach College biedt een verstevigde basisondersteuning waar alle leerlingen baat bij hebben. Daarnaast hebben de docenten door de kleine klassen ruimte om leerlingen ook tot op zekere hoogte individueel te ondersteunen. Deze ondersteuning ligt vast in een groepsplan per klas dat regelmatig wordt geëvalueerd en bijgesteld. De trajectbegeleider coacht docenten bij de uitvoering van de extra ondersteuning in de klas en biedt individuele begeleiding aan leerlingen die dat daarnaast nodig hebben. Ook onderhoudt zij contact met ouders, docenten en mentor over de invulling en evaluatie van de extra ondersteuning.

4.2 Leerwegondersteuning (lwoo)

Scholen met een lwoo-licentie bieden aan vmbo-leerlingen die leerachterstanden hebben extra ondersteuning om die achterstanden weg te werken en zo het vmbo-diploma te halen. De scholen zijn vrij om zelf vorm en inhoud te geven aan de extra ondersteuning voor lwoo-leerlingen, bijvoorbeeld door kleine klassen te vormen of extra lessen aan te bieden.

Dit samenwerkingsverband gaat uit van het volgende criterium voor lwoo-leerlingen:

Een leerachterstand van circa 25% (1,5 jaar) of meer in twee domeinen (inzichtelijk rekenen, begrijpend lezen, technisch lezen en spellen - niet zijnde de combinatie technisch lezen en spellen). Bij TL-leerlingen moet er ook sprake zijn van een sociaal-emotionele ondersteuningsbehoefte, die besproken is in een MDO.

Hieronder staat een overzicht hoe de leerwegondersteuning op de vmbo-scholen met lwoo aangeboden wordt:

1. Leerlingaantal
2. Klassengrootte
3. Homogeniteit van de klassen
4. Leerlingbegeleiding
5. Overig

1. Aantal leerlingen in 2020/2021 (vorig schooljaar)

School	Beschrijving
Duin en Kruidbergmavo	200 leerlingen, waarvan 5 lwoo-leerlingen
Haarlem College	21/22: 750 leerlingen , waarvan 50% lwoo-leerlingen
Maritiem College IJmuiden	89 leerlingen, waarvan 28 lwoo-leerlingen
Rudolf Steiner College	Ongeveer 1050 leerlingen in schooljaar 21/22, met 72 lwoo-leerlingen in de vier lwoo-klassen (leerjaar 1 t/m 4)
Spaarne College	Circa 850 leerlingen, waarvan ruim de helft lwoo-leerlingen
Technisch College Velsen	317 leerlingen, waarvan 101 lwoo-leerlingen
Tender College	146 vmbo-leerlingen, bijna uitsluitend leerwegondersteunend onderwijs
Vellesan College	840 vmbo-leerlingen, waarvan 200 lwoo-leerlingen
Wim Gertenbach College	178 leerlingen, waarvan 15 lwoo-leerlingen

2. Klassengrootte

School	Beschrijving
Duin en Kruidbergmavo	Ca. 24 leerlingen

Haarlem College	Onderbouw: ca. 20 leerlingen (basisklassen ca. 15 leerlingen) Bovenbouw: ca. 20 leerlingen Mavo-bovenbouw mogelijk iets groter
Maritiem College IJmuiden	Onderbouw: 18-24 leerlingen Bovenbouw: grootte afhankelijk van clusters
Rudolf Steiner College	Onderbouw : maximaal 18 leerlingen per klas Bovenbouw: maximaal 18 leerlingen bij Nederlands, Engels, mentoruur, periodelessen, de ambachten en gymnastiek. De vakken van de profielen zijn samen met de reguliere mavoleerlingen.
Spaarne College	Onderbouw: maximaal 18 leerlingen Bovenbouw: maximaal 20 leerlingen
Technisch College Velsen	18-24 leerlingen in de onderbouw. In de bovenbouw is de grootte afhankelijk van clusters
Tender College	maximaal 14 leerlingen
Vellesan College	Onderbouw: max. 18 (basis) Bovenbouw: max. 24 bij gemengde klassen
Wim Gertenbach College	Onderbouw: gemiddeld 22 leerlingen Bovenbouw: maximaal 26 leerlingen, in een enkel eindexamenvak tot maximaal 30 leerlingen

3. Homogeniteit van de klassen

School	Beschrijving
Duin en Kruidbergmavo	Lwoo-leerlingen bij reguliere leerlingen in de klas
Haarlem College	Lwoo-leerlingen bij reguliere leerlingen in de klas
Maritiem College IJmuiden	Lwoo-leerlingen bij reguliere leerlingen in de klas
Rudolf Steiner College	Lwoo-leerlingen in aparte klas in de onderbouw Lwoo-leerlingen in de bovenbouw voor ongeveer 50 % met de profielklassen bij reguliere mavoleerlingen in de klas.
Spaarne College	Gemengde klassen (regulier, lwoo, extra ondersteuningsbehoeften)
Technisch College Velsen	Lwoo-leerlingen bij reguliere leerlingen in de klas
Tender College	Bijna uitsluitend lwoo-leerlingen, leerlingen werken in een individueel traject
Vellesan College	In de onder- en bovenbouw homogene lwoo-klas of combinatie met reguliere beroepsgerichte leerlingen
Wim Gertenbach College	Lwoo-leerlingen bij reguliere leerlingen in de klas

4. Leerlingbegeleiding

School	Beschrijving
Duin en Kruidbergmavo	Zorgteam, bestaande uit o.a. zorgcoördinator, remedial teacher, leerlingbegeleider (met elementen als sociale vaardigheidstraining en faalangstreductietraining), schoolmaatschappelijk werk, mentorbegeleidingsuren, trajectbegeleiders en dyslexiecoach

Haarlem College	<ol style="list-style-type: none"> 1. Veel kennis en ervaring met leerlingen die voor leerwegondersteuning in aanmerking komen 2. Extra uren mentor voor mentorlessen, rapportgesprekken en begeleidingsgesprekken met leerling, ouders en externen 3. Leerlingbegeleiders op alle deelscholen 4. Inzet van een intern zorg-adviesteam (IZO) wekelijks 5. Wekelijkse spreekuren schoolarts en leerplichtambtenaar op school 6. Trajectgroep 7. Faalangstreductietraining en sociale vaardigheidstraining (naar behoefte) 8. Inzet specialistische ondersteuning, bijv. orthopedagoog, schoolmaatschappelijk werk indien nodig 9. Inzet remedial teacher/dyslexiecoach 10. Dyslexie/dyscalculiekaart met compenserende en dispenserende maatregelen 11. Ondersteuningskaart met compenserende en dispenserende maatregelen (waar nodig o.a. voor leerlingen met ADD/ADHD) 12. Hulp-halfuren voor het merendeel van de vakken 13. Extra uur taal- en rekenonderwijs in alle leerjaren waarin remediërend gewerkt wordt 14. Scholing en training docenten, mentoren en onderwijsondersteunend personeel (voor taken gericht op lwoo-leerlingen) 15. Individueel ontwikkelingsperspectiefplan (OPP) per leerling of groeps-OPP 16. Loopbaancoach, voor begeleiding loopbaan leren 17. Peer-to-peer project waarbij leerlingen betrokken worden bij ondersteuning en mediation voor medeleerlingen 18. Extra ondersteuning NT2-leerlingen
Maritiem College IJmuiden	<ol style="list-style-type: none"> 1. Extra mentoruren (mentor is spil in de begeleiding) 2. Trajectbegeleiding 3. Dyslexiecoördinator 4. Individuele uren voor verdieping, verbreding en ondersteuning (KWT en KWT-i) 5. Steunlessen bovenbouw onder schooltijd (KWT-i) 6. Mogelijkheid om huiswerk op school te maken 7. Faalangsttraining 8. Extra begrijpend lezen voor leerlingen met grote leerachterstand 9. Scholing en training docenten en mentoren (voor taken gericht op lwoo-leerlingen) 10. Multidisciplinair overleg 11. OPP's voor individuele leerlingen 12. KIC (Kracht in Controle – groepsvorming en welbevinden)
Rudolf Steiner College	<ol style="list-style-type: none"> 1. Extra uren mentor/zorgcoördinator/coördinator lwoo-klassen 2. Inzet trajectbegeleiding voor lesobservaties aangaande de ondersteuningsvraag van de groep en voor advies aan de docent 3. Inzet van het Ondersteuningsteam of MDO's indien nodig 4. Inzet voor ondersteuning leerproces, zoals remedial teaching,

	<p>huiswerkondersteuning en faalangsttraining</p> <ol style="list-style-type: none"> 5. Extra taal- of wiskundeonderwijs en lesondersteuning bij die vakken 6. Scholing en training docenten en mentoren (voor aanpak gericht op lwoo-leerlingen) 7. Individueel OPP per leerling en/of groeps-OPP voor leerlingen die extra ondersteuning nodig hebben
Spaarne College	<ol style="list-style-type: none"> 1. Veel kennis en ervaring met leerlingen met extra ondersteuningsbehoeften 2. Startdocument/OPP voor elke leerling in de onderbouw. In de bovenbouw: indien nodig 3. Intensief mentoraat 4. Huiswerkklas 5. Keuzewerktijd/steunlessen 6. Begeleiding leerstoornissen 7. Extra taal- en rekenonderwijs 8. Trainingen (SOVA, faalangstreductie, weerbaarheid, studievaardigheden) 9. Inzet specialistische ondersteuning door orthopedagoog 10. Handelingsgerichte werkwijze (HGW) 11. Instroombegeleiding 12. Trajectbegeleiding
Technisch College Velsen	<ol style="list-style-type: none"> 1. Extra mentoruren (mentor is spil in de begeleiding) 2. Trajectbegeleiding 3. Dyslexiebegeleider 4. Individuele uren voor verdieping, verbreding en ondersteuning (KWT en KWT-i) 5. Steunlessen voor de bovenbouw onder schooltijd (KWT-i) 6. Keuzewerktijd voor projecten, opdrachten en huiswerk 7. Faalangsttraining 8. Extra begrijpend lezen voor leerlingen met grote leerachterstand 9. Scholing en training docenten en mentoren (voor taken gericht op lwoo-leerlingen) 10. Multidisciplinair overleg 11. OPP's voor individuele leerlingen 12. KIC (Kracht in Controle – groepsvorming en welbevinden)
Tender College	<ol style="list-style-type: none"> 1. Bij de praktijklessen is naast de leerkracht een onderwijsassistent aanwezig. 2. Alle docenten hebben voor deze vorm van onderwijs gekozen en zijn er in de eerste plaats voor de leerling en daarna voor hun vak. 3. Leerlingen, die in het bezit zijn van een dyslexieverklaring ontvangen een "op maat" gemaakte dyslexiekaart. 4. De leerlingen, die extra ondersteuning van het zorgteam krijgen (trajectbegeleiding en/of ZIB-gesprekken), werken met een OPP. De voortgang wordt besproken in leerlingenbesprekingen, rapportvergaderingen en/of ZIB-gesprekken.

	<ol style="list-style-type: none"> 5. De begeleiding door de mentor is heel intensief. Hij begeleidt de leerling en onderhoudt de contacten met ouders, collega's en het zorgteam. 6. Er wordt gewerkt met gedragsverwachtingen. Er wordt op een positieve wijze aangegeven welk gedrag van leerlingen verwacht wordt. 7. De huiswerkbegeleiding: De leerlingen worden in staat gesteld om huiswerk op school te maken onder begeleiding van de vakdocent. 8. Er is een mogelijkheid om via gerichte lessen in klas 2 (waarbij leerlingen de praktijkgerichte lessen op het Technisch College Velsen volgen) leerlingen voor te bereiden op een schakeling naar klas 3 van de TCV. 9. Begeleiding door orthopedagoog (psycholoog), maatschappelijk werker, zorgcoördinator en trajectbegeleider.
Vellesan College	<p>geschoolde mentoren, ondersteund door:</p> <ul style="list-style-type: none"> - leerlingbegeleiders - zorgcoördinator - dyslexiecoaches - remedial teacher - vertrouwenspersonen - trajectbegeleiders - peer2peer leaders
Wim Gertenbach College	<ol style="list-style-type: none"> 1. Extra uren mentor / zorgcoördinator 2. I-uren: hulpuren in groepen van maximaal 15 leerlingen 3. Inzet van MDO indien nodig 4. Inzet externe specialistische ondersteuning, bijv. orthopedagoog, psycholoog, CJG-coach indien nodig 5. Inzet voor ondersteuning leerproces, zoals remedial teaching, huiswerkondersteuning, faalangsttraining 6. Inzet voor oudercontacten 7. Aanschaf extra leermiddelen 8. Scholing en training docenten en mentoren (voor taken gericht op lwooleerlingen) zoals HGW 9. Groeps-OPP met overzicht individuele aanpakken/ aanpak subgroepen in de klas 10. Verstevigde basisondersteuning met o.a. extra aandacht voor lees- en rekenvaardigheid.

5. Overig

School	Beschrijving
Duin en Kruidbergmavo	De Duin en Kruidbergmavo is een kleinschalige mavo waar digitaal les gegeven wordt met de iPad.
Haarlem College	Het gebouw is uitstekend bereikbaar en kleinschalig ingedeeld in 7 deelscholen van ± 110 leerlingen. Leerlingen volgen het grootste deel van de lessen op de eigen deelschool. Voor de 7 deelscholen zijn er 4 leerlingbegeleiders beschikbaar. Begeleiding door een loopbaancoach in het keuzeprocess i.v.m. het brede aanbod van 4 studierichtingen en niveaus op het Haarlem College en het grote belang van een goede aansluiting op het

	<p>mbo. In leerjaar 1 kennismaking met de 4 studierichtingen, in klas 2 een nadere oriëntatie op drie gekozen studierichtingen en in klas 3 en 4 een systeem van keuzemodules in de verschillende studierichtingen. De gehele school is rolstoeltoegankelijk en voorzien van een invalidentoilet. Indien nodig is audio-ondersteuning mogelijk.</p>
Maritiem College	<p>Leerlingen maken gebruik van eigen laptop. Claread op alle computers, digitale toetsen, diagnostische toetsen, VCA-certificaten in de bovenbouw.</p>
Spaarne College	<p>Leerlingen met dyslexie werken met een voorleesprogramma. Boeken kunnen digitaal worden aangeleverd. Er is een lift aanwezig op school. Mogelijkheden op de nevenvestiging voor leerlingen die nog onvoldoende schoolse vaardigheden hebben om op de hoofdvestiging te kunnen functioneren.</p>
Technisch College Velsen	<p>Leerlingen maken gebruik van eigen laptop. Claread op alle computers, digitale toetsen, diagnostische toetsen, VCA-certificaten in de bovenbouw.</p>
Tender College	<p>Een kleinschalige omgeving Entreopleiding: Het Tender College heeft in samenwerking met het ROC Nova College in Haarlem een interne mbo-opleiding op niveau 1. Deze opleiding is vooral bedoeld voor leerlingen die nog steeds gebaat zijn bij de ondersteuningsstructuur van het Tender College. Zorgteam: Het zorgteam adviseert en begeleidt leerlingen, ouders/verzorgers, mentoren en leerkrachten. Het zorgteam wordt gevormd door de psycholoog/orthopedagoog, de psychologische assistent, de trajectbegeleider, de remedial teachers en de maatschappelijk werker (tevens zorgcoördinator). KIC (Kracht in Controle) is een lesprogramma waarin leerlingen bewust worden van hun eigen ik, talenten en kwaliteiten. De KIC-lessen zijn zeer praktisch ingericht, de leerlingen leren vooral door te doen. Opkomen voor jezelf, luisteren naar anderen en inlevend zijn, zijn ook belangrijke thema's tijdens deze lessen. ZIB = Zeer Intensieve begeleiding: Vraagt het gedrag van de leerling extra begeleiding dan komt de leerling in de ZIB. Dit houdt in dat er één keer in de drie tot zes weken een gesprek plaatsvindt tussen leerling, ouders, mentor en teamleider of iemand uit het zorgteam.</p>
Vellesan College	<p>Het Vellesan College is kleinschalig georganiseerd met drie gebouwen die dicht bij elkaar liggen. De vmbo basis- en kaderleerlingen hebben les in een eigen gebouw.</p>
Wim Gertenbach College	<p>Inzet laptops (deze worden door de school verstrekt), mogelijkheid tot audio-ondersteuning, gesproken (school)boeken voor dyslectische leerlingen.</p>

4.3 Praktijkonderwijs (PrO)

Toelating

De scholen voor praktijkonderwijs werken vooral praktisch. Het onderwijs richt zich op de arbeidsmarkt. Via stageplaatsen bereiken de meeste leerlingen een plek in het arbeidsproces. In een aantal gevallen kan de leerling doorstromen naar een opleiding in het ROC, mbo-niveau 1 (Entree).

De scholen streven er ook naar leerlingen zo mogelijk tussentijds te laten doorstromen naar het vmbo met leerwegondersteuning. De PrO-scholen en het samenwerkingsverband volgen bij de plaatsingsbeslissingen de landelijke criteria:

Een IQ binnen de bandbreedte van 55 t/m 80 in combinatie met een leerachterstand van drie jaar of meer in twee of meer domeinen (inzichtelijk rekenen, technisch lezen, begrijpend lezen en spellen - niet zijnde de combinatie technisch lezen en spellen).

Voor de procedurestappen voor aanmelding bij het praktijkonderwijs zie p. 26-27.

In de regio zijn er drie scholen voor praktijkonderwijs. In Haarlem zijn dat Praktijkcollege De Schakel en 'Oost ter Hout' school voor Praktijkonderwijs. In Velsen is dat het Tender College IJmuiden, een school voor zowel vmbo+lwoo als praktijkonderwijs.

Aanvullende gegevens

	Tender College IJmuiden
Klassengrootte	8 leerlingen bij de praktijklessen bovenbouw. In de praktijklessen van de onderbouw zijn altijd een docent en een onderwijsassistent aanwezig. 14 leerlingen bij de theorielessen.
Homogeniteit van klassen	Onderbouw is homogeen. In de bovenbouw wordt homogeniteit doorbroken bij de praktijkvakken en het stagelopen.
Doorbreking van klassenverbanden	Klassenverbanden worden doorbroken bij projecten en SOVA-trainingen. Bij Remedial teaching zitten de PrO-leerlingen bij elkaar.
Niveau van lesstof	Praktijkonderwijs met de mogelijkheid tot het behalen van een diploma Praktijkonderwijs en een getuigschrift. Wanneer er sprake is van doorstroming naar een ROC-Entree-opleiding worden de lessen op vmbo-niveau aangeboden. Het gaat hier om de leerlingen uit de combi-aanpak of leerlingen uit het PrO, die daarvoor in aanmerking komen. Verder is er de mogelijkheid een branchegerichte opleiding te volgen op het gebied van werken in de keuken, VCA (Veiligheid/gezondheid/milieu Checklist Aannemers), schoonmaak in de groothuishouding, lassen en vorkheftruck.
Elementen in de leerlingbegeleiding	Er wordt door de mentor vanuit het individuele ontwikkelingsplan (IOP) en het portfolio gewerkt. Om de mentor en de leerling heen staat een onderzoeks- en begeleidingsteam (teamleider, maatschappelijk werk, orthopedagoog en remedial teacher). Het IOP wordt regelmatig bijgesteld met de leerling, ouders en mentor. Met het begeleidingsteam en de betrokken leerkrachten wordt de leerling minimaal 2x per jaar besproken. In de 2 ^e klas vindt een stageassessment plaats, en in de 2 ^e en 3 ^e klas wordt gewerkt aan arbeidsvaardigheden. In de bovenbouw gaan de leerlingen in een individueel traject via stages naar een arbeidsplaats of naar het ROC.
Grootte van de locatie	140 PrO-leerlingen (totaal locatie 280 leerlingen)

	Oost ter Hout School voor Praktijkonderwijs
Klassengrootte	ca. 12 leerlingen bij theorielessen, met een maximum van 14 ca. 8 leerlingen bij praktijklessen, met een maximum van 10
Homogeniteit van klassen	In de onderbouw (klassen 1 en 2) zijn klassen zo homogeen mogelijk samengesteld. Hierbij is gekeken naar het ontwikkelingsniveau en de ondersteuningsbehoefte van de leerlingen. In de bovenbouw (klassen 3, 4 en 5) zijn de klassen zo homogeen mogelijk samengesteld op basis van de ondersteuningsbehoefte van de leerlingen. Tijdens de praktijklessen in de bovenbouw zijn de klassen samengesteld op basis van het keuzeprofiel. Er zijn tot en met klas 3 Plusklassen voor leerlingen met extra begeleidingsbehoeften op sociaal-emotioneel gebied.

Doorbreking van klassenverbanden	<p>In de leerjaren 1 en 2 krijgen de leerlingen een zo breed mogelijk lessenpakket aangeboden. Vanaf het 2^e leerjaar wordt ter voorbereiding op de arbeids-toeleiding een interne stage aangeboden, waarbij leerlingen uit verschillende tweede klassen onder begeleiding samenwerken.</p> <p>Tijdens de praktijklessen in de bovenbouw zijn de klassen samengesteld op basis van de keuzeprofielen: Algemene Techniek & Bouwtechniek of Groen, Hout & Meubel met Algemene Techniek of Groen, Natuur & Groen met Algemene Techniek, Horeca & Voeding, Vormgeven & Verkoop, Dienstverlening & Zorg en Sport & Voeding.</p> <p>Leerlingen kiezen het profiel waar ze talent voor hebben en/of waarvoor de school adviseert.</p>
Niveau van lesstof	<p>Naast het verwerven van praktische en theoretische kennis speelt het aanleren van sociale vaardigheden en zelfredzaamheid op Oost ter Hout een belangrijke rol. Dit heeft als doel het vergroten van kansen op de arbeidsmarkt of op een vervolgopleiding. Voor menig leerling is het Praktijkonderwijs eindonderwijs, maar als er de mogelijkheid is om verder te leren dan wordt dit zeker gestimuleerd. Leerlingen stromen steeds vaker door naar het mbo. Er zijn ook leerlingen die na het 1^e jaar doorstromen naar het vmbo.</p> <p>De leerlingen krijgen door stages de kans het werk in de praktijk te leren en te ontdekken waar hun mogelijkheden liggen. Voor leerlingen voor wie een individuele stage nog een te grote stap is, bestaat er een arbeidstraining met een eigen stagebegeleider.</p> <p>Het onderwijs op Oost ter Hout wordt in maximaal zes leerjaren op het niveau van de leerling aangeboden. Afhankelijk van hun mogelijkheden en vorderingen kunnen leerlingen eerder uitstromen naar werk of mbo. Leerlingen van 16 jaar en ouder die het schoolexamen succesvol afronden ontvangen het diploma Praktijkonderwijs.</p>
Elementen in de leerling-begeleiding	<p>Elke klas heeft een eigen mentor, die het eerste aanspreekpunt voor de leerling en ouders is. De mentor stelt in overleg met de leerling en ouders de individuele onderwijsbehoefte op met behulp van het Ontwikkelingsperspectiefplan (OPP). Per schooljaar wordt dit plan tweemaal besproken, waarbij de afspraken geëvalueerd en bijgesteld worden. Elke leerling wordt drie keer besproken in de leerlingbespreking (bijeenkomst van alle docenten die hem/haar lesgeven).</p> <p>Een leerling die extra ondersteuning nodig heeft kan, indien daar plek is, in de Plusklas worden geplaatst, waar de eigen mentor meerdere lessen verzorgt en er minder leswisselingen zijn.</p> <p>Voor leerlingen met een speciale hulpvraag, anders dan op didactisch vlak, is er de mogelijkheid in de school-trajectvoorziening te worden opgenomen. Ook kunnen zij worden verwezen naar het CJG. Een coach van het CJG overlegt met ouders, leerling en zorgcoördinator wat de gewenste opvoedingsondersteuning, therapie of training kan zijn.</p> <p>Oost ter Hout is een school die rust, orde, aandacht, veiligheid en kleine klassen als pijlers heeft. Met deze pijlers bieden wij een opleiding op eigen niveau met veel persoonlijke begeleiding en aandacht, waarbij de leerlingen alle ruimte krijgen om hun talenten te ontwikkelen.</p>
Grootte van de locatie	<p>248 leerlingen</p>

	Praktijkcollege De Schakel
Klassengrootte	Maximaal 16 leerlingen bij theorielessen en ca. 8 leerlingen bij de praktijklessen.
Homogeniteit van klassen	De leerjaren 1, 2 en 3 zijn homogeen samengesteld, op basis van het ontwikkelingsniveau van de leerling. Leerjaren 4, 5 en evt. 6 zitten in heterogene groepen ingedeeld op beroepsrichting (= uitstroomprofiel).
Doorbreking van klassenverbanden	Alle leerlingen krijgen de theorievakken in de vaste mentorgroep aangeboden. In de onderbouw krijgen de leerlingen alle vakken in homogene groepen. In het derde leerjaar volgen de leerlingen twee praktijkvakken naar keuze in heterogene groepen. Vanaf leerjaar 4 worden de groepssamenstellingen bij zowel theorie als praktijk bepaald door het gekozen uitstroomprofiel.
Niveau van lesstof	<p>In de onderbouw wordt een brede basisvorming aangeboden. Het leerstofaanbod van de theorievakken wordt zoveel mogelijk aangepast aan het individuele niveau van de leerling. De praktijkvakken staan in het teken van zelfredzaamheid. Vanaf leerjaar 2 volgen de leerlingen interne stage in de school.</p> <p>Na het eerste leerjaar bestaat er een mogelijkheid om, indien haalbaar, door te stromen naar het vmbo-lwoo.</p> <p>In leerjaar 3 lopen de leerlingen groepsstage op een plek buiten de school onder begeleiding van een docent. Vanaf leerjaar 4 lopen de leerlingen individuele stages op een externe werkplek en is het onderwijs gericht op arbeidsvaardigheden en sluit het onderwijs aan bij de stage en de uitstroomprofielen (techniek, zorg en welzijn, handel en economie of consumptief). Binnen de uitstroomprofielen kunnen de leerlingen diverse branchegerichte certificaten halen.</p> <p>Een deel van de leerlingen volgt in zijn laatste leerjaar het Pro-ROC-traject. De leerling volgt een mbo-Entree-opleiding in zijn gekozen richting aan het ROC in Amsterdam/Hoofddorp.</p> <p>Aan leerlingen die succesvol het praktijkexamen hebben afgerond wordt het Pro-diploma uitgereikt. Vanuit De Schakel stromen de leerlingen uit naar een (beschermde) baan of een opleiding op het mbo.</p>
Elementen in de leerling-begeleiding	<p>De Schakel biedt de leerlingen structuur, voorspelbaarheid, eigenaarschap en veiligheid. In samenwerking met de ouders en de leerling wordt een ontwikkelingsperspectiefplan (OPP) opgesteld, waarin de leerroute en doelen van de leerling zijn opgenomen.</p> <p>De mentor is de spil in de begeleiding van de leerling en de contactpersoon voor de ouders. De mentor voert structureel ontwikkelingsgesprekken met individuele leerlingen (coaching).</p> <p>Leerlingen die extra ondersteuning nodig hebben worden gevolgd in het intern zorgteam. Ook is er een multidisciplinair zorgadviesteam (ZAT). De leerlingen met extra ondersteuningsbehoeften worden begeleid door de trajectbegeleider of de schoolpsycholoog. De trajectbegeleiding richt zich op wat er nodig is om de leerling te laten deelnemen aan het onderwijsleerproces. Dit gaat altijd in samenwerking met de mentor, betrokken leerkrachten en ouders, soms ook met de klas en eventueel met de hulpverlening.</p>
Grootte van de locatie	ca. 135 leerlingen

4.4 Cluster 3-scholen

Toelating en ondersteuning

Onder Cluster 3 valt volgens de Wet op de Expertisecentra (WEC): onderwijs aan langdurig zieke kinderen met een lichamelijke handicap, lichamelijk gehandicapte kinderen en zeer moeilijk lerende kinderen dan wel meervoudig gehandicapte kinderen met een van deze handicaps.

Als ouders en school het erover eens zijn dat voor een leerling uit het basisonderwijs, het speciaal basisonderwijs of het primair speciaal onderwijs een plaatsing op een vso-school Cluster 3 gewenst is, dan melden de ouders de leerling aan bij een vso-school naar keuze.

De vso-school organiseert vervolgens een multidisciplinair overleg Toewijzing (MDO-T), waarbij alle betrokkenen aanwezig zijn: leerling, wettelijk vertegenwoordigers, basisschool, vso-school, consulent samenwerkingsverband en externe deskundigen (bijv. jeugdhulp of leerplicht). In het MDO-T wordt de onderwijs- en ondersteuningsbehoefte van de leerling geformuleerd.

Als besloten wordt dat Cluster3-ondersteuning passend is, onderzoekt de vso-school of zij die ondersteuning kan bieden. Is dat het geval, dan vraagt de vso-school een toelaatbaarheidsverklaring (TLV) aan bij het samenwerkingsverband-vo van de woonplaats van de leerling.

Kan de vso-school de gevraagde ondersteuning niet bieden, dan heeft zij zorgplicht om een andere passende onderwijsplaats te vinden.

De "procedure van Toewijzen Van bovenschoolse Ondersteuning vanuit onderwijs- en ondersteuningsbehoeften" van dit samenwerkingsverband is te vinden op de website www.svw-vo-zk.nl, onder "ondersteuningsplan".

SCHOLEN

In de regio Zuid-Kennemerland wordt Cluster3-onderwijs voor leerlingen in de vo-leeftijd (vanaf 12 jaar) verzorgd door drie scholen:

- De Schelp: interconfessionele school voor (voortgezet) speciaal onderwijs aan zeer moeilijk lerende kinderen (ZMLK);
- Van Voorthuissenschool: (voortgezet) speciaal onderwijs aan zeer moeilijk lerende kinderen (ZMLK) in de leeftijd van 4 tot 18 jaar;
- De Parel: school voor leerlingen met een lichamelijke of meervoudige handicap, die aangewezen zijn op een school met overwegend orthopedagogische en orthodidactische benadering.

Deze scholen verzorgen ook Cluster3-onderwijs aan leerlingen in de basisschoollleeftijd.

Zowel De Parel als de Van Voorthuissenschool ontvangt leerlingen tot ongeveer 18-jarige leeftijd. De WEC maakt onderwijs tot 20 jaar mogelijk, maar dit gebeurt alleen indien het niet lukt de juiste uitstroombestemming te bereiken bij 18 jaar.

Overige Cluster3-scholen buiten de regio van Zuid-Kennemerland waar meerdere leerlingen uit onze regio geplaatst zijn:

- Heliomare (Wijk aan Zee, Beverwijk)
- De Waterlelie (Cruquius)
- Orion College (Amsterdam)

Aanvullende gegevens over ondersteuning in de Cluster3-scholen

	De Schelp
klassengrootte	ca. 12 leerlingen
homogeniteit van klassen	De vso-leerlingen zijn ingedeeld in 4 groepen: onderbouw- en bovenbouwgroepen, waaronder een IBL (intensieve begeleidingsklas).
niveau van lesstof	<p>Het onderwijs op De Schelp richt zich op het aanleren van kennis en competenties met als doel een zo zelfstandig en zelfredzaam mogelijk (begeleid) leven voor de leerlingen. Elke leerling is anders en bewandelt hierin zijn of haar eigen pad. Wij sluiten aan op het communicatief taalniveau en houden hierbij rekening met het sociaal en emotioneel ontwikkelingsniveau en het praktisch en motorisch functioneren van de leerling. Wij streven naar een zo hoog mogelijk leerrendement waarbij we tevens als doel hebben dat de leerling zelfredzaam wordt en dat hij of zij zich zo zelfstandig mogelijk kan ontwikkelen op het gebied van wonen, werken/leren en vrije tijd.</p> <p>De kennis van ouders is belangrijk om het leertraject van de leerling zo passend mogelijk te maken. Dit traject omschrijven wij in een persoonlijk plan: het ontwikkelingsperspectief (OPP). Hierin staan de ondersteuningsbehoeften en leerdoelen van de leerling beschreven. We bespreken het plan regelmatig met elkaar, om vast te stellen of het nog steeds passend is. Zo wordt toegewerkt naar een zo hoog mogelijke uitstroombestemming.</p> <p>De uitstroombestemmingen van de Schelp zijn : arbeidsmarkt, beschutte werkplek, arbeidsgerichte, activiteitengerichte en belevingsgerichte dagbesteding. Ook stromen leerlingen vanuit het so of het vso soms door naar het Praktijkonderwijs.</p>
elementen in de leerling-begeleiding	<p>Op De Schelp bieden we een positief en gestructureerd leerklimaat waarin de leerlingen zich in alle veiligheid en rust kunnen ontwikkelen. De leerlingen krijgen veel gerichte feedback, zodat zij leren reflecteren op hun leren en handelen. De leerlingen hebben een vaste groep, met vaste leerkracht en assistent. Daarnaast worden er diverse praktijkvakken aangeboden door vakdocenten (o.a. judo, koken, kunst). Er zijn verschillende interne en externe stagemogelijkheden waarbij de leerlingen (en ouders) begeleid worden door de stagecoördinatoren.</p> <p>De Schelp biedt speciale zorg voor kinderen door de leerkrachten, de intern begeleider, het zorgteam, specialisten binnen de school (o.a. orthopedagoog, logopedist, creatief therapeut) en stagecoördinator. Ook zijn fysiotherapie en ergotherapie op school aanwezig. De school werkt intensief samen met ketenpartners, waardoor o.a. extra ondersteuning mogelijk wordt ingezet.</p>
grootte van de locatie	ca. 100 leerlingen (speciaal onderwijs en speciaal voortgezet onderwijs samen)

	Van Voorthuijsenschool
klassengrootte	ca. 12 leerlingen
homogeniteit van klassen	Het vso bestaat uit een onderbouw (12-14 jaar), een middenbouw (14-16 jaar) en een bovenbouw (16-18 jaar). We streven ernaar leerlingen uit te laten stromen op 18-jarige leeftijd.
niveau van lesstof	De niveaus en de mogelijkheden van de leerlingen zijn verschillend; daarom heeft iedere leerling een eigen ontwikkelingsperspectiefplan (OPP). We werken met passende groepsprogramma's, zodat alle leerlingen die uitdaging en die mate van (visuele) structuur krijgen die zij nodig hebben.
elementen in de leerling-begeleiding	Er is een multidisciplinair ingestelde Commissie van Begeleiding, waarin de locatiedirecteur, de trajectbegeleider, de orthopedagoog, de CJG-coach, de schoolarts en de IB'er zitting hebben. De school heeft een onderwijszorggroep in samenwerking met KDC De Wollewei. Externe dienstverlening De begeleiding van onze leerlingen komt via professionele medewerkers ook thuis terecht. Ook begeleiden we onze leerlingen op stageadressen en dit gaat verder na het verlaten van de school (nazorg). Daarnaast ondersteunen wij en werken wij samen met zorginstellingen zoals Kinderdienstencentra. Trainingen, onderwijsontwikkeling en advies worden middels afwisselende programma's op maat aangeboden.
grootte van de locatie	ca. 185 leerlingen op 2 locaties. Op de locatie Haarlem zijn ca. 100 leerlingen in de vo-leeftijd.

	De Parel (onderwijs - revalidatie - zorg)
klassengrootte	ca. 10 leerlingen
homogeniteit van klassen	Twee groepen onderverdeeld in uitstroom: belevingsgericht, taak- of activiteitgericht en arbeidsmatig gerichte dagbesteding. Voor elke leerling wordt een ontwikkelingsperspectief opgesteld met daarin de verwachte uitstroombestemming. Aan de uitstroombestemming zijn streefdoelen gekoppeld die het ontwikkelingsperspectief van de leerling op de verschillende leergebieden weergeven. Hierbij spelen de belemmerende en bevorderende factoren van de leerling een belangrijke rol. We streven ernaar leerlingen uit te laten stromen op 18-jarige leeftijd.
niveau van lesstof	Het onderwijs is gericht op persoonlijkheidsvorming, sociale competenties en de zelfredzaamheid van leerlingen in de toekomstige woon-, leef- en werksituatie. Er wordt gewerkt aan de kerndoelen voor de specifieke vakgebieden als Nederlandse taal en rekenen. Bij de vakoverstijgende kerndoelen ligt het accent op leren taken

	uitvoeren en het functioneren in sociale situaties, waarbij middels interne en externe stage het geleerde toegepast kan worden.
elementen in de leerling-begeleiding	<p>Er zijn programma's voor revalidatie (Reade), logopedie, fysiotherapie en ergotherapie. Er zijn diverse hulpmiddelen en voorzieningen voor motorische en zintuiglijke beperkingen.</p> <p>Door de nauwe samenwerking met het onderwijs kan één beeld van het kind worden gevormd, zodat onderwijs- en revalidatiedoelen optimaal op elkaar zijn afgestemd.</p> <p>Daarnaast is een multidisciplinair ingestelde Commissie van Begeleiding aanwezig, waarin de locatiedirecteur, de orthopedagoog, de jeugdarts, interne begeleider, paramedisch coördinator en verpleegkundige zitting hebben.</p>
grootte van de locatie	ca. 125 leerlingen, waarvan 20 in de vo-leeftijd.

4.5 Cluster 4-scholen

Toelating en ondersteuning

Onder Cluster 4 valt volgens de Wet op de Expertisecentra (WEC): onderwijs aan langdurig zieke kinderen anders dan met een lichamelijke handicap, zeer moeilijk opvoedbare kinderen en kinderen in scholen verbonden aan pedologische instituten.

Als ouders en (basis)school het erover eens zijn dat voor een leerling uit het basisonderwijs, het speciaal basisonderwijs of het primair speciaal onderwijs een plaatsing op een vso-school Cluster 4 gewenst is, dan melden de ouders de leerling aan bij een vso-school naar keuze.

De vso-school organiseert een multidisciplinair overleg Toewijzing (MDO-T), waarbij alle betrokkenen aanwezig zijn: leerling, wettelijk vertegenwoordigers, basisschool, vso-school, consulent samenwerkingsverband en externe deskundigen (bijv. jeugdhulp of leerplicht). In het MDO-T wordt de onderwijs- en ondersteuningsbehoefte van de leerling geformuleerd. Daarvoor levert de basisschool de benodigde informatie, waaronder een OPP.

Als besloten wordt dat Cluster4-ondersteuning passend is, onderzoekt de vso-school of zij die ondersteuning kan bieden. Is dat het geval, dan vraagt de vso-school een toelaatbaarheidsverklaring (TLV) aan bij het samenwerkingsverband-vo van de woonplaats van de leerling.

Kan de vso-school de gevraagde ondersteuning niet bieden, dan heeft zij zorgplicht om een andere passende onderwijsplaats te vinden.

De "procedure van Toewijzen Van bovenschoolse Ondersteuning vanuit onderwijs- en ondersteuningsbehoeften" van dit samenwerkingsverband is te vinden op de website www.swv-vo-zk.nl, onder "ondersteuningsplan".

SCHOLEN

Cluster 4-onderwijs wordt in de regio Zuid-Kennemerland verzorgd door Het Molenduin, de Prof. dr. Gunningschool en de VSO Daaf Geluk.

Overige Cluster4-scholen buiten de regio van Zuid-Kennemerland, waar meerdere leerlingen uit onze regio geplaatst zijn:

- Heliomare (Wijk aan Zee, Beverwijk)
- De Spinaker (Alkmaar)
- Orion College (Amsterdam)
- Altra College (Amsterdam)
- Prof. dr. Leo Kannerschool (Oegstgeest)

Het Molenduin is een school voor voortgezet praktijkgericht speciaal onderwijs. Hier leren de leerlingen in kleine groepen. Er worden duidelijke afspraken gemaakt en de leerlingen krijgen veel individuele aandacht. Leerlingen worden begeleid op een manier die het beste bij hen past. Tevens is Het Molenduin gespecialiseerd in het onderwijzen van leerlingen met een stoornis binnen het autistisch spectrum. Deze leerlingen volgen onderwijs in aparte klassen, waarin structuur en duidelijkheid voorop staan. De Opmaat-klas is een voorziening waar leerlingen met een grote afstand tot het volgen van onderwijs weer ervaren dat leren leuk kan zijn, zodat er mogelijk weer een stap

gemaakt kan worden naar een schoolse setting. Er is een SO Opmaat-voorziening en een VSO Opmaat-voorziening. De Taalklas is er voor leerlingen met een niet-Nederlandse achtergrond die vanwege hun gedrag moeite hebben om zich de Nederlandse taal eigen te maken.

De Prof. dr. Gunningschool biedt vso-onderwijs aan met het uitstroomprofiel vervolgonderwijs. In de onderbouw (klas 1 en 2) komen de leerlingen in een onderwijsgerichte groep. De niveaus die aangeboden worden zijn basis/kader en theoretische leerweg (mavo). De groepen bestaan uit ongeveer 12 leerlingen. Elke leerling heeft een eigen mentor, die regelmatig contact heeft met ouders/verzorgers. De lessen koken, creatief en sport worden verzorgd in een eigen lokaal. In het derde en vierde leerjaar kunnen de leerlingen, in overleg met ouders en school, kiezen uit een beroepsgerichte route of een theoretische route. In leerjaar 3 bieden we voor de basis- en kaderleerlingen de richting Economie en Ondernemen. In samenwerking met de VSO Daaf Geluk worden de PTA's en examens afgenomen.

Staatsexamen behoort ook tot de mogelijkheden voor de theorievakken. Bij de theoretische route werken de leerlingen toe naar het staats- of regulier examen op vmbo-TL-niveau. Het staatsexamen bestaat voor alle vakken uit een schriftelijk examen en een mondeling examen. Het regulier examen bestaat uit een schoolexamendeel en het centraal schriftelijk examen. Voor dit examen is de school aangesloten bij de VSO Daaf Geluk.

Op de VSO Daaf Geluk wordt lesgegeven aan leerlingen met een stoornis in het autistisch spectrum met internaliserend gedrag en aan leerlingen met angsten en teruggetrokken gedrag. De leerlingen wordt de mogelijkheid geboden een vmbo-kader/theoretisch, havo- of vwo-examen te doen. In principe doen alle leerlingen mee met het regulier landelijk examen.

Er wordt gewerkt met een zijnstroomklas. Hier starten de leerlingen die tussentijds instromen.

Zowel de Prof. dr. Gunningschool als de VSO Daaf Geluk heeft een doorstroomklas, die bedoeld is voor leerlingen die dreigen thuis te komen zitten of al niet meer naar school gaan. Dit is een speciale voorziening in de school.

Aanvullende gegevens Cluster 4-scholen

	Het Molenduin
Klassengrootte	maximaal 12-14 leerlingen
Homogeniteit van klassen	Onderbouw leerlingen 12-14 jaar Middenbouw leerlingen 14-16 jaar Bovenbouw leerlingen 16-18 jaar
Niveau van lesstof	Het Molenduin biedt praktijkgericht onderwijs aan op verschillende niveaus. Leerlingen kunnen bij ons een vso-diploma halen. Er is ruime aandacht voor het aanleren van arbeidsvaardigheden. Het gaat hierbij om praktische vaardigheden, horend bij de verschillende vakgebieden die binnen de school worden aangeboden in de praktijklokalen. Ook besteden we aandacht aan het ontwikkelen van competenties ter voorbereiding op de arbeidsmarkt. De uitstroombestemming ligt op het gebied van arbeid, voorbereiding op vervolgonderwijs (mbo niveau 1) en dagbesteding. Het aanbod van de theorie- en praktijklessen wordt qua niveau aangepast aan het ontwikkelingsperspectief van de individuele leerling.
Elementen in de leerling-begeleiding	De leerlingbegeleiding wordt grotendeels door de mentor ingevuld. De mentor zorgt voor een individueel ontwikkelingsplan waarin doelen op pedagogisch en didactisch gebied worden opgesteld. Daarnaast wordt de mentor gesteund door de Commissie van Begeleiding, met daarin de directeur, de zorgcoördinator, de locatiecoördinator en de orthopedagoog, aangevuld met een jeugdarts en een leerplichtambtenaar. Iedere locatie heeft een stagebegeleider. Voorts heeft de school een pedagogische medewerker die tijdens de lessen ondersteuning kan bieden. De school werkt ambitie- en competentiegericht en richt zich op de ondersteuningsbehoefte van leerlingen. Er is een nauwe samenwerking met ouders/verzorgers, hulpverlenende instanties en gezinsvoogden.
Grootte van de locatie	Het Molenduin heeft drie locaties. Locatie <i>Santpoort-Noord</i> biedt onderwijs aan ca. 70 leerlingen uit de regio. Dit kunnen leerlingen met een TLV of arrangementleerlingen zijn. In <i>Driehuis</i> wordt onderwijs geboden aan ca. 30 leerlingen die behandeling volgen binnen een setting van Levvel (voorheen Lijn 5) of 's Heeren Loo. Daarnaast verzorgt locatie Driehuis voor de regio praktijkgericht onderwijs aan ca. 40 kinderen met een stoornis binnen het autistisch spectrum. Locatie <i>Schagen</i> richt zich op praktijkgericht onderwijs aan ca. 60 leerlingen uit de regio. We werken samen met Parlan.

	Prof. dr. Gunningschool
Klassengrootte	Ongeveer 12 leerlingen
Homogeniteit van klassen	De groepen zijn ingedeeld naar leeftijd, mogelijkheden en de aard van de problematiek.
Niveau van lesstof	Wij bieden vmbo basis, kader en vmbo-TL (mavo) aan.
Elementen in de leerling-begeleiding	<p>Alle groepen hebben een vaste mentor. De mentor heeft regelmatig contact met de ouders/verzorgers om de vorderingen en leerpunten door te spreken. De mentor wordt ondersteund door een commissie van begeleiding. Die bestaat uit orthopedagogen en een psycholoog. Er wordt gewerkt met PBS (Positive Behaviour Support).</p> <p>Er wordt per leerling gewerkt met planmatige didactische en sociaal-emotionele doelen die vastgelegd zijn in een ontwikkelingsperspectiefplan (OPP). Hierin wordt het verwachte uitstroomprofiel beschreven en wat de leerling daarvoor nog moet leren. Het OPP is voor ons het middel om onze leerlingen planmatig te ondersteunen.</p> <p>Elke zes weken worden in een individueel mentorgesprek met een leerling de individuele doelen besproken.</p> <p>Verder is er een nauwe samenwerking met externe hulpverlenende instanties, leerplicht, stagebedrijven, het mbo en brancheopleidingen.</p>
Grootte van de locatie	De vestiging van het vso op de Planetenlaan biedt in 9 groepen onderwijs aan, voor leerlingen die een TLV hebben. De gedragsproblemen uiteten zich externaliserend.

	VSO Daaf Geluk
Klassengrootte	Maximaal 16 leerlingen
Homogeniteit van klassen	We hebben dakpanklassen in leerjaar 1 en 2 K/T, TL/H en H/V. Leerlingen worden geplaatst op niveau en leeftijd.
Niveau van lesstof	vmbo kader/theoretisch, havo en vwo
Elementen in de leerling-begeleiding	<p>De mentor heeft regelmatig contact met de ouders. Er is een intern zorgteam dat bestaat uit directeur, algemeen zorgcoördinator, psycholoog, orthopedagogen, conceptueel leerlingbegeleider en teamleiders. Er wordt regelmatig overlegd met externe hulpverlenende instanties.</p> <p>Er wordt gewerkt met ontwikkelingsperspectiefplannen (OPP's) voor iedere leerling. Regelmatig worden er voortgangsbesprekingen gehouden.</p> <p>In de onderbouw is er bij de lessen een pedagogisch hulpverlener aanwezig. In de bovenbouw wordt dit, waar mogelijk, afgebouwd.</p> <p>De samenwerking tussen leerling, ouders en school is van groot belang.</p>
Grootte van de locaties	Op de VSO Daaf Geluk wordt onderwijs aangeboden aan leerlingen met een stoornis in het autistisch spectrum met internaliserend gedrag en leerlingen met angsten en teruggetrokken gedrag. De school heeft ongeveer 420 leerlingen. Wij hebben 29 klassen en 3 speciale voorzieningen (1DSK en 2 zijinstroomklassen).

4.6 Individuele arrangementen

Als de ondersteuning van trajectvoorziening, lwoo of PrO niet toereikend is, zijn er andere mogelijkheden om de leerling met extra onderwijs- en ondersteuningsbehoeften een passende plaats in het reguliere onderwijs te bieden.

Het komt voor dat een leerling in het reguliere vo-onderwijs niet vanuit de trajectvoorziening passend ondersteund kan worden. Dit kan het geval zijn bijvoorbeeld als een leerling langdurig ziek is of als een leerling een speciale aanpassing of extra materialen nodig heeft. Soms moet specifieke expertise van buitenaf worden ingezet.

Voor leerlingen die niet in aanmerking komen voor lwoo en niet ondersteund kunnen worden vanuit de trajectvoorziening, maar die wel extra onderwijsondersteuning nodig hebben, kan de VO-school een individueel onderwijsarrangement aanvragen bij het samenwerkingsverband. Daarvoor moet een TVO-formulier ingevuld worden. Het is belangrijk dat de basisschool bij de overstap van PO naar VO vroegtijdig aangeeft dat er een extra onderwijs- en ondersteuningsbehoefte bij de leerling bestaat.

Een individueel arrangement wordt afgegeven voor ten minste één schooljaar. Dit in tegenstelling tot een lwoo-aanwijzing, die voor de gehele schoolcarrière wordt afgegeven.

Voorbeelden van individuele arrangementen zijn: onderwijszorgarrangementen in combinatie met externe instanties, inhuur van externe deskundigen, leerwerktrajecten bij Perspectief.

BIJLAGEN

A. AANMELDFORMULIEREN VO

TOELICHTING BIJ HET AANMELDFORMULIER

Het aanmeldformulier is sinds vorig jaar gewijzigd.

Status

In de regio Zuid-Kennemerland geldt het “Aanmeldformulier voortgezet onderwijs” als het **officiële toelatingsformulier voor alle VO-scholen**, volgens de afspraken in het Regionaal Besturen Overleg (RBO).

De scholen in Velsen hebben een iets afwijkende procedure en een eigen aanmeldformulier; deze zijn te vinden op de website www.swv-vo-zk.nl onder ‘downloads’.

Het aanmeldformulier bestaat uit één pagina met drie doordrukbladen. Gedrukte exemplaren worden in oktober aan de basisscholen geleverd. Er is een aparte ‘bijlage lwoo’ voor leerlingen die leerachterstanden hebben, die niet meegeleverd wordt maar gedownload kan worden vanaf www.swv-vo-zk.nl, onder downloads: “Bijlage lwoo bij Aanmeldformulier”. U kunt die bijlage ook in drievoud kopiëren uit deze Overstap: p. 71.

Bij aanmelding op de school voor VO moet het aanmeldformulier door de leerling en/of de ouders worden overhandigd; dubbele aanmeldingen zijn niet mogelijk.

De mogelijkheid bestaat dat een VO-school op grond van uw rapportage overweegt een leerling in aanmerking te laten komen voor leerwegondersteuning, ook als u dat zelf niet hebt aangegeven.

Aanwijzingen voor het invullen

Algemene aanwijzingen:

Gegevens die niet op het blad kunnen worden vermeld, kunnen op **bijlagen** worden weergegeven. Steeds geldt dat de mogelijkheid bestaat **mondelijke toelichting** te geven, bijvoorbeeld tijdens de Centrale Warme Overdracht.

Gebruik a.u.b. geen doorhalingen, extra formulieren zijn verkrijgbaar bij swv-vo ZK (023 – 54 30 140) of info@swv-vo-zk.nl.

Aanmeldformulier Voortgezet Onderwijs

Dit blad in te leveren bij de aanmelding

Schooljaar 2022-2023

<p>Basisschool</p> <p>Naam v.d. basisschool _____</p> <p>Adres _____</p> <p>Postcode / plaats _____</p> <p>Telefoon _____</p> <p>Leerkracht groep 8 _____</p> <p>E-mail leerkracht _____</p>	<p>Leerling</p> <p>Burgerschapsnr. (BSN) _____</p> <p>Familienaam _____</p> <p>Voorna(a)m(en) _____</p> <p>Roepnaam _____</p> <p>Geboortedatum/Geslacht _____ ☐ M ☐ V ☐ N</p> <p>Adres _____</p> <p>Postcode / plaats _____</p> <p>Mobiel tel. nummer ouder/verzorger _____</p> <p>E-mail ouder/verzorger _____</p>
---	---

Advies basisschool

Advies (is dit een enkelvoudig of tweevoudig advies)

vwo havo vmbo-t vmbo-g vmbo-k vmbo-b PrO   Handtekening schooldirecteur _____

Het bijbehorende onderwijskundige rapport (OKR) wordt inclusief het uitstrooprofiel overgedragen via de overstapservice onderwijs (OSO). _____

Ondersteuningsbehoefte

hwoo Bijlage aanmeldformulier hwoo meegeleverd

MDO heeft plaatsgevonden MDO is gewenst

Wens ouders en leerling

Voorkeurscholen

Voor **vwo / havo / vmbo-t** dient u **zeven** verschillende schoolnamen in te vullen, in volgorde van voorkeur. Daaronder geeft u per school aan welke stroom daar de voorkeur heeft. Kijk voor informatie over vo-scholen en hun stromen in het Brugboek of op www.brugweb.nl bij 'kies je school' en op de websites van de scholen. Leerlingen die zich aanmelden voor een vo-school die deelneemt aan het Brugboek, mogen dat niet ook doen buiten de regio. Dit om een eerlijke plaatsingsprocedure te kunnen garanderen.

School 1	_____
	☐ geen voorkeur ☐ voorkeur voor stroom (in volgorde) _____
School 2	_____
	☐ geen voorkeur ☐ voorkeur voor stroom (in volgorde) _____
School 3	_____
	☐ geen voorkeur ☐ voorkeur voor stroom (in volgorde) _____
School 4	_____
	☐ geen voorkeur ☐ voorkeur voor stroom (in volgorde) _____
School 5	_____
	☐ geen voorkeur ☐ voorkeur voor stroom (in volgorde) _____
School 6	_____
	☐ geen voorkeur ☐ voorkeur voor stroom (in volgorde) _____
School 7	_____
	☐ geen voorkeur ☐ voorkeur voor stroom (in volgorde) _____

Voor **vmbo-g / vmbo-k / vmbo-b / PrO** dient u **twee** verschillende scholen in te vullen

School 1 _____

School 2 _____

Ja Nee Ouders/verzorgers geven toestemming om de naam van de leerling te publiceren op de website van de school waar de leerling geplaatst is. Datum _____

Ouders/verzorgers geven aan dat de leerling meer ondersteuning nodig heeft dan de basisondersteuning biedt. Handtekening ouders/verzorgers _____

Opmerkingen: _____

Toegelaten tot

School voor VO (met afdeling) _____	Stempel
Datum _____ Naam _____	
Handtekening _____	

2022-2023

AANMELDFORMULIER VOORTGEZET ONDERWIJS (zie p. 67)

Extra formulieren zijn verkrijgbaar bij het swv-vo (info@swv-vo-zk.nl)

Ouders moeten hun kind schriftelijk aanmelden bij een school. In de regio Zuid-Kennemerland wordt daarvoor het “Aanmeldformulier voortgezet onderwijs” gebruikt, dat in oktober als doordrukformulier met vier bladen aan de basisscholen geleverd wordt.

Per leerling wordt één aanmeldformulier door de basisschool ingevuld en ondertekend. Ouders kunnen hun kind daarmee voor zeven scholen tegelijk aanmelden.

Het onderwijskundig rapport (OKR) en de leerlinggegevens uit het LVS worden digitaal overgedragen via OSO (zie bijlagen C en D).

VO-scholen in Velsen willen de scores uit het LVS voor groep 6 t/m 8 ontvangen.

Algemene gegevens

- Bij geslacht kunt u aankruisen m (mannelijk), v (vrouwelijk) of n (genderneutraal).

Advies basisschool:

- U noemt één of **maximaal twee** schooltypen; u kruist dus één of twee hokjes met een niveau aan. U geeft tevens aan of u een enkelvoudig advies (één schooltype aangekruist) of een tweevoudig advies (twee schooltypen aangekruist) hebt gegeven. U heeft de keuze uit:
vwo = gymnasium + atheneum
havo
vmbo-t = theoretische leerweg / mavo
vmbo-g = gemengde leerweg
vmbo-k = kaderberoepsgerichte leerweg
vmbo-b = basisberoepsgerichte leerweg
PrO = praktijkonderwijs
- De keuze tussen basis en kader in de beroepsgerichte leerweg wordt op sommige scholen pas na de onderbouw gemaakt.
- Op enkele scholengemeenschappen wordt vmbo-**gemengde leerweg** aangeboden. U kunt ervan uitgaan dat de gemengde leerweg dezelfde moeilijkheidsgraad heeft als de theoretische leerweg.
- De basisschooldirecteur tekent naast de keuzeblokjes en vult de datum in.

Ondersteuningsbehoefte:

- Als de leerling in aanmerking komt voor leerwegondersteuning (dit is alleen in het vmbo mogelijk) kruist u lwoo aan. De leerachterstanden moeten dan aangetoond worden d.m.v. een uitdraai uit het LVS of een toets zoals het DrempeLonderzoek. U stuurt dan ook de ingevulde Bijlage lwoo (p. 71) mee.
- Als de leerling intensieve ondersteuning nodig heeft en via een MDO overgedragen is (zie § 2.4.4), kruist u ‘MDO heeft plaatsgevonden’ aan. Als dat MDO nog moet plaatsvinden kruist u ‘MDO is gewenst’ aan.

Wens ouders en leerling

- In verband met de lotingsprocedure in Haarlem e.o. worden volgens de wens van de ouders en de leerling **zeven** (bij vmbo-t, havo en vwo) c.q. **twee** (bij vmbo-b/k/g en PrO) voorkeursscholen

ingevuld. Hier dus zeven c.q. twee verschillende schoolnamen invullen.

- Voor vmbo-TL/havo/vwo: vul eerst zeven verschillende schoolnamen in.
- Op de regel daaronder komt de voorkeur voor een bepaalde stroom op die school. De mogelijkheden zijn:
  - Bij vmbo-TL is er één aparte stroom: TTO op Het Schoter
  - Bij havo: TTO op Het Schoter en op het Mendelcollege
  - Bij vwo:
    - gymnasium (= vwo met Latijn en Grieks) op Stedelijk Gymnasium, Coornhert Lyceum, ECL, Kennemer Lyceum, Mendelcollege en Lyceum Sancta Maria;
    - atheneum (= vwo zonder Latijn/Grieks) op alle vwo-scholen;
    - TTO op Het Schoter en Mendelcollege;
    - VIA op College Hageveld.

Met behulp van cijfers kan aangegeven worden welke volgorde die voorkeuren hebben.

Bijvoorbeeld: een vwo-leerling kan bij het Mendelcollege aangeven: 1) TTO 2) gymnasium en 3) atheneum.

Zie verder ook de toelichting in het Brugboek met een voorbeeld van een ingevuld aanmeldformulier.

- In voorgaande jaren kwam het regelmatig voor dat leerlingen die ingeloot waren op een school, achteraf de voorkeur gaven aan een school buiten de regio. Daardoor konden andere leerlingen, die die school als eerste keus hadden aangegeven, niet op die school geplaatst worden. Om deze reden is dit jaar afgesproken dat leerlingen die zich aanmelden voor een school in de regio Zuid-Kennemerland, niet ook op een school buiten de regio aangemeld mogen zijn.
- In verband met de AVG (privacywet) wordt ouders om toestemming gevraagd voor publicatie van de naam van de leerling op de website van de school waar de leerling geplaatst wordt.
- Ook kunnen ouders hier vermelden dat hun kind extra ondersteuning bovenop de basisondersteuning nodig heeft, als er (nog) geen MDO heeft plaatsgevonden. Als dit aangekruist wordt dan graag in overleg met de basisschool, zodat de basisschool kan uitleggen wat basisondersteuning en extra ondersteuning inhouden. Zie hiervoor § 2.1 (p. 19-21).

Toegelaten tot

Dit gedeelte laat u leeg; het is bestemd voor de VO-school.

Aanwijzingen voor de VO-school:

- *Informeert de basisonderwijs tijdig wanneer de gegevens of het advies basisschool aanleiding zijn tot nadere toetsing.*

Formulier Heroverweging Voortgezet Onderwijs

alleen in te vullen als het schooladvies is aangepast

Schooljaar 2022-2023

Basisschool

Naam v.d. basisschool _____
 Adres _____
 Postcode / plaats _____
 Telefoon _____
 Leerkracht groep 8 _____
 E-mail leerkracht _____

Leerling

Burgerschapsnr. (BSN) _____
 Familienaam _____
 Voorna(s)m(en) _____
 Roepnaam _____
 Geboortedatum/Geslacht _____, _____, _____ M V N
 Adres _____
 Postcode / plaats _____
 Mobiel tel. nr. ouder/verzorger _____
 E-mail ouder/verzorger _____

Oorspronkelijk advies basisschool

Advies (was dit een enkelvoudig of tweevoudig advies)

vwo   havo   vmbo-t   vmbo-g   vmbo-k   vmbo-b   PrO

Extra ondersteuning

hwoo   bijlage aanmeldformulier hwoo meegeleverd
 MDO heeft plaatsgevonden   MDO is gewenst

Bijgesteld advies na eindtoets

Advies (is dit een enkelvoudig of tweevoudig advies)

vwo   havo   vmbo-t   vmbo-g   vmbo-k   vmbo-b   PrO

Extra ondersteuning

hwoo   bijlage aanmeldformulier hwoo meegeleverd
 MDO heeft plaatsgevonden   MDO is gewenst

Ouders/verzorgers geven toestemming om de naam van de leerling te publiceren op de website van de school waar de leerling geplaatst is.

Eventuele toelichting

_____
 _____
 _____
 _____

Handtekening schooldirecteur

Datum

_____

Handtekening ouders/verzorgers

_____
 _____

Toegelaten tot

School voor VO plus afdeling

Stempel school

Datum   Naam

_____

Handtekening

_____

Bijlage Aanmeldformulier Voortgezet Onderwijs Iwoo

dit blad in te leveren bij de aanmelding van leerlingen met een leerachterstand

Naam leerling _____ Geboortedatum _____

Lwoo

Dit blok invullen bij een advies voor leerwegondersteunend onderwijs (Iwoo)

Aanmelding voor het:

- Leerwegondersteuning/beroepsgerichte leerweg
 Leerwegondersteuning/theoretische leerweg

Aanvullende informatie

- Disharmonisch profiel
 en/of
 Specifieke ondersteuningsbehoeften

Omschrijving (of verwijzing naar verdere rapportage)

Drempelonderzoek

Leerstofniveaus in DLE's

- Aanwezig
 Afwezig

Didactische vaardigheid	Toets en toetsvarste	Toetsdatum	Ruwe toetscore	Vaardigheidsscore	DL	DLE	LA
Technisch lezen	_____	_____	_____	_____	_____	_____	_____
Begrijpend lezen	_____	_____	_____	_____	_____	_____	_____
Spelling	_____	_____	_____	_____	_____	_____	_____
Rekenen/Wiskunde	_____	_____	_____	_____	_____	_____	_____
Overige	_____	_____	_____	_____	_____	_____	_____

Beschikbaarheid gegevens

(antwoorden graag aankruisen, het materiaal na aanmelding meegeven of opsturen via OSO)

- OPP (Ontwikkelings Perspectief Plan) Ja Nee
 Recent uitgevoerd capaciteitenonderzoek (Bijv. NDT, NIO, SON, WISC) Ja Nee
 Vragenlijst sociaal-emotionele gegevens (Bijv. SVL, LMT, NPV-J2) Ja Nee
 Een ingevulde checklist (CBTVO) of de 'Schoolse Vaardigheden' Ja Nee
 Verslagen of overzicht van jeugdhulp Ja Nee
 Deskundigenverklaring(en) Ja Nee

Naam en professe deskundige(n)

Dit formulier s.v.p. drie keer printen en hieronder aankruisen

- Dit blad eveneens inleveren bij aanmelding (gaat t.z.t. als bewijs van inschrijving terug naar de basisschool)
 Dit blad te behouden door de leerling
 Dit blad te behouden door de basisschool (kan t.z.t. worden vervangen door het inschrijvingsbewijs)

Datum _____ Naam _____

 Handtekening IB'er/leerkracht

AANMELDFORMULIER – BIJLAGE LWOO (zie p. 71)

Dit formulier is bedoeld voor leerlingen die extra ondersteuning nodig hebben: leerweg-ondersteunend onderwijs (lwoo). Het formulier kunt u downloaden van de website van SWV-PO Zuid-Kennemerland www.passendonderwijs-zk.nl, en van het SWV-VO Zuid-Kennemerland, www.swv-vo-zk.nl.

De aanmeldingen voor de schooltypen met leerwegondersteuning kunnen eerder plaatsvinden dan de reguliere aanmeldingen: lwoo-leerlingen kunnen al vanaf 1 november aangemeld worden.

Op het formulier worden de gegevens ingevuld die beschikbaar zijn. Bij het ontbreken van gegevens laat u de betreffende vragen onbeantwoord.

Gegevens die niet op het blad kunnen worden vermeld, kunnen op **bijlagen** worden weergegeven. Steeds geldt, dat de mogelijkheid bestaat **mondelijke toelichting** te geven, bijvoorbeeld bij de Centrale Warme Overdracht.

- Als u de Bijlage lwoo gebruikt, dan s.v.p. op het aanmeldformulier bij “Ondersteuningsbehoefte” aangeven dat deze bijlage meegestuurd wordt.
- Ook op de Bijlage lwoo worden naam en geboortedatum van de leerling ingevuld.
- Gegevens omtrent capaciteiten en leerachterstanden, maar ook evt. sociaal-emotionele criteria kunnen van belang zijn bij leerwegondersteuning. Geef daarom zoveel mogelijk beschikbare informatie.
- Bij naam en professe deskundigen vermeldt u degene die de eventuele verklaring maakte en ook de psycholoog of pedagoog die verantwoordelijk was voor de tests.
- Bij Drempelonderzoek - Leerstofniveaus in DLE's vult u gegevens over de leerachterstanden in. Hiervoor kunnen ook de gegevens uit het LVS of andere toetsen gebruikt worden.
- In de tabel van bijlage H kunt u vinden wat de didactische leeftijd (DL) van de leerling was op het moment van toetsen. De leerachterstand (LA) is volgens de formule “1-DLE: DL” te berekenen. U kunt ook de achterstand in “maanden” aangeven, hiervoor geldt de formule: DL-DLE.
- Indien u beschikt over uitslagen van tests of scores uit leerlingvolgsystemen, die worden weergegeven in DLE's of daarin zijn om te zetten, wordt u dringend verzocht dit te vermelden, **en de genoemde gegevens mee te leveren**. De DLE's zijn op te zoeken in het DLE-boek, op de nagezonden scorelijst of via een computerberekening. Bij inzichtelijk rekenen kan ‘wiskunde/rekenen’ van de Cito-toetsen worden ingevuld.
- Voor het domein technisch lezen kunt u o.a. de drie-minutentoets van Cito gebruiken.
- Een onderwijskundig rapport, indien aanwezig, graag meesturen.
- Kopieer het ingevulde lwoo-formulier tweemaal en kruis daarna onderaan de pagina aan voor wie het exemplaar bestemd is: voor de VO-school, voor de leerling of voor de basisschool.

Aanmeldingsformulier

brugklas 2022-2023

VOORTGEZET ONDERWIJS VELSEN

Aanmeldingsformulier van:

(in te vullen door het basisonderwijs)

achternaam : _____ voorvoegsel : _____
voornaam : _____ geslacht : man vrouw
geboortedatum : _____

Plaatsingsadvies basisschool*

(in te vullen door het basisonderwijs)

*Het advies is het advies van de basisschool (2021) van de leerling op de datum van aanmelding.

- vwo
 havo/vwo
 havo
 mavo/havo
 mavo
 vmbo kader/mavo (gemengde leerweg)
 vmbo kader
 vmbo basiss
 praktijkonderwijs

Plaatsingsadvies
(vul in te schrijven)

vwo

De ATO (toelatingscommissie) adviseert de PO basisonderwijs op de datum van aanmelding.

Gekozen school voor Voortgezet Onderwijs

(in te vullen door het basisonderwijs)

Op basis van het advies van de basisschool melden de ouders hun kind aan op:

naam VO school : _____
opleidingsniveau : _____
aanvullende keuze : _____

Ondertekening primair basisonderwijs

(in te vullen door het basisonderwijs)

naam school : _____
straat / huisnummer : _____
postcode / plaats : _____
telefoon : _____
naam docent groep 8 : _____
e-mailadres docent : _____

Handtekening schooldirecteur

stempel PO

Ter verificatie van het BSN nummer van de leerling, kan de school van aanmelding vragen om een ID te tonen.

C. STAPPENPLAN OSO (digitaal overdrachtdossier)

Stappenplan uitwisseling leerling gegevens via OSO/ Overstapservice 2021 – 2022 Zuid-Kennemerland voor de overstap van PO naar VO

Vooraf:

Als een leerling overstapt naar een andere school, dan heeft de nieuwe school gegevens over die leerling nodig. Met OSO kunnen scholen dit overstapdossier veilig en betrouwbaar digitaal uitwisselen.

De PO- en VO-besturen hebben afgesproken om vanaf het schooljaar 2016-2017 bij de overdracht tussen PO en VO gebruik te maken van de Overstapservice (OSO). Sinds 2011 wordt er in verschillende regio's uitgewisseld via de OSO en in 2016 is OSO officieel de landelijke standaard voor de digitale uitwisseling van leerling gegevens geworden. Het doel hiervan is om de digitalisering in Nederland eenvormig en veiliger te maken en te laten voldoen aan de wettelijke eisen.

Privacy en toestemming

Met de overstap van het PO naar het VO worden gegevens van leerlingen overgedragen. Het gaat hier om persoonsgegevens en daarmee gaat het tegelijk over privacy. Met privacy bedoelen we het respecteren en beschermen van het privéleven van de leerlingen en medewerkers op school.

Hieronder volgen de belangrijkste zaken t.a.v. privacybescherming met betrekking tot de OSO.

Regel privacy goed op school

Bij het gebruik van OSO wordt er eigenlijk gebruikgemaakt van een beperkte set met gegevens. Op school worden de persoonsgegevens van leerlingen voor veel meer doelen gebruikt. De gegevens die via OSO worden uitgewisseld, moeten op de juiste manier gekregen en gebruikt zijn. Dat betekent dus dat privacy op school goed geregeld moet zijn, om de privacy binnen OSO op orde te hebben.

Communiceer naar de ouders dat de school gebruik maakt van OSO en wat wordt overgedragen

De school is verplicht om de ouders goed te informeren hoe er wordt omgegaan met privacy. Dit gaat om twee onderdelen:

- In het privacybeleid van de school wordt in algemene bewoordingen uitgelegd dat OSO wordt gebruikt (bijvoorbeeld in het **privacyreglement** en/of beleidsdocument privacy). Ook bij het inschrijfformulier, of de informatieavond voor groep 8 kan hierop al worden ingegaan. Deze informatie wordt (ook) in de schoolgids en/of website opgenomen (een standaardtekst voor gebruik OSO is geleverd door werkgroep PO-VO)
- Bij concrete uitwisselingen van de gegevens, zoals bij de uitwisseling via OSO, zijn de ouders geïnformeerd hoe de uitwisseling plaatsvindt.

Het uitgangspunt van het overdragen van gegevens (onderwijskundig rapport) is dat de scholen alleen gegevens overdragen die zij relevant vinden voor de nieuwe school. De oude school mag dus niet het gehele leerlingdossier ongezien doorsturen, maar alleen die gegevens die nodig zijn om de leerling op de nieuwe school goed te begeleiden en te laten leren.

Voor de uitwisseling van de gegevens (onderwijskundig rapport) tussen de basisschool en de VO-school, is geen toestemming van ouders nodig. Ze kunnen dus ook geen bezwaar maken tegen de uitwisseling van die informatie: de school moet de informatie hoe dan ook uitwisselen. Wel moeten de ouders weten welke soort informatie wordt overgedragen. Desgevraagd kunnen ouders ook inzage krijgen in het overstapdossier, voordat deze wordt uitgewisseld. Professionele indrukken van leraren kunnen dan niet gecorrigeerd worden, maar bezwaren en opmerkingen van de ouders moeten wel opgenomen worden in het dossier.

De school moet de gegeven inzage ook vastleggen. Dit kan op verschillende manieren waarbij de school kiest welke vastlegging het eenvoudigst is:

- Bewaar een kopie van de brief aan de ouders.
- Maak een verslag van het gesprek tussen de leraar en de ouders.
- Registreer de datum (en tijd) van de (mondeling) gegeven toestemming.
- Plaats na het gesprek met de ouders een vinkje bij 'inzage' in de LAS.

Het schooladvies maakt formeel deel uit van het onderwijskundig rapport. Ouders hebben dus alleen inzagerecht in dat schooladvies. Dat betekent ook dat het schooladvies dat een po-school met een vo-school uitwisselt, verplicht moet worden doorgegeven. Dus ook als de ouders dat niet willen.

Dataminimalisatie: niet meer gegevens overdragen dan nodig

In het geval van een overdracht van een onderwijskundig rapport of overstapdossier, mag er niet meer worden uitgewisseld dan strikt noodzakelijk is voor het leren en begeleiden van de leerling op de nieuwe school. Het uitgangspunt is naast dataminimalisatie, alleen dié gegevens overdragen die relevant zijn voor de nieuwe school. Dus de oude school mag niet het gehele leerlingdossier (ongezien) doorsturen, maar alleen die gegevens die men relevant vindt voor de nieuwe school. Hierbij gaat het om een specifieke set gegevens die de docent/directeur (van de oude school) heeft geselecteerd. Het systeem dat de uitwisseling faciliteert, moet hierin dus voorzien. Er kan niet worden uitgewisseld met 'één druk op de knop'; de latende school moet selecteren welke gegevens verzonden moeten worden.

OSO maakt gebruik van de standaard **OSO-gegevensset**. Daarmee wordt er voorkomen dat er onbedoeld teveel of onjuiste gegevens worden uitgewisseld. De PO- en VO-besturen in de regio Zuid-Kennemerland hebben afgesproken deze gegevensset van PO naar VO over te dragen.

Het kan voorkomen dat het nodig is voor bepaalde leerlingen om meer gegevens te sturen naast de vaste OSO-gegevensset. Deze informatie kan apart als bijlage worden toegevoegd vanuit het leerling administratiesysteem ('aanvinken'). De afweging bij het wel of niet meesturen is telkens of de gegevens relevant zijn om de leerling op de nieuwe school goed te begeleiden en te laten leren.

Welke gegevens staan in het overstapdossier ?

Het overstapdossier bevat onder andere de volgende standaardgegevens:

- Gegevens van de instelling/school
- Gegevens van de leerling en zijn ouders en eventueel verzorgers
- Het overstapadvies
- Gegevens over de schoolloopbaan
- Verslag van sociaal-emotioneel functioneren (t.a.v. schooltaken en werkhouding)
- Verzuim
- Toetsresultaten

Stappenplan 2021-2022

Voor 1 maart	De basisschool geeft aan ouders en kind het schooladvies en geeft ouders inzage in het overstapdossier en legt dit vast.
Voor 8 maart 10.00 uur	Ouders melden hun kind aan bij de VO-school van hun voorkeur met het aanmeldformulier inclusief de andere voorkeurscholen i.v.m. de loting.
14-16 maart	Lotingsprocedure.
Tot 22 maart	Definitieve inschrijving bij de VO-school.
Vanaf 23 maart	VO-scholen melden aan PO-school de inschrijving van de desbetreffende leerling.

Van 31 maart tot 10 april	De basisschool zet het overstapdossier klaar in LAS voor overdracht; VO-school vraagt via OSO het overstapdossier op; OSO checkt of beide scholen gekwalificeerd zijn en stelt een tijdelijke beveiligde verbinding op voor de uitwisseling; De VO-school haalt het overstapdossier op, het LAS leest de gegevens in. Stuur van <u>alle leerlingen</u> de gegevens uit het LVS mee (toetsgegevens BL en RW) als bijlage binnen de OSO.
20 april – 13 mei	Centrale eindtoets.
Rond 18 mei	Uitslag eindtoets en de start van de heroverwegingsprocedure.
30-31 mei, 1-2-3 juni	Centrale Warme Overdracht.
Voor 6 juni	Het besluit na de heroverweging wordt schriftelijk overhandigd aan de ouders.
Van 7 tot 11 juni	De basisschool zet nogmaals het overstapdossier van alle groep 8 leerlingen klaar in LAS voor overdracht. Dit is nodig vanwege de overdracht van de <u>eindtoetsuitslagen</u> van alle leerlingen en vanwege een herzien advies bij enkele leerlingen na de heroverweging. Door de VO-school kan het leerlingdossier nogmaals worden opgevraagd en ingelezen zonder dat eerder ontvangen gegevens verloren gaan. Hierbij worden de bestaande dossiergegevens niet overschreven. De nieuwe gegevens worden zonder gegevensverlies opgenomen in het aanwezige dossier.
	Speciale aandacht is nodig voor die situaties waarbij de leerling naar een andere VO school gaat, bijv. vanwege een ander advies na de heroverweging. De nieuwe VO-school vraagt opnieuw het overstapdossier aan bij de basisschool. De 'oude' VO-school vernietigt het leerlingdossier.

D. OVERZICHT VAARDIGHEIDSSCORES EN UITSTROOMADVIEZEN

Het document waar u de gegevens kunt invullen vindt u op: <https://www.passendonderwijs-zk.nl/overgang-po-vo>. Sommige scholen maken gebruik van de digitale versie die iets anders vormgegeven is.

	Toetsversie				Vaardigheidsscore				4D-index				Uitstroomadvies								
	M6	E6	M7	E7	M8	M6	E6	M7	E7	M8	Gem	M6	E6	M7	E7	M8	Gem.				
Leerling																					
K. Boesan	begr. lezen				40	45	55	65	68	211	204	212	220	211	212	havo/ wvo	havo	havo/ wvo	havo/ wvo		
	rek- wis				89	96	102	110	115	203	206	203	206	204	204	havo	havo	havo	havo		
E. Vijver	begr. lezen				25	25	30	34	36	191	184	184	186	182	185	vmbo -gl	vmbo -kb	vmbo -kb	vmbo -kb	vmbo -bb/kb	vmbo -kb
	rek- wis				60	65	75	84	90	170	162	165	173	169	168	vmbo -db	pro	pro	vmbo -db	vmbo -db	vmbo -db
X. Groot- hof	begr. lezen				60	70	75	80	83	230	227	230	230	225	228	wvo	wvo	wvo	wvo	wvo	wvo
	rek- wis				90	95	104	120	125	204	204	206	218	217	210	havo	havo	havo	wvo	wvo	havo/ wvo

E. FORMULIER MDO-OVERDRACHT

Multidisciplinair overleg [*naam leerling*] voor het vaststellen van de extra onderwijs-ondersteuningsbehoeften in het voortgezet onderwijs

Basisschool:

Datum:

Intern begeleider/coördinator zorg:

Notulist:

Aanwezigen: [*naam*][*functie*][*e-mail*]

Doel van het MDO: Vaststellen welke **extra onderwijs-ondersteuningsbehoeften** [*naam leerling*] heeft om succesvol te kunnen in zijn of haar leerontwikkeling binnen het voortgezet onderwijs

Stel onderstaande vragen aan

- a. de leerling
- b. de ouders
- c. de basisschool
- d. andere betrokkenen

Vragenlijst

Welke extra ondersteuning in het voortgezet onderwijs heeft de leerling nodig

1. **op school?** [zelfredzaamheid, schoolse vaardigheden, schoolplein, gangen, vrije momenten, pauzes, contacten met anderen, enz.]
2. **in de klas?** [klasgenoten, contact, hulpmiddelen enz.]
3. **t.a.v. de docenten/mentor?**
4. **bij het leren?** [t.a.v. leerstoornissen, hulpmiddelen, huiswerk, zelfstandigheid, instructie, leren leren, plannen, aantekeningen maken]
5. **bij specifieke vakken?** [aanpassingen of ondersteuning]
6. **fysiek of sociaal-emotioneel?** [gesprekken, aanpassingen, hulpmiddelen enz.]
7. **Wat heeft hij/zij nodig van de ouders?**
8. **Wat heeft hij/zij nodig van anderen?**
9. **Sterke kanten van de leerling zijn...?**
10. **Het gaat goed met de leerling als....**
11. **Extra begeleidingstips**

Noteer de onderwijs-ondersteuningsbehoeften op bovenstaande elf gebieden, zoals die zijn vastgesteld nadat alle betrokken antwoord hebben gegeven op deze vragen.

Tips voor de voorzitter - tijdens het MDO:

- Laat de betrokkene zijn/haar verhaal doen en vraag door als zaken niet duidelijk zijn
- Stel aan alle betrokkenen dezelfde vragen [zie format]
- Let op de balans in spreektijd voor alle betrokkenen
- Onderbreek de betrokkene niet door zijn/haar perspectief 'ter discussie te stellen'
- Vat de informatie na spreektijd samen en check of dit juist is
- Bij aannames of veronderstellingen, checken bij de betrokkenen of dit klopt
- Als alle betrokkenen aan het woord zijn geweest, kan er worden ingezoomd op eventuele onduidelijkheden
- Beschrijf de benoemde extra ondersteuningsbehoeften woordelijk [vermijd interpretaties]

Aanvullende vragen voor meer- en hoogbegaafde leerlingen (HB)

1. **Is het IQ bekend?** Zo ja, dan graag vermelden
  - a. Met welke test is het IQ bepaald?
  - b. Datum afname
  - c. Afgenomen door (naam bureau)
  - d. Hoogte totaal IQ en deelscores (voeg eventueel rapport als bijlage toe)
2. **Is er sprake van andere kenmerken die wijzen op hoogbegaafdheid, bijvoorbeeld een asynchrone ontwikkeling?** Zo ja, noem voorbeelden.
3. **Is er sprake geweest van een aan HB-gerelateerde schoolwissel?**
4. **Is er sprake (geweest) van een aan HB-gerelateerd verzuim of thuiszitten?**
5. **Is er sprake (geweest) van onderpresteren?** Is er bijvoorbeeld een discrepantie tussen Cito-scores en resultaten behaald op methodetoetsen?
6. **Is er extra ondersteuning geboden op didactisch gebied?** Denk aan compacten, versnellen, verrijken (bijvoorbeeld DWS, plusklas)
7. **Heeft de leerling een of meerdere klassen overgeslagen?** Zo ja, in welke leerjaren?
8. **Is er extra ondersteuning geboden op sociaal gebied?**
9. **Is er extra ondersteuning geboden op emotioneel/psychisch gebied?**
10. **Is er extra ondersteuning geboden op het gebied van schoolse vaardigheden?**
11. **Welke (vermoedelijke) extra ondersteuningsbehoeften zijn er op het gebied van aanpassingen in de lesstof op het VO (compacte uitleg, versnellen, verrijken, enz.)?**
12. **Facultatief (alleen met toestemming van de ouders te beantwoorden): Is er hulp/ondersteuning in de thuissituatie gerelateerd aan hoogbegaafdheid en het schools functioneren van de leerling?**

F. LEERLINGFORMULIER MDO-OVERDRACHT

DIT BEN IK

☐ creatief	☐ gezellig
☐ energiek	☐ grappig
☐ rustig	☐ slordig
☐ geconcentreerd	☐ druk
☐ serieus	☐ makkelijk
☐ behulpzaam	☐ .....

Dit moet je vanaf dag één van me weten:

.....

.....

.....

Dit zijn mijn sterke kanten:

.....

.....

.....

Ik heb zin om naar het voortgezet onderwijs te gaan

Ik krijg voldoende hulp van mijn ouders

Ik ga zeker mijn diploma halen

IK KAN HET ZELF OF IK WIL WAT HULP

contacten met anderen	☐ kan ik zelf
	☐ wil ik wel hulp bij
vragen stellen aan docenten	☐ kan ik zelf
	☐ wil ik wel hulp bij
de weg vinden op school	☐ kan ik zelf
	☐ wil ik wel hulp bij
.....	☐ kan ik zelf
	☐ wil ik wel hulp bij

Vind je het makkelijk om contacten te maken?

ja nee

Hoe merk je dat? .....

.....

DEZE VAKKEN LIJKEN MIJ LEUK OMDAT:

- Nederlands
- Engels
- Frans
- geschiedenis
- aardrijkskunde
- biologie
- wiskunde
- natuurkunde
- informatica
- beeldende vorming
- drama
- gym

BIJ DEZE VAKKEN HEB IK MISSCHIEN WAT HULP NODIG:

.....

.....

.....

IK KAN WEL WAT HULP VAN SCHOOL GEBRUIKEN BIJ

- vragen stellen aan docenten
- motivatie voor school
- plannen van het leren
- agenda bijhouden
- huiswerk maken
- samenwerken met anderen
- opletten in de klas

DIT HEB IK NODIG OM EEN GOEDE START TE MAKEN:

.....

.....

.....

VAN MIJN OUDERS WIL IK GRAAG WAT HULP BIJ:

.....

.....

.....

deze uitgave is samengesteld door

Samenwerkingsverband Passend Onderwijs Zuid-Kennemerland

Samenwerkingsverband VO Zuid-Kennemerland

G. FORMAT “SCHOOLSE VAARDIGHEDEN IN KAART”

Versie I – 2013 – door Inge Verstraete

Naam:

Datum:

1= nee

2= ja

3= Lukt met ondersteuning (van mentor, [traject]begeleiding, huiswerkbegeleiding of anders)

n.v.t. = als de vraag niet van toepassing is

Schoolse vaardigheden betreffen de vaardigheden die je nodig hebt om je op school veilig en adequaat te kunnen ontwikkelen. Deze lijst wordt samen met de leerling en ouders doorgenomen. De aangevinkte vakjes staan niet op zichzelf, en mogen dan ook niet apart van de aanvullende, gespecificeerde informatie van ouders en leerling worden geïnterpreteerd.

Sociale Vaardigheden	1	2	3	n.v.t.
1. Heeft een adequate interactie met leeftijdsgenoten in school				
2. Heeft een adequate interactie met leeftijdsgenoten buiten school				
3. Heeft een adequate interactie met docenten				
4. Heeft een adequate interactie met ondersteunend personeel				
5. Neemt initiatief in contact				
6. Kan samenwerken				
7. Kan deel uitmaken van een groep				
8. Kan zich verplaatsen in de ander				
9. Deelt interesses met anderen				
10. Kan conflicten oplossen				
11. Vraagt de docent om hulp				
12. Vraagt leeftijdsgenootjes om hulp				
13. Biedt anderen hulp aan				
14. Kan eigen gedrag bijsturen				

Communicatieve vaardigheden	1	2	3	n.v.t.
15. Kan een gesprek voeren				
16. Heeft begrip van beurtrol				
17. Kan zich adequaat verbaal uiten				
18. Kan zich adequaat non-verbaal uiten				
19. Kan adequaat afstemmen op de ander				
20. Kan luisteren naar de ander				
21. Durft te spreken in het openbaar (bijv. in de klas)				
22. Kan leesbaar schrijven				
23. Kan op tempo schrijven (bij toetsen en examens)				

Sociaal-emotionele vaardigheden	1	2	3	n.v.t.
24. Heeft een positief zelfbeeld				
25. Heeft reëel inzicht in eigen mogelijkheden en beperkingen				
26. Voelt zich veilig op school				
27. Voelt zich veilig in de klas				
28. Voelt zich veilig buiten school en thuis				
29. Kan emoties adequaat uiten				
30. Kan emoties adequaat reguleren				
31. Kan omgaan met teleurstellingen of frustraties				
32. Kan op een adequate wijze opkomen voor zichzelf				
33. Kan omgaan met internaliserende problematiek				
34. Kan omgaan met externaliserende problematiek				
35. Gaat graag naar school				

Cognitieve vaardigheden & taakgedrag	1	2	3	n.v.t.
36. Begrijpt de instructies van de docent				
37. Begrijpt instructies uit de lesstof				
38. Kan zelfstandig een taak of opdracht uitvoeren na instructie				
39. Richt zich op de relevante aspecten van een taak				
40. Kan geleerde lesstof toepassen (toets, opdracht, werkstuk)				
41. Kan relevante aantekeningen maken				
42. Kan parallel informatie verwerken (luisteren, denken & doen)				
43. Kan een samenvatting maken				
44. Kan leerwerk adequaat verwerken				
45. Kan zijn werk controleren en evalueren				
46. Kan omgaan met tijdsdruk (tijdens toets of i.v.m. deadlines)				
47. Kan omgaan met werkdruk				
48. Kan vragen stellen over de lesstof				
49. Kan benodigde materialen organiseren en adequaat toepassen (boeken, schriften, schrijfgerei, atlas, rekenmachine etc.)				
50. Is flexibel in denken				
51. Heeft een reëel beeld van eigen kunnen				
52. Kan reflecteren met de docent op eigen denken en handelen				
53. Kan reflecteren met de docent op eigen prestaties				
54. Kan inschatten of de lesstof begrepen is				
55. Kan inschatten welke stof er geleerd moet worden voor een toets				
56. Kan omgaan met wisselende werkvormen				
57. Kan correcties op lesstof zelfstandig toepassen				
58. Kan toets of examen maken binnen gestelde tijd				
59. Heeft een adequaat werktempo				
60. Kan lesstof en huiswerk verwerken binnen de gestelde tijd				
61. Kan frustratieblokkades doorbreken (door hulp te vragen, toepassen methode of eigen vaardigheden)				

Attitude & werkhouding	1	2	3	n.v.t.
62. Is aanspreekbaar op ongewenst gedrag				
63. Aanvaardt correcties op gedrag				
64. Aanvaardt correcties op uitgevoerd werk				
65. Kan concentratieboog afstemmen op situatie				
66. Kan omgaan met regels en afspraken in de klas				
67. Kan zich houden aan de regels en afspraken omtrent huiswerk, inleverdata en uitvoeren van opdrachten (zoals verslagen & werkstukken)				
68. Kan zich intrinsiek motiveren voor schoolse taken				
69. Vertoont geen ongeoorloofd verzuim				

Autonomie & zelfstandigheid	1	2	3	n.v.t.
70. Is zelfredzaam thuis				
71. Is zelfredzaam op school				
72. Kan oplossingen bedenken in lastige situaties				
73. Neemt initiatief				
74. Vraagt om hulp				
75. Kan voor zichzelf opkomen				
76. Kan zich redden als zaken anders lopen dan verwacht				
77. Kan zichzelf adequaat verzorgen (hygiëne)				
78. Kan zelfstandig reizen (fiets, openbaar vervoer, taxi enz.)				

H. BEREKENING LEERACHTERSTAND

De formule voor de berekening van de leerachterstand per leerdomein is: $1 - DLE : DL$

Vaststelling DL:

Bij de berekening van de leerachterstand voor leerwegondersteunend onderwijs of praktijkonderwijs wordt uitgegaan van de didactische leeftijd (DL) die een leerling op het moment van toetsen bereikt heeft. Van groep 3 tot en met groep 8 volgt een leerling jaarlijks 10 onderwijsmaanden: van september t/m juni. Als een leerling bijvoorbeeld wordt getoetst in de maand oktober van groep 8, dan heeft deze leerling een DL van 52, mits deze leerling geen zittenblijver is.

Zittenblijver vanuit groep 8:

Voor een zittenblijver die één of meer keer is gedoubleerd geldt de regel dat deze leerling de gehele periode dat hij in groep 8 zit een DL heeft van 60, ongeacht de maand waarin hij of zij wordt getoetst.

Zittenblijver vanuit groep 7:

Van de mogelijkheid om leerlingen al vanuit groep 7 aan te melden bij een regionale verwijzingscommissie dient alleen gebruik gemaakt te worden als de school van herkomst (primair onderwijs) van mening is dat de betreffende leerling niet gebaat is met een extra jaar primair onderwijs. Voor deze leerling geldt bij wijze van uitzondering een andere berekeningswijze.

- Als de leerling in groep 3 t/m groep 7 eenmaal gedoubleerd is, worden aan zijn DL op het moment van toetsing 10 onderwijsmaanden toegevoegd. Voorbeeld: als de leerling in februari wordt getoetst, dan heeft deze een DL van $40 + 6 + 10 = 56$.
- Als de leerling in groep 3 t/m 7 echter tweemaal gedoubleerd is, dan wordt uitgegaan van een DL van 60, ongeacht de maand van toetsing.

Vaststelling DL/DLE:

Het niveau dat een leerling op een bepaald moment heeft bereikt wordt weergegeven in didactische leeftijdseenheden (DLE's) en bepaald aan de hand van scores op toetsen of testen. Als een leerling zich op het niveau halverwege groep 7 bevindt dan heeft deze leerling een DLE van 45.

Het bereikte niveau van een leerling wordt afgezet tegen de didactische leeftijd (DL) van een leerling op het moment van toetsing. Een voorbeeld: wanneer een leerling een DLE heeft van 45 (niveau januari groep 7) en hij heeft een DL van 60 (juni groep 8) dan heeft de leerling een achterstand van 0,25.

Hierna ziet u de "DL – DLE-omrekenstabellen". In de tabel staan DL/DLE-combinaties op grond waarvan een aanwijzing voor leerwegondersteunend onderwijs dan wel een TLV voor praktijkonderwijs wordt toegekend.

Kort gezegd moet de leerachterstand (LA) voor lwoo $\geq 25\%$ zijn op twee gebieden, en voor Pro $\geq 50\%$.

tabel van de relatieve leerachterstand

toetsmaand	DL	DL	DLE	DLE
	leerling groep 8 (geen zittenblijver)	zittenblijver in groep 7	bovengrens voor lwoo	bovengrens voor PrO
september	51	51	38	25
oktober	52	52	39	26
november	53	53	39	26
december	54	54	40	27
januari	55	55	41	27
februari	56	56	42	28
maart	57	57	42	28
april	58	58	43	29
mei	59	59	44	29
juni	60	60	45	30

toetsmaand	DL	DLE	DLE
	leerling groep 8 (zittenblijver)	bovengrens voor lwoo	bovengrens voor PrO
september	60	45	30
oktober	60	45	30
november	60	45	30
december	60	45	30
januari	60	45	30
februari	60	45	30
maart	60	45	30
april	60	45	30
mei	60	45	30
juni	60	45	30

De gegevens uit tests, toetsen en persoonlijkheidsonderzoek dienen gebaseerd te zijn op deugdelijke instrumenten uit het kader van deze regeling. Voor deugdelijke instrumenten wordt verwezen naar "Lijst van toegestane instrumenten" (bijlage I).

Alleen DLE's uit het laatste schooljaar mogen bij een lwoo- of PrO-aanvraag gebruikt worden. Omzettabelen voor toetsscores in DLE's vindt men in het DLE-boek van Gerard Melis, uitgegeven bij Swets & Zeitlinger. De toelatingscommissies van het voortgezet onderwijs beschikken hierover. Daarnaast zijn de DLE-scores veelal beschikbaar via digitale volgsystemen in het basisonderwijs.

I. LIJSTEN VAN TOEGESTANE INSTRUMENTEN

BIJLAGE BIJ ARTIKEL 1 VAN DE REGELING SCREENINGS- EN TESTINSTRUMENTEN LWOO EN PRO SCHOOLJAAR 2022-2023 (zie ook de Staatscourant nr. 35786 d.d. 20 juli 2021 of <https://zoek.officielebekendmakingen.nl/stcrt-2021-35786.html>)

Lijst toegestane instrumenten Criterium Intelligentie

Tenzij in de testhandleiding anders is aangegeven, hoeft men geen Flynn-correctie toe te passen. Wanneer leerlingen eind groep 7 naar het lwoo of PrO gaan mogen de intelligentietesten van groep 8 worden afgenomen wanneer de leerling in groep 3 of hoger gedoubleerd is.

De scores op de IQ-testen mogen niet ouder zijn dan twee jaar, zijnde de periode tussen de datum van afname en datum van indiening van het volledige dossier. Om te voorkomen dat leerlingen onnodig extra getest moeten worden, moet men extra alert zijn wanneer bij een test is vermeld dat deze 'voor het laatst is toegestaan'. Dat betekent dat men zowel moet kijken naar het criterium van maximaal twee jaar als naar de datum van publicatie in de Staatscourant van de Regeling screenings- en testinstrumenten lwoo en PrO van enig schooljaar. Vanaf de publicatiedatum is bekend dat een test het schooljaar daaropvolgend niet meer gebruikt kan worden voor de aanvraag van een aanwijzing lwoo of een toelaatbaarheidsverklaring PrO. Met andere woorden: een test waarvan vermeld is in de Regeling screenings- en testinstrumenten lwoo en PrO dat deze 'voor het laatst is toegestaan' kan alleen voor een aanvraag worden gehanteerd wanneer de betreffende test niet ouder is dan twee jaar en is afgenomen voor de publicatiedatum in de Staatscourant van die Regeling.

<i>Naam Test</i>	<i>Bereik</i>	<i>Opmerkingen</i>
ADIT: Adaptieve Digitale Intelligentie Test, A-VISION, 2013	Groep 6,7 en 8	Voorlopig goedgekeurd; er zijn nog onvoldoende onderzoekresultaten naar de criteriumvaliditeit bekend. Attentie bij afname potentiële PrO-leerlingen.
Cito Intelligentietest VO, Cito 2013	Klas 1 t/m 3 regulier VO	Attentie bij afname potentiële PrO-leerlingen.
IDS-2: Intelligentie- en ontwikkelingsschalen voor kinderen en jongeren, Hogrefe Uitgevers 2018	5-20 jaar	
NIO: Nederlandse Intelligentietest voor Onderwijsniveau, Boom test onderwijs, 2018	Groep 7, 8 en klas 1, 2 en 3 VO	Afname van april-juli groep 7. Niet bedoeld voor leerlingen uit het (v)so. Groepsgrootte maximaal 15 bij afname bij leerlingen in sbo en PrO. Attentie bij afname potentiële PrO-leerlingen.
NSCCT: Niet-Schoolse Cognitieve Capaciteiten Test, De Rijnlandse School, 2014	Groep 4 t/m 8	Attentie bij afname potentiële PrO-leerlingen.
RAKIT-2: REVISIE AMSTERDAMSE KINDER INTELLIGENTIE TEST, Pearson Assessment and Information, 2011	4 t/m 12;6 jaar	Deze test moet vóór de 12 ^e verjaardag zijn afgenomen.
SON-R 6-40, Snijders-Oomen Niet-verbale Intelligentietest, Hogrefe Uitgevers, 2011	6 t/m 40 jaar	Met name te gebruiken bij taalproblemen (achterstanden technisch lezen, begrijpend lezen en spelling > 50%) en leerlingen die de Nederlandse taal onvoldoende beheersen.
WISC-V-NL: Wechsler Intelligence Scale for Children Fifth Edition, Pearson Assessment and	6 - 17 jaar	Voorlopig goedgekeurd; er zijn nog onvoldoende onderzoekresultaten naar de criteriumvaliditeit bekend. Zie voor Totaal IQ (TIQ) de opmerking onder deze tabel.

Information, 2018		
WNV-NL: Nederlandse bewerking van de Wechsler Nonverbal Scale of Ability, Pearson Assessment and Information, 2008	4 t/m 21 jaar	Met name te gebruiken bij taalproblemen (achterstanden technisch lezen, begrijpend lezen en spelling > 50%) en leerlingen die de Nederlandse taal onvoldoende beheersen. Dit jaar voor het laatst toegestaan

Opmerkingen bij *Criterium Intelligentie*:

Een IQ-test die volgens de handleiding door een leerkracht mag worden afgenomen moet altijd onder de verantwoordelijkheid van een bevoegd deskundige worden geïnterpreteerd.

Pas op met het gebruik van schriftelijk af te nemen klassikale tests ingeval er sprake is van een leerling met grote leerachterstanden (met name op begrijpend lezen) of bij onvoldoende beheersing van de Nederlandse taal.

Bij het intelligentiecriterium wordt uitgegaan van een Totaal IQ (TIQ). Wanneer daarvoor de WISC-V-NL gebruikt wordt, dient met behulp van zeven subtests (zoals aangegeven in de handleiding van de WISC-V-NL) het Totaal IQ (TIQ) bepaald worden. De betreffende zeven subtesten geven tezamen een puntscore. Voor het intelligentiecriterium mag niet worden uitgegaan van betrouwbaarheidsintervallen.

Nieuw op de lijst

IDS-2, Intelligentie- en ontwikkelingschalen voor kinderen en jongeren, Hogrefe Uitgevers 2018.

Dit jaar voor het laatst toegestaan

WNV-NL: Nederlandse bewerking van de Wechsler Nonverbal Scale of Ability, Pearson Assessment and Information, 2008. In 2023 zijn de normtabellen van de WNV-NL 15 jaar oud en verouderd.

Lijst toegestane instrumenten Sociaal-Emotionele diagnostiek schooljaar 2022-2023

De scores op de SE-testen mogen niet ouder zijn dan één jaar gerekend vanaf de datum van aanmelding bij het samenwerkingsverband. De scores op de gehanteerde instrumenten en behoefte van sociaal-emotionele diagnostiek mogen niet ouder zijn dan één jaar, zijnde de periode tussen de datum van afname en datum van indiening van het volledige dossier.

Om te voorkomen dat leerlingen onnodig extra getest moeten worden, moet men extra alert zijn wanneer bij een test is vermeld dat deze ‘voor het laatst is toegestaan’. Dat betekent dat men zowel moet kijken naar het criterium van maximaal twee jaar als naar de datum van publicatie in de Staatscourant van de Regeling screenings- en testinstrumenten Iwoo en PrO van enig schooljaar. Vanaf de publicatiedatum is bekend dat een test het schooljaar daaropvolgend niet meer gebruikt kan worden voor de aanvraag van een aanwijzing Iwoo of een toelaatbaarheidsverklaring PrO. Met andere woorden: een test waarvan vermeld is in de Regeling screenings- en testinstrumenten Iwoo en PrO dat deze ‘voor het laatst is toegestaan’ kan alleen voor een aanvraag worden gehanteerd wanneer de betreffende test niet ouder is dan één jaar en is afgenomen voor de publicatiedatum in de Staatscourant van die Regeling.

Volgens de Regeling worden alleen leerlingen met een IQ tussen de 90 en 120 geacht dergelijke vragenlijsten in te vullen. Schriftelijke zelfbeoordelvragenlijsten zijn meestal te moeilijk voor leerlingen met grote leerachterstanden op het gebied van begrijpend lezen. Er worden daarom beperkingen gesteld aan het gebruik van zelfbeoordelvragenlijsten door deze leerlingen.

Leerlingen zijn met zelfbeoordelvragenlijsten toetsbaar wanneer ze op Begrijpend Lezen het niveau halen van een DLE 40 of hoger (gemiddelde score van leerlingen aan het eind van groep 6 of hoger). Wanneer deze leerling een begrijpend leesniveau heeft van een gemiddelde leerling in groep 6 (DLE 30-40) moet de onderzoeker nagaan of een zelfbeoordelingslijst wel een juiste keuze is. Bij een begrijpend leesniveau DLE < 30 (gemiddelde score van een leerling in groep 3, 4 of 5) wordt sterk afgeraden een zelfbeoordelvragenlijst te gebruiken bij het onderzoek van SE-ontwikkeling. Voor het persoonlijkheidsonderzoek kan de diagnostisch geschoolde en BIG-geregistreerde psycholoog of orthopedagoog of orthopedagoog-generalist in dat geval gebruik maken van gegevens uit het onderwijskundig rapport, van beoordelingslijsten door ouders en/of leerkracht én van gegevens op basis van eigen observatie. Voor zover de vragenlijsten van score-aanduidingen zijn voorzien van het type 'klinisch bereik', 'risicogebied', 'zorgscore' en dergelijke, mogen alleen de scores die in een dergelijk bereik vallen gebruikt worden als argumentatie voor ondersteuningsbehoefte.

<i>Naam Test</i>	<i>Bereik</i>	<i>Opmerkingen</i>
Kanjervragenlijst, Instituut voor Kanjertrainingen B.V., 2012	Groep 5 t/m 8	
Leermotivatie 6-7-8, Boom test onderwijs, 2009	Groep 6 t/m 8	Naamswijziging sinds maart 2021. Voorheen heette deze test: Leermotivatietest Basisonderwijs. Normering 2009 is ongewijzigd.
LOVS VISEON 2.0, Cito, 2016	Groep 3 t/m 8	
LVT: Leervoorwaardentest, Bohn Stafleu van Loghum, 2011	4 – 18 jaar	
NPV-J-2: Junior Nederlandse Persoonlijkheidsvragenlijst 2, Boom uitgevers Amsterdam, 2011	9-16 jaar	
PMT-K-2: Prestatie Motivatie-test voor Kinderen 2, Pearson Assessment and Information, 2011	Groep 7/8 en leerjaar 1 VO	
TPVO-Testserie voor Plaatsing in het Voortgezet Onderwijs - Leerlingvragenlijst, A-VISION, 2008	Groep 8	Dit jaar voor het laatst toegestaan
ZIEN!, Pedagogisch Expertsysteem voor het primair onderwijs. Driestar Onderwijsadvies, 2012	Groep 1 t/m 8	Betreft de leerkrachtversie van ZIEN! Er is een versie groep 1 t/m 4 en versie groep 5 t/m 8. Er is geen verschil in items maar er worden andere handelingssuggesties gegeven.
ZIEN! Leerling 5-8 Sociale vaardigheden, Driestar Onderwijsadvies, 2015	Groep 5 t/m 8	Het betreft de digitale leerlingversie.
ZIEN! Leerling 5-8 Leer- en leefklimaat, Driestar Onderwijsadvies, 2016	Groep 5 t/m 8	Het betreft de digitale leerlingversie. De beoordeling voor de schaal Pestgedrag is onvoldoende.

Opmerkingen bij *Criterium Sociaal-Emotionele diagnostiek*:

Een test die het beeld geeft van sociaal-emotionele ontwikkeling van de leerling in relatie tot de leerprestaties en die volgens de handleiding door een leerkracht mag worden afgenomen moet altijd onder de verantwoordelijkheid van een bevoegd deskundige worden geïnterpreteerd.

Dit jaar voor het laatst toegestaan

TPVO-Testserie voor Plaatsing in het Voortgezet Onderwijs – Leerlingvragenlijst, A_VISION, 2008. In 2023 zijn de normtabellen van de TPVO-Leerlingvragenlijst 15 jaar oud en verouderd.

Dit jaar nieuw op de lijst

Geen

Toegestane instrumenten onderzoek leerachterstanden schooljaar 2022-2023

Afname van leervorderingenonderzoek

Voor het weergeven van de leervorderingen wordt in principe altijd gevraagd om de meest recent afgenomen toetsen. Wanneer de leerling van 1-2-2022 tot en met 30-9-2022 wordt aangemeld, moeten de didactische toetsen in het schooljaar 2021-2022 of daarna zijn afgenomen. Bij aanmelding vóór 1-2-2022 mogen de gegevens van de didactische toetsen die in het onderwijskundig rapport worden gebruikt niet ouder zijn dan zes toetsmaanden (juli en augustus worden niet meegerekend). Alle genoemde leervorderingentoetsen die geschikt zijn voor groep 8 mogen ook gebruikt worden voor het didactisch toetsen van leerlingen in het eerste leerjaar voortgezet onderwijs. De didactische leeftijd (DL) is in dat geval 60 en dezelfde regels die voor groep 8 gelden ten aanzien van adaptief toetsen, gelden ook hier.

Vaardigheidsscores of functioneringsniveaus omzetten naar DLE's:

Het aanleveren van Didactische Leeftijds Equivalenten (DLE) is voorwaarde bij de doorverwijzing van leerlingen naar het lwoo en het PrO. In leerlingvolgsystemen die in het primair onderwijs gehanteerd worden, wordt niet bij alle toetsen een koppeling gemaakt met DLE's in de rapportages. Men gebruikt bijvoorbeeld voor de rapportage vaardigheidsscores en/of functioneringsniveaus. In de handleiding van betreffend leerlingvolgsysteem is te vinden hoe de benodigde DLE's opgevraagd en/of berekend kunnen worden. Ook zijn de betreffende tabellen te gebruiken in de publicatie DLE-schalen¹³ voor de omzetting van ruwe scores (papieren versie) of vaardigheidsscores (digitale versie) naar DLE's.

Het is niet mogelijk om een directe verbinding te leggen tussen de scores op papieren toetsen en digitale versies, omdat in beide gevallen langs een andere route de resultaten worden verkregen. Het is daarom noodzakelijk te vermelden welke toetsversie is gebruikt en de daarvoor van toepassing zijnde normen te hanteren.

Hulp voor dyslectische leerlingen wanneer doortoetsen en terugtoetsen mogelijk is

Voor dyslectische leerlingen kan het nuttig zijn om te weten wat een leerling kan met en zonder ondersteuning, bijvoorbeeld in de vorm van voorleessoftware. Voor deze leerlingen is de volgende procedure aan te bevelen. Laat de toets op het huidige of iets hogere niveau maken met de hulpmiddelen die de leerling ook in de klas gebruikt. Noteer de behaalde score en ook de ervaring en de werkwijze met betrekking tot de motivatie. Neem vervolgens de toets van een jaar onder het huidige niveau af strikt conform de instructie van de handleiding. Neem deze score op in de aanvraag en verwerk de uitkomsten van de eerste afname in de toelichting op de scores. In de aanvraag wordt op deze wijze duidelijk wat het niveau van de leerling is met en zonder hulp. Leg goed vast welke hulp geboden is en om welke redenen. In de beoordeling van de aanvraag wordt dus de score gebruikt die verkregen is zonder dat van hulp of hulpmiddelen gebruik gemaakt is.

Door- en terugtoetsen

Bij jaargroepgebonden toetsen zoals de Cito-volgsystemen dienen de Commissies die over de aanvragen beslissen uit te gaan van toetsen die aansluiten bij het werkelijke didactische niveau van de leerling (adaptief toetsen). Dit betekent dat schoolverlaters op de basisschool soms toetsen moeten maken die in jaargroepen daarvoor gebruikt worden. De handleiding van de Cito 3.0 toetsen geeft aan hoe op maat getoetst moet worden. Bij die toetsen wordt terug- of doorgetoetst volgens die instructies.

---

¹³ DLE-schalen indicatiestelling lwoo en PrO, voor instroom in schooljaar 2022-2023, uitgave 2021.

Adaptief toetsen

Kandidaten voor lwoo en PrO hebben leerachterstanden. Bij adaptieve toetsing door de basisschool worden toetsen afgenomen die de leerling op basis van zijn eigen leerniveau redelijk zou moeten kunnen maken. Een leerling die qua leerlijn in groep 6 zit laat men niet een te moeilijke toets van groep 8 maken. Het gebruik van de toets van groep 6 is kindvriendelijker en de score niet alleen betrouwbaarder, maar geeft ook meer inzicht in wat een leerling kan.

Door- of terugtoetsen

De algemene regel is dat voor een goede niveaubepaling een toetsversie gebruikt moet worden die het beste past bij het feitelijke leerniveau van de leerling. Mocht uit de uitslag blijken dat bij nader inzien toch niet de juiste toetsversie is gekozen, dan moet er in principe worden door- of teruggetoetst. Maar waaraan zie je dat? Wanneer moet er dan worden door- of teruggetoetst? Dat verschilt per toetssoort. Bij leerjaargebonden toetsen moet in principe worden door- of teruggetoetst als de feitelijke uitslag meer dan één leerjaar (in DLE's uitgedrukt: meer dan 10 punten) van de verwachte score af ligt. Een groep van toetsen waar door- of terugtoetsen aan de orde zou kunnen zijn, betreft bijvoorbeeld:

- LOVS Technisch lezen onderdeel Leestempo
- LOVS Begrijpend lezen, Cito 2.0 en 3.0
- LOVS Spelling, Cito 2.0 en 3.0
- LOVS Rekenen-wiskunde, Cito 2.0 en 3.0

Stel: u vermoedt dat de leerling op het niveau van halfweg leerjaar 5 zal scoren. U zet dus toets M5 in met een DL van 25. U verwacht dus een score die ligt tussen DLE 15 en 35. Als de toetsscore inderdaad binnen die range valt hoeft er niet doorgetoetst te worden. Valt de score daarbuiten, dan moet er in principe wel doorgetoetst worden met een andere toetsversie. Zie daarvoor een tweetal voorbeelden hieronder.

Voorbeeld één: de leerling haalt op de M5-toets een score die correspondeert met een DLE van 36. Dit is geen PrO-score maar een score die past bij lwoo. De afwijking van de gevonden score is groter dan 10 DLE-punten. Daarom legt u ter nadere verifiëring van de juistheid van dit niveau nu de M6- of E6-toets voor om te zien waar het niveau dan op uitkomt. U voegt beide toetsscores toe aan het onderwijskundig rapport.

Voorbeeld twee: opnieuw wordt een M5-toets afgenomen, maar blijkt de DLE die hoort bij de score van de leerling maar 14 te bedragen. Ook hier is de afstand groter dan 10 DLE-punten, maar omdat de uitkomst nog steeds op PrO-niveau ligt, is terugtoetsen niet noodzakelijk.

De toepassing van deze regel mag minder strikt gehanteerd worden als alle relevante gegevens in een eenduidige richting wijzen en door- of terugtoetsen naar alle waarschijnlijkheid niet tot een andere indicatie zal leiden. Echter: als de toetsuitslag van de leerling meer dan 10 DLE-punten van de gekozen toetsversie af ligt moet in ieder geval worden door- of teruggetoetst als:

- dit toetsresultaat duidelijk afwijkt van de gegevens uit het onderwijskundig rapport of het leerlingvolgsysteem, of
- er sprake is van strijdige gegevens (sommige scores verwijzen naar lwoo en andere naar PrO), of
- er sprake is van een IQ tussen 75 en 80 (omdat dit het overlapgebied is tussen lwoo en PrO).

Als u op deze wijze te werk gaat, hoeft nooit meer dan twee keer getoetst te worden. Uitgangspunt is dat de leerling de eerste keer een toets voorgelegd krijgt, die naar de verwachting van de afnemer van de toets past bij het niveau van de leerling. De eventuele tweede toets die u kiest sluit aan bij het op de eerste toets behaalde niveau. Die twee gegevens zullen voor elke commissie die over de

aanvragen beslist voldoende zijn. Wel is het van groot belang dat u precies de toetsinstructies van de betreffende toetshandleiding volgt.

In onderstaande tabel wordt weergegeven hoe door- of terug te toetsen bij dit soort toetsen.

Adviestabel door- en terugtoetsen E-toetsen Cito-LOVS

Niveau van de toets	Behaald DLE	Advies
Groep E4	< 10	Doortoetsen niet nodig: PrO-score
Groep E4	> 30	Kies een Toets van groep 5
Groep E5	< 20	Doortoetsen niet nodig: PrO-score
Groep E5	> 40	Kies een Toets van groep 6
Groep E6	< 30	Kies een Toets van groep 4 ¹⁴
Groep E6	> 50	Kies een Toets van groep 7
Groep E7	< 40	Kies een Toets van groep 6 ¹⁴
Groep E7	> 60	Doortoetsen niet nodig; score valt buiten lwoo-criteria.

Adviestabel door- en terugtoetsen M-toetsen Cito-LVS

Niveau	Behaald DLE	advies
Groep M4	< 5	Doortoetsen niet nodig: PrO-score
Groep M4	> 25	Kies een Toets van groep 5
Groep M5	< 15	Doortoetsen niet nodig: PrO-score
Groep M5	> 35	Kies een Toets van groep 6
Groep M6	< 25	Kies een Toets van groep 5 ¹⁴
Groep M6	> 45	Kies een Toets van groep 7
Groep M7	< 35	Kies een Toets van groep 6 ¹⁴
Groep M7	> 55	Kies een Toets van groep 8
Groep M8	< 45	Kies een Toets van groep 7 ¹⁴

Lijst toegestane instrumenten Leerachterstand Technisch lezen schooljaar 2022-2023

(zie: afname leervorderingenonderzoek en door- en terugtoetsen)

Naam Test	Bereik	Opmerkingen
Boom LVS Technisch Lezen, Boom test onderwijs, 2019	Groep 3 t/m 8	
Drempelonderzoek 678 7 ^e versie, 678 Onderwijs Advisering, 2017	Groep 5 t/m 8	
IEP LVS Technisch Lezen, 2020, Bureau ICE	Groep 3 t/m 5	Alleen genormeerd voor leerlingen (speciaal) basisonderwijs

¹⁴ Is de score lager dan het voorafgaande leerjaar dat u adaptief had gekozen, dan is het advies: neem de toets van het leerjaar waar de behaalde DLE-score naar verwijst. Dit kan twee of meer leerjaren lager worden als uw startniveau veel te hoog is geweest.

LOVS AVI, Cito, 2009	Groep 3 t/m 8	
LVS AVI, Cito, 2017	Groep 3 t/m 8	
LOVS DMT, Cito, 2009	Groep 3 t/m 8	Afname van kaart 1,2 en 3 verplicht, met samengestelde ruwe score als uitgangspunt voor bepalen achterstand.
LVS DMT, Cito, 2017	Groep 3 t/m 8	
LOVS Technisch lezen, Cito, 2010/2012	Groep 3 t/m 8	Onderdeel Leestempo
TPVO-TL : Testserie voor Plaatsing in het Voortgezet Onderwijs - Technisch Lezen, A-VISION, 2008	Groep 5 t/m 8	Normering 2009

Opmerkingen bij *Technisch lezen*:

Dit jaar voor het laatst toegestaan

N.v.t.

Dit jaar nieuw op de lijst

IEP LVS Technisch Lezen, Bureau ICE, 2020.

Lijst toegestane instrumenten Leerachterstand Begrijpend lezen schooljaar 2022-2023

(zie: afname leervorderingenonderzoek en door- en terugtoetsen)

Wanneer een leerling bij de afname van de toets Technisch Lezen lager scoort dan DLE 20 is afname van een toets Begrijpend Lezen voor leerlingen die naar het PrO worden verwezen niet noodzakelijk.

Naam Test	Bereik	Opmerkingen
Boom LVS Begrijpend Lezen, Boom test onderwijs, 2011	Groep 3 t/m 8	Naamswijziging sinds augustus 2019. Voorheen heette deze test: Schoolvaardigheidstoets Begrijpend Lezen (SVT BL). Normering 2011 is ongewijzigd.
Begrijpend lezen Speciale leerlingen, Cito, 2011	Voor functionerings-niveaus groep 3 t/m 5	Papieren en digitale versie. Voor leerlingen in het speciaal (basis) onderwijs en leerlingen die extra ondersteuning behoeven in het reguliere basisonderwijs.
Begrijpend lezen Speciale leerlingen, Cito 2012	Voor functionerings-niveaus groep 6 t/m 8	Papieren en digitale versie. Voor leerlingen in het speciaal (basis) onderwijs en leerlingen die extra ondersteuning behoeven in het reguliere basisonderwijs. Attentie bij afname potentiële PrO-leerlingen.
Diatekst 678, Diataal 2020	Eind groep 5 t/m midden groep 8	Voor leerlingen in het (speciaal) basisonderwijs
Drempelonderzoek 678, 7 ^e versie, 678 Onderwijs Advisering, 2017	Groep 5 t/m 8	
IEP LVS Begrijpend Lezen, Bureau ICE, 2019	Groep 4 t/m 8	Alleen genormeerd voor leerlingen (speciaal) basisonderwijs
LOVS 2.0 Begrijpend lezen, Cito, 2010	Groep 3 t/m 8	Papieren (groep 3 t/m 8) en digitale versie (groep 7 en 8). Normering sept 2013. Voor de interpretatie van de LOVS 2.0 van het Cito is de normering van september 2013 voorgeschreven (zie de publicatie <i>DLE-schalen indicatiestelling Iwoo en PrO voor instroom in schooljaar 2022-2023</i> , uitgave

		2021).
LOVS 3.0 Begrijpend lezen, Cito 2014-2017	Groep 3 t/m 8	Papieren versie

Opmerkingen bij *Begrijpend lezen*:

Dit jaar voor het laatst toegestaan

N.v.t.

Dit jaar nieuw op de lijst

Diatekst 678, Diataal 2020.

Lijst toegestane instrumenten Leerachterstand Spelling schooljaar 2022-2023

(zie: afname leervorderingenonderzoek en door- en terugtoetsen)

Naam Test	Bereik	Opmerkingen
Boom LVS Spelling Woorden en Werkwoorden, Boom test onderwijs, 2015	Groep 3 t/m 8	Deel 'Spelling Woorden' Naamswijziging sinds maart 2021. Voorheen heette deze test: Schoolvaardigheidstoets Spelling (SVT SP). Normering 2015 is ongewijzigd.
Drempelonderzoek 678, 7 ^e versie, 678 Onderwijs Advisering, 2017	Groep 5 t/m 8	
IEP LVS Taalverzorging, Bureau ICE, 2019	Groep 6 t/m 8	Alleen genormeerd voor leerlingen (speciaal) basisonderwijs
PI-dictee, Boom test onderwijs, 2019	Groep 3 t/m 8	Als signaleringsinstrument en als diagnostisch instrument.
Spelling Speciale leerlingen (niet-werkwoorden), Cito, 2011	Voor functionerings-niveaus groep 3 t/m 5	Papieren en digitale versie. Voor leerlingen in het speciaal (basis) onderwijs en leerlingen die extra ondersteuning behoeven in het reguliere basisonderwijs.
Spelling Speciale leerlingen (niet-werkwoorden), Cito, 2012	Voor functionerings-niveaus groep 6 t/m 8	Papieren en digitale versie. Voor leerlingen in het speciaal (basis) onderwijs en leerlingen die extra ondersteuning behoeven in het reguliere basisonderwijs. Attentie bij afname potentiële PrO-leerlingen.
LOVS 2.0 Spelling (niet-werkwoorden), Cito, 2010/2012	Groep 3 t/m 8	Papieren en digitale versie. Voor de interpretatie van de LOVS 2.0 van het Cito is de normering van september 2013 voorgeschreven (zie de publicatie <i>DLE-schalen indicatiestelling lwoo en PrO voor instroom in schooljaar 2022-2023</i> , uitgave 2021).
LOVS 3.0 Spelling Werkwoorden groep 7 en 8; Niet-Werkwoorden groep 3 t/m 8, Cito, 2014-2017	Groep 7 en 8 Groep 3 t/m 8	Papieren versie en digitale versies.

Opmerkingen bij *Spelling*:

Dit jaar voor het laatst toegestaan

N.v.t.

Dit jaar nieuw op de lijst

N.v.t.

Lijst toegestane instrumenten Leerachterstand Inzichtelijk Rekenen schooljaar 2022-2023

(zie: afname leervorderingenonderzoek en door- en terugtoetsen)

Naam Test	Bereik	Opmerkingen
Boom LVS Rekenen-Wiskunde, Boom test onderwijs, 2019	Groep 3 t/m 8	
Drempelonderzoek 678, 7 ^e versie, 678 Onderwijs Advisering, 2017	Groep 5 t/m 8	
IEP LVS Rekenen, Bureau ICE, 2019	Groep 6 t/m 8	Alleen genormeerd voor leerlingen (speciaal) basisonderwijs
LOVS 2.0 Rekenen-Wiskunde, Cito, 2010	Groep 3 t/m 8	Papieren en digitale versie; normering sept 2013. Voor de interpretatie van de LOVS 2.0 van het Cito is de normering van september 2013 voorgeschreven (zie de publicatie <i>DLE-schalen indicatiestelling lwoo en PrO voor instroom in schooljaar 2022-2023</i> , uitgave 2021).
LOVS 3.0 Rekenen-Wiskunde, Cito, 2013-2017	Groep 3 t/m 8	Papieren en digitale versie.
Rekenen-Wiskunde Speciale leerlingen, Cito, 2011	Voor functionerings-niveaus groep 3 t/m 8	Papieren en digitale versie. Voor leerlingen in het speciaal (basis) onderwijs en leerlingen die extra ondersteuning behoeven in het reguliere basisonderwijs. Attentie bij afname potentiële PrO-leerlingen.
SVT-RW: Schoolvaardigheidstoets Rekenen-Wiskunde, Boom test onderwijs, 2012	Groep 3 t/m 8	

Opmerkingen bij *Inzichtelijk rekenen*:

Dit jaar voor het laatst toegestaan

N.v.t.

Dit jaar nieuw op de lijst

N.v.t.

TOELICHTING

1. Algemeen

Zolang de landelijke criteria voor lwoo en PrO¹⁵ ook binnen Passend Onderwijs van kracht blijven, wordt daarmee samenhangend ook een lijst van toegestane screenings- en testinstrumenten vastgesteld.

Volgens artikel 15d, tweede lid, van het Inrichtingsbesluit WVO dient er (met ingang van 1 januari 2016) jaarlijks vóór 1 oktober bij ministeriële regeling een lijst van screenings- en testinstrumenten te worden vastgesteld die gebruikt kunnen worden voor de indicatiestelling lwoo en PrO. De voorliggende lijst is bedoeld voor gebruik in regio's waarvoor lwoo niet voor opting-out voor wat betreft de criteria is gekozen en voor het gebruik bij aanvragen van een toelaatbaarheidsverklaring PrO. Ze bevat een limitatieve opsomming van de te gebruiken instrumenten bij aanvragen tot een aanwijzing lwoo of toelaatbaarheid PrO die ingediend worden bij de samenwerkingsverbanden die over de aanvragen beslissen in de periode 1 oktober 2021 t/m 30 september 2022 voor leerlingen:

¹⁵ Gebaseerd op het besluit van 6 april 1993, Stb. 1993, 207, laatstelijk gewijzigd bij besluit van 24 juni 2015, Stb. 2015, 273.

- die rechtstreeks afkomstig zijn van een school als bedoeld in de Wet op het primair onderwijs of de Wet op de expertisecentra en instromen in het eerste leerjaar vmbo of het praktijkonderwijs;
- uit het eerste leerjaar van het voortgezet onderwijs, waarvoor een beschikking lwoo of PrO wordt aangevraagd;
- zoals bedoeld in artikel 10g, lid 4 WVO, betreffende vreemdelingen. Voor deze leerlingen kan een aanvraag tot plaatsing in het lwoo of PrO eerst ingediend worden na het schooljaar waarin zij voor het eerst zijn meegeteld als ingeschreven leerling op die school;
- voor wie een overstap naar PrO geïndiceerd geacht wordt, zoals bedoeld in artikel 10g, lid 5WVO, opgenomen in artikel 15e van het Inrichtingsbesluit WVO (aanvragen en beschikkingen voor bijzondere groepen van leerlingen).

2. Vaststelling lijst van te gebruiken instrumenten bij de indicatiestelling voor lwoo in regio's die niet voor opting-out kozen en voor PrO ten behoeve van instroom in schooljaar 2022-2023

Deze lijst is tot stand gekomen op basis van een voorstel van de Certificeringscommissie, die door het ministerie is ingesteld op voordracht van het Steunpunt Passend Onderwijs van de VO-Raad.

3. Uitgangspunt opname testen en toetsen op de lijst

Uitgangspunt voor opname in onderhavige lijst is de psychometrische deugdelijkheid die op onafhankelijke wijze moet zijn vastgesteld. De COTAN beoordeelt als onafhankelijke commissie test- en screeningsinstrumenten en rapporteert hierover via de COTAN Documentatie (www.cotandocumentatie.nl). Sinds 2015 geeft de Expertgroep Toetsen PO (www.expertgroepoetsenpo.nl) op grond van het Toetsbesluit PO een kwaliteitsoordeel over een tussentijdse toets of een reeks van tussentijdse toetsen (LOVS-toetsen). Een belangrijk criterium voor opname van testinstrumenten in de lijst is een positieve beoordeling door de COTAN en/of Expertgroep op de relevante aspecten: betrouwbaarheid, normering, begripsvaliditeit en veelal de criteriumvaliditeit. Wanneer hier niet op alle punten een 'voldoende of hoger' beoordeling gegeven is, is het instrument niet in de lijst opgenomen. Een uitzondering hierop is het aspect criteriumvaliditeit bij didactische toetsen en de SE-vragenlijsten, aangezien dit aspect bij deze test- en screeningsinstrumenten een minder belangrijke rol speelt. Voorts betreft de Certificeringscommissie in haar advisering ten aanzien van de te gebruiken instrumenten ook de praktische bruikbaarheid en de geschiktheid voor de doelgroep.

4. Gebruik klassikale en/of schriftelijke tests

In een flink aantal gevallen acht de Certificeringscommissie klassikale en/of schriftelijke tests niet geschikt voor delen van de desbetreffende leerlingpopulatie. Dit hangt meestal samen met ernstige taal- en (begrijpend) leesproblemen van de leerling, onder andere als gevolg van dyslexie, ernstige spraak- en taalstoornissen of Nederlands als tweede taal. Het zal duidelijk zijn dat het bevoegd gezag (en binnen de scholen de deskundigen) en de hierbij betrokken deskundigen van het samenwerkingsverband die de aanvragen beoordelen hier hun eigen verantwoordelijkheden hebben en moeten nemen. Uiteindelijk zal in de communicatie tussen alle betrokken instanties besloten moeten worden hoe met deze problematiek in het algemeen en in individuele gevallen omgegaan wordt. Uit de discussies die hierover in het verleden binnen de Certificeringscommissie zijn gevoerd bleek dat men zich kan voorstellen, dat men in bepaalde gevallen en omstandigheden de klassikaal en schriftelijk verzamelde gegevens toch accepteert in het beslisproces. Ten eerste dient vermeld, dat voor sommige leerlingen een zoveelste toetsdag niet goed op te brengen valt. Ook is duidelijk dat in de korte tijdsspanne die tussen de verzameling van de gegevens en de beslissing ligt, onnodig werk voorkomen dient te worden. Wanneer de klassikaal en schriftelijk afgenomen tests in overeenstemming zijn met eerdere, op een andere manier verzamelde, WISC-gegevens (bijvoorbeeld: een recente NIO met een WISC), en/of wanneer gegevens harmonisch overeenkomen met andersoortige gegevens in de aanvraag (bijvoorbeeld van een leerling is een NPV-J-2 afgenomen hoewel hij voor lezen slechts een DLE van 25 heeft, maar de gegevens komen overeen met eerder jeugdpsychiatrisch onderzoek en/of met gegevens uit het onderwijskundig rapport) kan ervan worden uitgegaan dat de aangeleverde gegevens kloppen en niet door een andere test vervangen hoeven te worden. In het andere geval (bijvoorbeeld de NIO komt veel lager uit dan op grond van vorig intelligentie onderzoek of op grond van resultaten op de inzichtvakken mocht worden verwacht, of de leerling geeft in de NPV-J-2 aan sociaal adequaat te handelen, waar de leerkracht in de ZIEN aangeeft, dat dat

geenszins het geval is) zal men toch tot andere evidentie (bijvoorbeeld via hertesten met een ander instrument of het invullen van in deze regeling genoemde vragenlijsten door leerkracht of ouders) moeten beschikken: niet alleen zou in het andere geval de beslissingsprocedure op mogelijk onjuiste gegevens berusten, maar ook zouden foutieve persoonlijke gegevens over de leerling in omloop komen.

5. Afname door diagnostisch geschoolde psycholoog of diagnostisch geschoolde orthopedagoog of diagnostisch geschoolde orthopedagoog-generalist

In twee specifieke gevallen is aangegeven dat de testresultaten onder de verantwoordelijkheid van een bevoegd deskundige moeten worden geïnterpreteerd. Het gaat om de testinstrumenten voor het intelligentiequotiënt van de leerling en om persoonlijkheidsonderzoeken met betrekking tot prestatie-motivatie, faalangst en emotionele instabiliteit die het beeld geven van de sociaal-emotionele problematiek van de leerling in relatie tot de leerprestaties (artikel 15d, eerste lid, onder c en d, van het Inrichtingsbesluit WVO). Onder een 'diagnostisch geschoolde psycholoog of diagnostisch geschoolde orthopedagoog of diagnostisch geschoolde orthopedagoog-generalist' wordt een door een beroepsvereniging van orthopedagogen of psychologen als zodanig erkende en geregistreerde academisch gevormde psycholoog of orthopedagoog of orthopedagoog-generalist dan wel een in het kader van de Wet Beroepen in de Individuele Gezondheidszorg (BIG) geregistreerde gezondheidszorgpsycholoog verstaan.

Administratieve lasten

Bij deze regeling worden de test- en screeningsinstrumenten geactualiseerd aan de hand waarvan de samenwerkingsverbanden passend onderwijs vo op voordracht van de scholen in het voortgezet onderwijs kunnen bepalen dat leerlingen zijn aangewezen op leerwegondersteuning in het vmbo dan wel toelaatbaar kunnen verklaren tot het praktijkonderwijs. De voormalige taken van de regionale verwijzingscommissies zijn met ingang van 1 januari 2016 overgenomen door de samenwerkingsverbanden. Deze regeling leidt dan ook niet tot extra administratieve lasten. Voor scholen verandert er voor het gebruik van de lijst van screenings- en testinstrumenten niets. Zij zijn bekend met de lijst en weten dat deze jaarlijks geactualiseerd wordt. Ook hier ontstaan dus geen extra administratieve lasten.

*De Minister voor Basis- en Voortgezet Onderwijs en Media,
A. Slob*

J. LIJST MET NAMEN VAN CONTACTPERSONEN BRUGKLAS

<i>SCHOOL</i>	<i>CONTACTPERSOON BRUGKLAS</i>	<i>TELEFOON</i>
Coornhert Lyceum	mw. N. Booij, mw. S. Sidré, dhr. A. Gutker de Geus	023 – 512 16 16
VSO Daaf Geluk	mw. D. van Leeuwen mw. P. Schoonakker	023 – 526 16 44
Duin en Kruidbergmavo	mw. C. Garcia Müller	0255 – 51 05 26
ECL (Eerste Christelijk Lyceum)	mw. N.de Bruijn /mw. M.van Daatselaar afd.leider 1-2 h/v: mw. M. Sijbrant	023 – 531 90 42
Gymnasium Felisenum	mw. M. Kraanen	0255 – 54 57 10
prof. dr. Gunningschool	mw. A. Papadopoulos mw. M. Rebel	023 – 541 19 12
Haarlem College	mw. E. Hogenes inschrijven@haarlemcollege.nl	023 – 531 15 72
HBM (Haemstede-Barger mavo)	mw. H. Notenboom-Ooms	023 – 528 23 80
Atheneum College Hageveld	mw. L. Klatt	023 – 510 01 00
de Hartenlust	mw. J. Bas	023 – 525 17 02
Ichthus Lyceum	mw. A. Remmerswaal	0255 – 54 64 00
Kennemer Lyceum	mw. I. Liem	023 – 522 10 60
Maritiem College IJmuiden	dhr. L. Dorjee	0255 – 54 69 00
Mendelcollege	mw. F. Gerritsen	023 – 525 84 21
Het Molenduin	Santpoort: mw. M. van Ouwkerk Driehuis: mw. H. el Yafati Schagen: mw. L. van Hoven	06 – 3456 0618 06 – 1025 4561 06 – 1042 8550
Montessori College Aerdenhout	mw. I. van Deudekom	023 – 524 62 46
Oost ter Hout	dhr. B. van 't Sant (teamleider) mw. M. Nottrot (zorgcoördinator)	023 – 529 03 50
Rudolf Steiner College	mavo: dhr. A. Zwart havo/vwo: dhr. H. Lievestro	023 – 536 13 78
Saga Driehuis	mw. H. Albrechts	06 – 3430 0834
Lyceum Sancta Maria	mw. M. Meinema	023 – 531 60 40
Praktijkcollege De Schakel	mw. T. Dammers	023 – 531 64 70
Het Schoter	dhr. T. de Groot	023 – 525 84 91
Stedelijk Gymnasium Haarlem	dhr. S. Voorn	023 – 512 53 53
Spaarne College	mw. C. Veenhof-Asselbergs en mw. J. Haak aanmelden@spaarnecollege.nl	023 – 541 51 00
Technisch College Velsen	dhr. L. Dorjee	0255 – 54 69 00
Tender College IJmuiden	PrO: dhr. J.Winkelaar en mw. H.Bongers vmbo: dhr. J. Stoffels en mw. H.Bongers	0255 – 51 63 43
Vellesan College	mavo: mw. S. Boender; havo/vwo: mw. M. Koops; vmbo: mw. A. Sand	0255 – 51 90 01
Wim Gertenbach College Zandvoort	dhr. F. van Zanten	023 – 571 37 82

K. OVERIGE CONTACTGEGEVENS

Naast de scholen, de directies, de besturen en de overheid zijn in Zuid-Kennemerland de volgende instanties betrokken bij de aansluiting PO - VO:

Regionaal besturenoverleg PO – VO (RBO)

Het RBO is een bestuurlijke koepel, waarbij de schoolbesturen uit Zuid-Kennemerland aangesloten zijn. De taken en functies zijn onder meer het vaststellen van de toelatingsnormen en de toelatingsprocedure, en de uitgave van het Brugboek, de toelatings- en doorstroomformulieren.

Binnen het RBO zijn enkele werkgroepen actief, bijv. voor de toelatingsprocedure PO-VO.

Website: <http://www.samenwerkingsverband-zuid-kennemerland.nl/rbo/>

Contact: info@notuleren4you.nl

Het Samenwerkingsverband VO Zuid-Kennemerland

In het samenwerkingsverband worden op allerlei niveaus afspraken gemaakt over toelating, begeleiding en de organisatie daarvan. Met name betreft dit leerlingen die extra ondersteuning nodig hebben in het onderwijs. Scholen voor voortgezet onderwijs en voortgezet speciaal onderwijs (Cluster 3 en 4) zijn aangesloten bij dit samenwerkingsverband.

Het samenwerkingsverband besteedt veel aandacht aan voorlichting van basisonderwijs en ouders.

Veel informatie is te vinden op de website www.swv-vo-zk.nl.

Contact: info@swv-vo-zk.nl; 023 – 54 30 140

Samenwerkingsverbanden primair onderwijs

In deze organisaties is het basisonderwijs gebundeld. In onze regio hebben we te maken met twee samenwerkingsverbanden voor het primair onderwijs: er is een SWV-po Zuid-Kennemerland voor Haarlem en omgeving, en de basisscholen in de gemeente Velsen vallen onder het SWV-po IJmond. Deze samenwerkingsverbanden maken bijvoorbeeld afspraken over de didactische toetsen die in het basisonderwijs worden afgenomen. Deze toetsen spelen een rol in de toelating tot het VO.

De website van het samenwerkingsverband primair onderwijs in Zuid-Kennemerland is

www.passendonderwijs-zk.nl; telefoon 023 -54 30 116;

voor Velsen is dat www.passendonderwijsijmond.nl.

L. LIJST MET BEGRIPPEN

Aanmeldformulier

Het formulier dat het primair onderwijs in Zuid-Kennemerland voor een leerling moet invullen bij de aanmelding bij het voortgezet onderwijs. Voor elke leerling wordt slechts één formulier ingevuld en ondertekend door de basisschool, zodat leerlingen zich niet op meer dan één school kunnen aanmelden.

Voor VO-scholen in Velsen is er een apart, iets afwijkend formulier.

De bijlage Iwooo bij het formulier wordt meegestuurd bij een advies voor leerwegondersteuning, als er sprake is van leerachterstanden.

Attitudevragenlijsten

Deze lijsten gelden als instrument voor meting van sociaal-emotionele vaardigheden. Uitslagen van de in bijlage I genoemde lijsten zijn welkom bij het VO.

In deze regio wordt ook de vragenlijst "Schoolse Vaardigheden in Kaart" gebruikt, die aansluit op de terminologie binnen Passend Onderwijs en het handelingsgericht werken. Het is een lijst die door de afleverende school wordt ingevuld m.b.t. attitude, leercompetentie, sociale competentie, communicatieve competentie en emotionele competentie van de leerling; te vinden als bijlage G op p. 81-82.

CJG-coach

In het kader van de decentralisatie van de jeugdzorg zijn er aan de scholen in Zuid-Kennemerland CJG-coaches verbonden. Elke school heeft eigen afspraken gemaakt met de CJG-coaches over de invulling van de inzet.

CJG-coaches voeren (op afroep) gesprekken met leerlingen, verkennen hun hulpvraag en kijken of dit om inzet van specialistische jeugdhulp vraagt. De CJG-coaches leveren kortdurende, laagdrempelige ondersteuning en nemen ook vaak deel aan MDO's en zorgoverleggen. Het doel is jeugdigen en hun ouders zo snel, integraal en licht mogelijke hulp te bieden, ook bij complexe vragen. Coaches kunnen maximaal één gesprek voeren als er (nog) geen toestemming van ouders is.

Clusters

- Cluster 1* scholen voor leerlingen met een visuele beperking
- Cluster 2* scholen voor dove en slechthorende leerlingen, leerlingen met ernstige spraak/taalmoeilijkheden en leerlingen met een stoornis in het autistisch spectrum waarbij de focus ligt op communicatie
- Cluster 3* scholen voor zeer moeilijk lerende kinderen (zmlk), leerlingen met lichamelijke en/of verstandelijke beperkingen (lg), langdurig zieke kinderen (lz) en scholen voor leerlingen met epilepsie
- Cluster 4* scholen voor zeer moeilijk opvoedbare kinderen (zmok), kinderen met psychiatrische stoornissen of ernstige gedragsproblemen, langdurig zieke kinderen zonder een lichamelijke beperking en scholen die verbonden zijn aan pedologische instituten

Consulenten Passend Onderwijs

De consulenten Passend Onderwijs van het samenwerkingsverband VO zijn het aanspreekpunt voor ondersteuning en advies bij vragen met betrekking tot leerlingondersteuning en schooloverstijgende kwesties. De consulenten hebben een ondersteunende taak; het doel is de school te versterken, waarbij de verantwoordelijkheid voor de leerling bij de school blijft. Zij begeleiden de scholen bij de aanvraag voor bovenschoolse ondersteuning en stellen vast of wordt voldaan aan de criteria voor toewijzing. Elke VO-school heeft zijn eigen vaste consulent.

COTAN

Commissie Testaangelegenheden: een commissie die psychodiagnostische instrumenten (tests, vragenlijsten, observatieschalen e.d.) beoordeelt.

Didactisch onderzoek

Voor toelating tot PrO of lwoo zijn gemeten gegevens nodig omtrent jaren leerachterstand of DLE's op de domeinen begrijpend lezen, technisch lezen, spelling en inzichtelijk rekenen. Zie voor de berekening bijlage H. De basisscholen wordt verzocht zo veel mogelijk recente DLE's uit de leerlingvolgsystemen te leveren. Bij twijfel wordt op de scholen in het samenwerkingsverband alsnog een gemeenschappelijke didactische toets (Drempelonderzoek) bij aangemelde leerlingen afgenomen.

Handelingsgericht werken (HGW)

Handelingsgericht werken is een systematische manier van werken, waarbij het aanbod is afgestemd op de onderwijsbehoeften en de basisbehoeften van de leerlingen. Aan de hand van de kindkenmerken wordt gekeken welke onderwijsbehoeften de leerling heeft. Het onderwijs wordt daarop aangepast.

Handelingsgerichte diagnostiek is het doen van psychologische en didactische metingen teneinde leerlingen gericht te onderwijzen en te begeleiden.

Internationale Taalklas (ITK)

Dit is een onderwijsvoorziening voor nieuwkomers in Nederland tussen 4 en 12 jaar oud.

Leerlingen die afkomstig zijn van de Internationale Taalklas stromen door naar de brugklas van een VO-school. Voor hen gelden dezelfde aanmelddata als voor lwoo-leerlingen. Zij kunnen zich vóór 1 maart aanmelden bij de VO-school naar keuze. De VO-school onderzoekt of zij aan een eventuele ondersteuningsbehoefte kan voldoen en of zij de leerling kan plaatsen; de leerling blijft buiten de loting.

ITK-leerlingen kunnen in de maanden tussen de aanmelding en de start van het nieuwe schooljaar nog een behoorlijke ontwikkeling doormaken. Als dat het geval is en de leerling kan een hoger niveau aan dan het oorspronkelijke advies, dan wordt de leerling op dit hogere niveau geplaatst - als de school dit niveau aanbiedt en daar plek heeft. Anders wordt de leerling nog voor de zomervakantie aangemeld bij een andere school. De VO-school waar de leerling al geplaatst was ondersteunt ouders en leerling bij deze nieuwe aanmelding totdat er een definitieve plaatsing op een andere VO-school is.

Leerlingen ouder dan 12 jaar die nieuw in Nederland zijn, gaan naar de **ISK** (Internationale Schakelklas).

IQ

Voor toelating tot het praktijkonderwijs is een recent gemeten intelligentiequotiënt (maximaal 2 jaar oud) een vereiste. In onze ondersteuningsstructuur wordt vaak gemeten met de NIO. De afleverende school wordt verzocht bij aanwezigheid dit gegeven in het OKR aan te geven. Voor een juist oordeel zijn echter ook gegevens van andere tests als SON, WISC, WNV zeer welkom.

Multidisciplinair overleg (MDO)

Een MDO is een multidisciplinair overleg met de school/scholen, ouders, de leerling zelf, en andere direct betrokkenen (bijvoorbeeld leerplicht of hulpverlening). In het MDO worden de onderwijs- en ondersteuningsbehoeften van de leerling en de mogelijke oplossingen gezamenlijk geformuleerd.

In de visie van het SWV is het wenselijk dat overleg over een leerling alleen nog plaatsvindt met de ouders, en liefst ook de leerling zelf, erbij. Dat gebeurt in het MDO.

In het MDO wordt de gewenste ondersteuning benoemd. Doordat dit proces op de school plaatsvindt, worden besluiten genomen dicht bij het primaire proces en komt de verantwoordelijkheid hiervan bij de school te liggen, uiteraard met de betrokkenheid van ouders, leerling en de andere MDO-deelnemers.

Leerlingen met een intensieve ondersteuningsbehoefte worden d.m.v. een MDO-overdracht aangemeld bij een VO-school; zie hiervoor § 2.4.4 en bijlagen E, F en G.

Er wordt onderscheid gemaakt tussen

- a) een MDO-O (Overdrachts-MDO), waarbij de school van herkomst (meestal een basisschool), de nieuwe VO-school, de ouders en de leerling aanwezig zijn, eventueel een consultant van het swv-vo op afroep
- b) een MDO-T (Toewijzings-MDO voor het aanvragen van toelating tot PrO, vso of bovenscholse ondersteuning), waarbij naast de genoemde aanwezigen ook externe deskundigen uitgenodigd kunnen worden.

Onderwijskundig rapport (OKR)

Dit zijn gegevens over de leerling, die overgedragen worden van het basisonderwijs aan het voortgezet onderwijs. Het OKR bevat o.a. informatie over leerresultaten, verzuim, gedrag, sociaal-emotionele ontwikkeling en ingezette begeleiding. Voor de overdracht van de gegevens is geen toestemming van ouders nodig. Ouders hebben wel recht op inzage in het OKR. Als zij het niet eens zijn met de inhoud kunnen zij die niet wijzigen, maar er wel een eigen zienswijze aan toevoegen.

Privacy

Bij de overstap van PO naar VO mogen het onderwijskundig rapport en/of het leerlingdossier overgedragen worden zonder dat vooraf toestemming aan de ouders gevraagd wordt. De ouders hebben wel recht op inzage in de overgedragen informatie. In alle andere gevallen is voor het doorgeven van privacygevoelige gegevens toestemming van de ouders nodig of, als de leerling 16 jaar of ouder is, van de leerling zelf.

Regulier VO

De “gewone” scholen voor voortgezet onderwijs (dus niet het speciaal voortgezet onderwijs van de Clusters 1, 2, 3 en 4). Lwoo- en PrO-scholen vallen onder het reguliere VO.

Symbiose

Samenwerking van twee scholen in het onderwijs aan leerlingen of klassen.

TVO-commissie

TVO betekent "Toewijzen van bovenschoolse ondersteuning vanuit onderwijs- en ondersteuningsbehoefte". De TVO-commissie toetst de toewijzing van extra ondersteuning aan leerlingen na aanmelding vanuit het multidisciplinair overleg en verstrekt een toelaatbaarheid-verklaring (TLV) tot het speciaal onderwijs of praktijkonderwijs, lwoo-aanwijzing, +VO-toewijzing of toewijzing van een individueel onderwijsarrangement of speciaal traject.

+VO

De bovenschoolse voorziening in dit samenwerkingsverband, waar leerlingen tijdelijk geplaatst worden wanneer het ondersteuningsaanbod van de school onvoldoende is of wanneer de school om een andere reden handelingsverlegen is.

Warme overdracht

Onder 'warme overdracht' verstaan we de contacten tussen docenten, IB'ers en zorgcoördinatoren van PO en VO waarbij aanvullende informatie gegeven wordt over de onderwijs- en ondersteuningsbehoeften van een leerling. Dit gebeurt meestal mondeling. Er worden zoveel mogelijk handelingsgerichte, praktische tips gegeven.

Voor de scholen in de regio Haarlem wordt een Centrale Warme Overdracht georganiseerd, zie § 1.5.

Zijinstromers

Leerlingen die van de ene school voor v(s)o naar de andere gaan, bijv. van vwo naar havo, van praktijkonderwijs naar vmbo, van vmbo naar vso Cluster 4.

Het kan zowel opstroom (naar een hoger niveau), afstroom (naar een lager niveau) of doorstroom (naar hetzelfde niveau) betreffen.

Zorg- en adviesteam (ZAT)

ZAT staat voor (intern) zorg- en adviesteam. ZAT's zijn teams waarin deskundigen overleggen over specifieke problematiek rond leerlingen. De school is vaak de plaats waar problemen gesignaleerd worden.

De samenstelling van het ZAT verschilt per school. Soms gebruikt de school een andere naam, zoals zorgteam of ondersteuningsteam.

M. LIJST MET AFKORTINGEN

AVO	Algemeen Voortgezet Onderwijs
BL	Beroepsgerichte leerweg in het vmbo, verdeeld in BBL (basisberoepsgerichte leerweg) en KBL (kaderberoepsgerichte leerweg)
CITO	Centraal Instituut voor Toetsontwikkeling
CJG	Centrum voor Jeugd en Gezin; CJG-coach zie p. 98
COTAN	Commissie Testaangelegenheden Nederland (die psychodiagnostische instrumenten zoals tests, vragenlijsten, observatieschalen e.d. beoordeelt)
CWO	Centrale Warme Overdracht
DL	Didactische leeftijd (aantal schoolmaanden vanaf groep 3)
DLE	Didactische leeftijd equivalent (een maat om schoolachterstanden aan te geven), zie bijlage H
GL	Gemengde leerweg in het vmbo
IB'er	Intern Begeleider (op de basisschool)
ICT	Informatie communicatie technologie (een schoolvak)
IQ	Intelligentiequotiënt (een maat voor verstandelijke vermogens, processen en vaardigheden)
ISK	Internationale Schakelklas, voor nieuwkomers ouder dan 12 jaar
ITK	Internationale Taalklas, voor nieuwkomers tot 12 jaar; zie p. 99
IVIO	Instituut Voor Individuele Ontwikkeling (individueel afstandsonderwijs)
LA	Leerachterstand in percentages
LG	Lichamelijk gehandicapte leerlingen (Cluster 3)
LZ	Langdurig zieke leerlingen (Cluster 3)
LWOO	Leerwegondersteunend onderwijs binnen het vmbo
MBO	Middelbaar Beroepsonderwijs
MDO	Multidisciplinair Overleg, zie § 2.4.4 en bijlage E
MDO-O	Overdrachts-MDO, voor de overdracht van leerlingen van PO naar VO, of van VO naar VO, of van VSO naar VO, zie bijlagen E en F
MDO-T	Toewijzings-MDO, voor toelaatbaarheid tot het vso of het praktijkonderwijs
MG	Meervoudig gehandicapte leerlingen (Cluster 3)
NIO	Nederlandse Intelligentietest voor Onderwijsniveau
OKR	Onderwijskundig rapport
OPP	Ontwikkelingsperspectiefplan; voor leerlingen met een extra ondersteuningsbehoefte
OSO	Overstap Service Onderwijs (digitale overdracht van het onderwijskundig rapport en andere gegevens uit het leerlingvolgsysteem)
PO	primair onderwijs (basisonderwijs)
PRO	praktijkonderwijs
RMC	Regionaal Meld- en Coördinatiepunt (voor voortijdige schoolverlaters vanaf 18 jaar)
ROC	Regionaal Opleidingen Centrum (het gebundelde middelbaar beroeps- onderwijs na het vmbo)
SBO	speciaal basisonderwijs, ook sbao genoemd
SO	speciaal onderwijs (tot ca. 12 jaar)
SOP	schoolondersteuningsprofiel, zie § 2.1.1

SOVA-training	Sociale vaardigheidstraining
SWV	Samenwerkingsverband
TB'er	Trajectbegeleider; zie p. 40 e.v.
TBV	Toewijzingsbesluit Bovenschoolse Voorziening (bijv. +VO)
TL	Theoretische leerweg in het vmbo
TLV	Toelaatbaarheidsverklaring (tot het voortgezet speciaal onderwijs of het praktijkonderwijs)
TTO	tweetalig onderwijs: bij diverse theorievakken wordt in het Engels les gegeven
TVO	Toewijzen Van bovenschoolse Ondersteuning vanuit onderwijs- en ondersteuningsbehoefte
UBO	Uitbestedingsovereenkomst voor leerlingen van het vo die naar vavo (volwassenenonderwijs) gaan
VCA	Veiligheid/gezondheid/milieu Checklist Aannemers (een lijst met aandachtspunten en werkmethodes op het gebied van veiligheid en gezondheid op de werkvloer)
VMBO	Voorbereidend middelbaar beroepsonderwijs
VO	Voortgezet onderwijs
VSO	Voortgezet speciaal onderwijs (Clusters 3 en 4) (vanaf ca. 12 jaar)
VSO-ZMOK	Voortgezet speciaal onderwijs voor zeer moeilijk opvoedbare kinderen (Cluster 4)
WISC	Wechsler Intelligence Scale for Children (veelgebruikte intelligentietest)
ZAT	Zorgadviesteam, zie p. 101
ZOCO	zorgcoördinator (in het VO)